

GÖTEBORGS GOLF KLUBB
1902–2002

GÖTEBORGS GOLF KLUBB

JUBILEUMSSKRIFT
Göteborgs Golf Klubb
1902–2002

Klubbladet nr. 2 - 2002

Denna skrift har tillkommit tack vare ett stort engagemang hos ett antal medlemmar under ledning av Ingemar Nordgren.

*Bland medlemmarna märks
Louisa Dahl
Karl-Åke Antonsson
Klas Ingelson
Michael Kennedy
Anders Lindegren
Carl Axel Sahlkvist
Nils-Olof Sjödén
Kjell Skii*

*Fotografer:
Viktor Hugo Setterberg
Nils-Olof Sjödén
Ingemar Nordgren
Samt många andra, som har dokumenterat personer och händelser genom åren.*

Lena Sellberg har redigerat vissa kapitler och givit dem en professionell utformning.

*Repro:
Grafisk Support Dahlberg AB, Göteborg.*

*Tryck:
Billes Tryckeri AB, Mölndal. Andra upplagan, 2017.*

*Papper:
Maxisilk 150 g från IGEPA.*

ISBN: 91-631-2131-X

INNEHÅLL

	<i>Sida</i>
Introduktion	7
Resumé	8
Från Hisingens hästhagar till Hofås	10
Banans utveckling	24
Bygden och landskapet	41
Säröbanan	48
Ordföranden	53
Maffian	61
Tävlingarna och vinnarna	65
Damerna i GGK	90
Minnen	111
Mellanspel	136
Professionals	141
Framtiden	154
Profiler	156
Sponsorer	171
Referenser	172

Golf på Arendal

Introduktion

Som Sveriges äldsta golfklubb kom Göteborgs Golf Klubb att spela en stor roll för golfens etablering i Sverige. Det är sannolikt så att pionjörerna i vår Klubb medverkade mycket positivt till anläggandet av nya banor och bildandet av nya golfklubbar.

Svenska Golfförbundet bildades i Göteborg av GGK:s första verkliga eldsjälar, Tor Törnsten som ordförande och Viktor Hugo Setterberg som sekreterare.

Svenska amatörmästerskapen spelades på Hovås varje år från 1904 och fram till 1912 då mästerskapen spelades i Falsterbo.

Under de första tjugofem åren blev det mest utbyte och matcher med spelare från Falsterbo och Stockholms GK. Efterhand utökades utbytet med golfklubbar i både Danmark och i Norge. Oslo GK på Bogstad t ex blev redan från sin tillblivelse för 75 år sedan en vänklubb till GGK och varje år spelar klubbarna lagmatcher för både herrar och damer. Just matcher mot andra klubbar var ofta förekommande innan den svenska golf-explosionen tog fart för cirka 25 år sedan.

Man kan lugnt påstå att Göteborgs GK dominerade svensk golf under klubbens femtio första år med många Svenska Mästerskap och klubbmedlemmar som deltog i Sveriges lag som sensationellt blev Europamästare i

slutet av 50-talet. Idag tillhör vi inte en av de mest framgångsrika då det gäller tävlingsresultat och spel i den s k Elitserien. Vi har dock starka traditioner att slå vakt om. Vi har en bana som är mycket uppskattad för sin layout, närheten till Askimsviken och med en kvalitet som är vida känd.

Vi lyfter på hatten för de idrottsliga och administrativa insatser som gjorts under de första hundra åren och tar av oss kavajen och kavlar upp skjortärmarna för framtida arbete.

Styrelsen

Göteborgs Golf Klubb

Resumé

Vid ett hundraårsjubileum blir man lätt förvirrad när man skall skildra vad som hänt under alla år och man har svårt att placera allt man läst och hört i rätt ordning och vad som har påverkat skeendet.

Ingen nu levande har upplevt hela perioden och man måste gräva i arkiven, studera bilder av varierande kvalitet, läsa protokoll, intervjua medlemmar och läsa tidningsartiklar och litteratur för att få en sammanhängande historik.

Ett försök till resumé kan vara på sin plats och kan kanske ge en bakgrund till resten i denna jubileumsbok. Boken skildrar givetvis i huvudsak de tidigaste åren även om vissa avsnitt också skildrar hur den senaste tiden påverkat klubbens utveckling och andra avsnitt ger en indikation om hur klubben och dess aktiviteter kan komma att se ut i en framtid. Här blir en kronologisk ordning till god hjälp:

1859 Viktor Hugo Setterbergs födelseår

1890 Pastor Despard kommer till Göteborg

1891 Despard startar Gothenburg Golf Club

1894 Gothenburg Golf Club upplöses

1894 Setterberg anlägger en golfbana på Arendal

1901 Första klubbmästerskapen äger rum på Arendal

1902 En golfavdelning startas inom Göteborgs Idrottsförbund

1903 Säröbanan öppnar för trafik mellan Linnéplatsen och Släp

1904 Ny golfbana öppnas på Hofås och första svenska amatörmästerskapen äger rum där detta år

1908 J&G Stewart sätter upp Stewart Challenge Cup

1908 Hovåsbanan utökas till 9 hål

1909 Golfavdelningen får namnet Göteborgs Golf Klubb

1914 En damavdelning startas inom GGK

1915 Viktor Hugo Setterberg avgår som sekreterare i GGK och Svenska Golfförbundet

1917 Törnsten avgår som ordförande i GGK

1920 Medlemsavgiften höjs till 100 kr per år

1922 Londonpokalen uppsättes av The Royal Swedish Golf Society of London

1923 Banan utökas till 12 hål

1924 Elof Runfelt slår nytt banrekord med 73 slag

1927 Klubben fyller 25 år

1928 Shakerpokalen introduceras

1933 Banan utökas till 18 hål
1938 Nytt klubbhus invigs
1939 Sverige besegrar Tyskland och Holland
på Hovås
1950 Första juniorkommittén startar
1952 Klubben fyller 50 år
1964 Michael Kennedy anställs som
professional
1965 Ombyggnad av "kyrkhålen" påbörjas
1976 Ny bevattningsanläggning tas i bruk
1983 SISM för damer spelas på Hovås
1984 Driving Range ordnas i "Gropen"
1985 Michael Kennedy skadas
1986 Eric Öster anställs som professional
1990 Nytt helautomatiskt bevattnings-
system tas i bruk
1991 Peter Flach blir klubbens första klubb-
direktör
1992 Klubben firar 90-årsjubileum
1996 Slopesystemet införes
2000 200 juniorer i träning
2000 Thure Sandén anställs som intendent
2001 Hans Österberg avgår som ordförande.
Ny ordförande Carl Axel Sahlkvist.
Bengt Nordlund ny sekreterare efter
Roy Syle.

Krögare

1940 Axel Wahlström
1959 Gösta Mannerström
1966 Leif Mannerström
1977 Bertil Sundström
1982 Göran Lundqvist
1984 Kattis & Stefan Jansson
Ingrid & Per Östergaard
1995 Katrin & Jon Axelsson

Hedersledamöter och hedersmedlemmar

Finn Sörvik
Michael Kennedy
Kjell Ski
Erik Röhss
Peter Flach
Ingemar Nordgren
Roy Syle

Från Hisingens hästhagar till Hofås

Alla golfspelare har garanterat någon gång funderat över när och var det första golfslaget slogs. Den som börjar tränga in djupare i ämnet upptäcker emellertid snart att det är en av de många frågor i golfens långa historia som inte har något svar. Det första skriftliga

beviset för spelets existens är ett förbud mot golf och skytte som kung Jakob II av Skottland utfärdade år 1457. På grund av det eviga tvistandet mot England ansåg kungen nämligen att hans soldater borde ägna sig åt att träna armborstskytte i stället. Kungens påbud

Drivingrange på Arendal.

Puttning på Arendal.

vittnar om att det svingades ganska flitigt på den här tiden vilket i sin tur gör att vi gott kan anta att golf har spelats i åtminstone 600 år.

Vi vet säkert att den första golfboomen inträffade i Storbritannien mitten av 1800-talet, främst av två skäl. När järnvägen bredde ut sig blev det enkelt att förflytta sig, turistströmmen ökade vilket fick till följd att allt fler banor byggdes i både Skottland och England. Inte sällan stannade tåget alldeles intill golfbanan, som till exempel i Prestwick i västra Skottland, där en slice på första tee riskerar att hamna mitt på rälsen. När den dyra och föga hållbara fjäderbollen i samma veva ersattes av den betydligt billigare och mer hållbara guttaperkabollen blev golfen på nytt ett spel för gemene man.

När golfen till sist nådde den svenska gränsen i slutet av 1800-talet hade det således redan svingats i nära ett halvt årtusende. Det

var på bruket Ryfors i småländska Mullsjö, väster om Jönköping som bröderna Robert och Edvard Sager anlade en liten sexhålsbana med fyrkantiga greener – stora som frimärken – och utan vare sig bunkrar eller andra hinder i sin engelskinspirerade park. Banan, som var färdig 1888, användes inte kontinuerligt utan klipptes upp och ansades vid behov, till exempel när man väntade gäster, men den såg inte likadan ut från gång till gång. Greenerna hamnade där de hamnade och dessutom varierade bansträckningen med spelarnas sinnesstämning. Det sägs att den som nyttjade banan flitigast av alla var Edwards fru, Ida, som därmed torde vara Sveriges första kvinnliga golfare. Någon klubb bildades aldrig i anslutning till banan.

År 1895 byggs banan om och ut till nio hål och spelet fortgår sedan en bit in på 1920-talet då den faller i glömska – fram till slutet

Hovås nära banvallen.

Söndag på Arendal.

av 1980-talet, då banan väcks ur sin långa Törnrosasömn. År 1988, exakt hundra år efter det att familjen Sagers första bana togs i bruk, återinvigs banan i nybildade Ryfors Golfklubbs regi. Museibanen finns inte längre kvar och sedan 1996 har Ryfors en fullskalig 18-hålsbana.

Omkring 1890 har golfen, om än i mycket liten skala, nått huvudstaden och man vet att det förekommer spel på Ladugårdsgärde.

Golfen och det klerikala har alltid haft ett särskilt förhållande. Oftast har det gått ut på att de sistnämnda har förbjudit spel under högmässan medan de förstnämnda ignorerat detsamma. När det gäller Göteborg, där golfen skulle komma att slå rot på allvar, kan man emellertid med bestämdhet hävda att det var precis tvärtom. Vem vet hur länge vi

göteborgare tvingats vänta på golfen om det inte varit för den engelske pastorn A V Despard? Denne hade kommit till Göteborg för att tjänstgöra som präst i St Andrews-kyrkan som stöds av den mer än 250 år gamla sammanslutningen the English Factory och som för övrigt fortfarande ligger kvar vid Kaserntorget i Göteborg. Despard hade vissa problem med att antalet kyrkobesökare hade minskat under hans företrädares tid och det blev inte bättre under hans egen tid i predikstolen. Ibland var det så illa att det inte kom en endaste besökare till nattvardsgångarna. Detta fick Despard att återuppta arbetet som präst för de brittiska sjömännen i den livligt trafikerade hamnen i Göteborg, något som i sin tur gav honom såväl inspiration som många nya vänner bland affärsmännen.

Setterbergska huset, Landsväggsgatan-Haga Östergata.

Huruvida Despard's genuina golfintresse inkräktade på hans arbete som pastor är inte känt. Däremot kan man ana att problemet med tomma kyrkbänkar inte direkt blev bättre sedan den gode pastorn 1891 tagit initiativ till bildandet av Gothenburg Golf Club samt anlagt en fyrahålsbana vid Sandviken. Banan mätte totalt 900 meter och bland dess 40 medlemmar fanns förnäma namn som disponent Combes, Konsul Duff (passande namn i golf!), doktor Mackenzie, spårvägschef Alfred Davidson och herr James Carnegie.

När Despard och många av de brittiska medlemmarna flyttar hem på våren 1894 läggs klubben ner eftersom det inte längre finns någon som kan sköta den. Spelet torde emellertid ha fortsatt i mindre utsträckning en tid därefter. Klubbkassan, som innehöll den facila summan av 668 kronor och 71 öre delades upp av skattmästaren A E Seaton mellan de ständiga medlemmar som ersätt-

ning för den grundfond på tusen kronor som de betalat när klubben bildades. Övriga medlemmar, som endast hade betalat 20 kronor i årsavgift ansågs ha fått tillräcklig valuta genom själva golfspelet.

Trots att både pastorn och banan försvann från Göteborg var det ingen skada skedd. Golfflugan hade redan fått ordentligt fäste i den man som vi idag med värme kallar den svenska golfens fader, det vill säga, Viktor Hugo Setterberg, född den 28 mars 1859.

Viktor var son till handlanden G R Setterberg och dennes hustru Emelie, född Kjellman. Till familjen hörde också systrarna Therese (död 1924) och Amanda (död 1918) samt fosterdottern Helen. Efter realexamen började Viktor arbeta i faderns firma vilken idkade skeppsfurnering men 1888 bestämde han sig för att stå på egna ben och startade egen firma inom samma verksamhetsområde.

Svag till hälsan redan i unga år (han led

Setterberg till sjöss med flicksällskap.

Bunker på Sandvikenbanan.

bland annat av sviterna efter polio och lunginflammation) försökte Viktor stärka sig genom att idka friluftsport och vad kunde väl vara bättre än golf? Han var visserligen aldrig medlem i pastor Despard's golfklubb men blev obotligt biten av golfflugan och tog, medvetet eller omedvetet, på sig uppgiften att dra pionjärbetet vidare.

Samma år som Despard flyttar tillbaka till England (1894) ser Setterberg till att sommargästerna på den exklusiva badorten Arendal får något annat att fördriva dagarna med vid sidan av segling, bad och tennis. I en väl avbetad hage vid Göta Älvs mynning bygger den ivrige Viktor nämligen en niohålsbana som mäter totalt 997 meter. Den 36-hålstävling som hålls på banan år 1901 torde vara den första av sitt slag i Golsverige. Samma år skrivs banrekordet till 37 slag för nio hål och 88 slag för 18 dito.

Setterbergs skapelse var en Country Club i ordets rätta bemärkelse och det var under mycket gemytliga former som man samlades till spel. Tävlingsverksamheten var för övrigt mycket livlig på Arendalsbanan. Man arrangerade till och med damtävlingar vilket får anses som ovanligt i denna mansdominerade sport. Spelarna samlades på vägen mellan vilorna och på söndagsmorgnarna dristade sig också herr Setterberg till att kalla på ungdomarna med en trumpetfanfar! Trots att golfen naturligtvis var huvudintresset så var Setterberg mellan varven tvungen att pigga upp sina adepter med diverse förströelser som till exempel vattenpolo, tennis och korgboll. Tack vare att hans egen rörelseförmåga förbättrats markant i 30-årsåldern så deltog han själv med liv och lust i lekarna. Inte nog med det. På kvällarna underhöll han med sånger till luta, inte sällan med några av de cirka 200 dikter som han under åren själv hade tonsatt. Under vinterhalvåret höll han intresset vid liv med så kallade "skymningsbrasor" där var och en fick tillfälle att skryta

Caddie på sand vid Sandviken.

Bergiga Arendal.

med sommarens golfbragder samtidigt som man njöt av rostade kastanjer. Bland övriga aktiviteter sågs musik, sång och spökhistorier.

Under sitt sista verksamhetsår läggs banan i Arendal om till en sexhålsbana över 900 meter 1904 vilket gav en spelmässigt stor förbättring.

Arendal var emellertid inte det enda ställe där det spelades golf i slutet av 1800-talet. Också kabinettskammarherre James Keiller har bitits av golfflugan och 1895 åker till St Andrews för att studera spelet. Hos den berömde klubbmakaren Simson i Edinburgh köper han med sig åtta klubbset hem för sin egen och sina vänners räkning. I början nöjer sig Keiller med att spela på egen hand eller i slutet sällskap men år 1899 anlägger han en "femhålsbana med naturliga hinder" på Särö samt bildar en klubb med samma namn. Gamla dokument avslöjar att klubben under åren 1899-1900 hade 28 medlemmar som

betalade en årsavgift på två kronor. Keillers lilla skapelse blev tyvärr inte gammal. På grund av översvämningar var banan redan 1901 så förstörd att klubben tvingades upphöra med sin verksamhet.

Samtidigt har Viktor Setterberg inte legat på latsidan. När Göteborgs Idrottsförbund bildas år 1900 föreslår han att man ska starta en golfavdelning. Två år senare ger hans ihärdiga påtryckningar resultat och den 12 februari beslutar styrelsen att bilda en golfavdelning. Theodor Åkermark utses till ordförande medan Setterberg blir sekreterare.

Drygt två månader senare beslutar styrelsen för Göteborgs Idrottsförbund att starta den nya golfavdelningen och att hyra mark vid Sandviken för 75 kronor per år. Där, i stort sett på samma ställe som pastor Despards bana en gång legat, bygger Setterberg en sexhålsbana som mäter 1400 meter. Banan var mycket lätt tillgänglig, man kunde till och med åka dit med reguljära ångbåtsförbindelser, och utnyttjades riktigt flitigt av stadens golfspelare.

Ett antal tävlingar anordnades och vissa söndagar kunde ända upp till 25 spelare ses i aktion samtidigt. Gamla anteckningar avslöjar också att A Armstrong vann en 36-håls slagtävling med 224 slag år 1903. Banrekordet hölls av Armstrong och Weibull med 29 slag över banans 6 hål.

Det stod emellertid tidigt klart att banan vid Sandviken aldrig kunde bli mer än ett provisorium. I takt med att hamnområdet

Stortävling på Arendal.

byggdes ut krympte området för golfspel vilket fick Törnsten och Setterberg att ge sig ut och leta efter ny mark. På önskelistan stod ett kustnära läge med lämplig jordmån och efter att ha inspekterat en rad olika alternativ kom duon fram till att strandängarna vid Hofås skulle vara idealiska för ändamålet. Där, söder om Askimsviken fanns en härlig, omväxlande och lätt-dränerad terräng med allt från ljungbackar till betesvallar. Lustigt nog hade samma plats varit föremål för Despard's intresse på 1890-talet. Läget var idealiskt också ur ressynpunkt. Tack vare den nyanlagda Säröbanan kunde man nämligen åka tåg från Linnéplatsen till Hofås på en kvart.

När golfavdelningen på våren 1904 fick hyra området kavlade Setterberg genast upp ärmarna. Han inte bara "designade" banan, under byggnationen gjorde han egentligen allt från att röja sten till att så gräs. Dessutom såg han till att öka på klubbkassan med hjälp av lotterier och tävlingar. Litet hjälp på traven fick han när nedlagda Särö Golfklubb år 1908 skänkte vad som återstod av de egna medlen.

På det här sättet tillkom så den första delen av Hovås klassiska golfbana som ända fram till 1912 ansågs vara den enda banan som var lämplig för mästerskapstävlingar. De första sex hålen, vars totala längd uppgick till 1488

Hästhagen på Arendal.

meter, togs i bruk våren 1904. Den första sommaren var antalet medlemmar med egna klubbor uppe i 40 men nya spelare rekryterades kontinuerligt och i slutet av året kunde Setterberg och Törnsten nöjt konstatera, att överflyttningen från Sandviken faktiskt gått bättre än vad man vågat hoppas.

Sexhålsbanan nyttjades i oförändrat skick till och med 1907. Samtidigt som Setterberg hela tiden gjorde vad han kunde för att förbättra banan arbetade han med att planera en utbyggnad till nio hål. Det ledde till att vi år 1908 kunde visa upp en färdig niohålsbana som totalt mätte 2381 meter. Året därpå byter golfavdelningen namn till nuvarande Göteborgs Golf Klubb. Utbyggnaden gjorde att golfspelet fick ett kraftigt uppsving i Göteborg och år 1910 ersätts Mattssons gam-

la jordkällare mot klubbens första riktiga klubbhus, ritat av arkitekten Ernst Torulf.

År 1921 bestämmer sig klubben att, trots dryga kostnader, utvidga banan än en gång och under de kommande två åren byggs tre nya hål under ledning av klubbens "professionist" George Roberts. Den nya bansträckningen, 3233 meter lång, tas i bruk år 1923.

Det stora slutmålet var förstas en fullskalig 18-hålsbana och det var inte alls konstigt. På andra håll i landet fanns långt avancerade planer på 18-hålsbanor och göteborgarna ville inte vara sämre. Droppen kom när Stockholms Golfklubb invigde sin 18-hålsbana år 1927, det var av naturliga skäl något som inte lämnade göteborgarna någon ro.

Göteborgs Golf Klubb hade under flera år funderat över hur man skulle kunna förverk-

liga sina utbyggnadsplaner. Större delen av den mark som disponerades för banan var arrenderad och att förvärva mark för en utvidgning var inte ekonomiskt möjligt. Det såg, med andra ord, ganska mörkt ut.

År 1929 utarbetade de engelska golfarkitekterna Hawtree & Taylor, som ritat banan i Båstad, ett förslag som gick ut på att ändra banan till en niohålsbana. Denna skulle, enligt britternas uppfattning, ge en sportsligt sett bättre bana. Banan skulle få en total längd på 5514 meter över 18 hål. Förslaget godkändes men precis när man skulle påbörja arbetet med omläggningen och samtidigt som förhandlingar om arrendering av mark

för ombyggnaden hade påbörjats så förändrades situationen totalt. Lyckligtvis till det bättre för det hela slutade med att golfklubben, tack vare dispaschör Conrad Pineus och dennes affärskontakter, kunde förvärva bolaget som ägde den mark som krävdes för en utbyggnad till 18 hål. Så ville det sig således att vi redan på hösten 1930 kunde påbörja arbetena med den nya banan som ritats av arkitekten Andrew Person.

Den första oktober 1933 var en stor dag i klubbens historia. Då kunde klubbens ordförande Axel Brynolf – som länge ivrat för en 18-håls bana – slå det första slaget från första tee. Fem år senare, 1938, fick det gamla

Vinnande putt.

Söndagsgänget på Hovås.

vakra och fint belägna klubbhuset lämna över till ett nytt. Det var ett svårt beslut men med 350 medlemmar räckte varken omklädningsrum eller tvättmöjligheter till längre.

Mellan 1902 och fram till den historiska dag då vi göteborgare fick vår efterlängta 18-hålsbana hände naturligtvis ett och annat på högre ort. År 1904 fanns bara två golfklubbar i Sverige (Stockholms Golfklubb bildades 1904) och totalt 100 spelare och ingen hade en tanke på att bilda ett nationellt förbund. Utom Svenska Gymnastik- och Idrottsföreningarnas Riksförbund, sedermera RF, som ville samla alla idrottsföreningar

under ett och samma tak. På årsmötet den 24 april 1904 tillsattes så en styrelse för vart och ett av Riksförbundets elva sektioner där Tor Törnsten valdes till ordförande och Setterberg till sekreterare i Golfsektionen. Som övriga ledamöter utsågs Ragnar Andren och Andrew Armstrong från Göteborg samt Edward Sager från Stockholm med Sigfrid Edström som suppleant. Golfsektionen höll sitt första sammanträde den 14 juli 1904 i Setterbergs bostad på Landsväggsgatan 4 vid Järntorget i Göteborg som för övrigt låg granne med det så kallade Setterbergska Huset där Viktors far bodde och arbetade.

Golfsektionens viktigaste uppgifter var att översätta golfreglerna till svenska samt att arrangera ett nationellt mästerskap. Frågan var hur man skulle få tag i pengar men Setterberg löste problemet genom att låna ut fem kronor för inköp av kassabok samt protokollsbok. De första intäkterna – en krona och 95 öre – ramlar sedan in i samband med de första svenska mästerskapen för herrar. Tävligen som spelades på Hovås den 9-10 oktober 1904 hade bara göteborgare i startlistan och slutade med att Teodor Åkermark slog Viktor Setterberg med 8/6 i finalen.

De svenska mästerskapen kom att spelas på Hofås nio år i rad. Efter det kom Falsterbo och Stockholms Golfklubb med i bilden och så småningom fördelas gracerna också på

Setterberg och Törnsten framför Mattssons källare.

andra klubbar. Dessa första mästerskap betydde givetvis mycket för golfens utveckling i Sverige men utan Setterbergs inre drivkraft hade de garanterat aldrig kommit till stånd i ett så tidigt skede. Han skötte allt. Skrev inbjudningar, lottade, agerade tävlingsledning, skaffade klubbor och bollar och så vidare.

Att arrangera svenska mästerskap var naturligtvis en fjäder i hatten för klubben men visionären Setterberg lät sig inte nöjas med det. Han ville att golfen skulle bli ett verkligt nationalspel som kunde utövas av alla samhällsklasser och åldrar. Kort sagt ville han att svenskarna skulle spela golf på samma sätt som skottarna gjort i hundratals år. Fler och enklare banor så att alla skulle kunna spela golf, lägre avgifter för juniorer, pay and play-banor med mera var hans paroll men tyvärr talade han ofta för döva öron. Golf på den här tiden var till största delen en privat lek för överklassen som var fast beslutsam att behålla den på det sättet.

Eftersom Setterbergs hjärta brann för golfen så gav han sig förstås inte. Han var oerhört noga med att förmedla den kunskap han förvärvade och bombarderade golfförbundet, Hovås, golfklubbar i Sverige och utomlands, myndigheter, föreningar och tidningar med förslag. År 1915 lämnade han till exempel tio (!) skrivelser till Charles Felix Lindbergs donationsfond med förslag till kommunala parkbanor i Göteborg med omnejd och två år senare levererade han ett förslag till en mind-

re kommunal golfbana för barn och kvinnor vid Djurgårdskyrkogården i Majorna i Göteborg. Tanken var att den, antingen på vissa tider eller ständigt, skulle upplåtas mot en låg avgift alternativt gratis. Marken, den så kallade Söderlingska ängen tillhörde staden men arrenderades av en åkeriägare som för tillfället använde den för att odla gräs och foderväxter. Det ska tilläggas att Setterbergs förslag inkluderade 56 bilagor med skisser...

Det finns inga ord för vilken betydelse Viktor Setterbergs insatser har haft för såväl den egna golfklubben som golfen i Sverige. Hans dokumentation av klubbens verksamhet under de första tjugo åren är helt enkelt makalös. Allting finns bokfört, till och med vädret under tävlingsdagarna, är prydligt nedpräntat för hand. Till vår klubbs ovärderliga arkiv hör också noggrant förda dagböcker från 1894 till 1906, 43 böcker med anteckningar från 1906 till 1931, 47 böcker med anteckningar och tidningsurklipp från 1919 till 1944, de första golfreglerna från 1898 samt en översättning av desamma till svenska. Lägg därtill kopior på Setterbergs alla 2500 brev, banskisser från Arendal, Sandviken och Hovås, förslag till nya banor i Göteborgstrakten inklusive rekommendationer för banbyggare, bildmaterial i nummerade album och ofta med förklarande text, en mängd golf litteratur och samtliga årgångar av tidskriften "Ny tidning för Idrott". I den sistnämnda tidskriften, som kom ut mellan åren 1902-1919, bidrog Setterberg med artiklar

Sandviken med Lundby kyrka i fjärran.

om golf i varje nummer, totalt 800 stycken. Där rapporterade han om golfens utveckling i Sverige och utomlands, översatte artiklar från de många utländska tidskrifter som han prenumererade på, beskrev golfreglerna, gav tekniska råd, beskrev utrustning i minsta detalj, levererade resultat från såväl stora som små tävlingar och så vidare.

Setterberg uppskattade själv att han under sin levnad producerade omkring 40000 sidor text och det är tveksamt om historien kan uppvisa någon annan som ägnat så mycket tid till att utveckla sin sport. Tyvärr fick Viktors korståg ett abrupt slut.

År 1914 skrev Göteborgs Golf Klubb ett förslag på en mycket märklig lokal regel och när Setterberg, som var oerhört noggrann med att golfreglerna skulle följas till punkt och pricka, fick se den gick han i taket. Han inte bara tog upp saken i golfförbundet, han skrev också till Royal & Ancient – som leve-

rerade ett mycket luddigt svar. Resultatet blev att den lokala regeln kvarstod men i och med det hade Setterberg fått nog. Han avgick ur klubbstyrelsen med omedelbar verkan men satt kvar i förbundsstyrelsen till 1915.

Huruvida Setterbergs beslut verkligen baserades på den här incidenten eller om han egentligen avgick av andra orsaker, till exempel att han kände sig motarbetad, ska vara osagt. Hur som helst kan man konstatera att det fick förödande konsekvenser på utvecklingen av golf i Sverige. Den inte bara stannade upp, den tog ett rejält kliv bakåt.

Setterberg slutar emellertid inte helt med att arbeta med golf. Han skulle komma att fortsätta med sina vanliga skrivelser så länge han orkade hålla i pennan. Däremot blev hans fysik successivt sämre och år 1921 spelar han sin sista golfround. Därefter kan han inte röra sig utan två käppar och på längre

sträckor tar han sig fram med hjälp av en trehjuling. På grund av sitt lyte blev han tyvärr ofta mobbad av stadens ungdomar men tack vare den visselpipa han fick av polisen kunde han snabbt kalla på hjälp om gossarna blev för närgångna.

Även om Setterberg för många inte var mer än en haltande, grå eminens så drevs han av en inre glöd som bottnade i en gränslös kärlek till golfen och det arv han lämnade efter sig efter mer än 50 år i spelets tjänst kan inte nog värderas.

År 1946 lämnade vår käre Viktor, 87 år gammal, jordelivet men minnet av honom lever kvar i all evighet. Och om det finns golfbanor i himlen så är det garanterat där han befinner sig just nu. I vilt samspråk med Gabriel och de andra änglarna om att bygga en ny bunker på sjätte hålet.

Törnsten, Åkermark, Setterberg och André.

*Andrew Person avtäckas av klubbens ordförande Axel Brynolf
vid invigningen av 18-hålsbanan år 1933.*

Banans utveckling

Efter de två första årens spel på Sandvikenbanan på Hisingen, flyttades GGKs bana till Hovås 1904. Redan i Hovåsbanans begynnelse var den allmänna uppfattningen att terrängen var mycket lämplig för en golfbana men markområdet tycktes redan då allt för litet för 18-hål (idag 345 000 m²). Trots detta så har vi sedan utbyggnaden till 18 hål 1933 kunnat spela på

en sådan. Med de vackra vyerna, omväxlande terrängen och den goda konditionen så har trångboddheten väl kompenseras och 18 hål på Hovås har för de flesta blivit till en utomordentlig golfupplevelse. Hovåsbanan har ett mycket gott renommé och är uppskattad av våra gäster men kanske allra mest som en bra hemmabana.

Flygbild över Hovåsbanan 1999

Båstad Golfklubb hade i slutet av 20-talet engagerat de mycket kända engelska golfbanearkitekterna Hawtree & Taylor för att konstruera sin 18-hålsbana. Samtidigt så fick de uppdraget att se över banlayouten på Hovåsbanan som då omfattade 12 hål. De presenterade ett förslag till en 9 håls bana som godkändes vid ett extra medlemsmöte 31 juli, 1929.

Arbetet med den nya banan påbörjades, men under hösten 1929 besöktes klubben av en ny expert, arkitekten Mr John F.S. Morrison som konstaterade:

"The area of land available is distinctly small. A very good 9 hole course could be designed but I understand that the committee and members are most anxious to have an 18 hole course. An 18-hole course can be designed, but it will naturally be rather short, and there will of necessity be a certain amount of congestion."

Morrisson presenterade en 18-hålsbana men med endast en längd av 4700 m innehållande 7 st. par 3 hål. Förslaget förkastades men processen var i gång att inte nöja sig med en 9-hålsbana. 18 hål fick vi 1933 men då efter ritning av vår egen Andrew Person.

58 år efter sin farfars besök i samma syfte tillkallades Martin Hawtree för att se på möjliga banförbättringar. Martin Hawtree är en känd engelsk golfbanearkitekt vars stora skicklighet kan studeras om man besöker Simons Golf utanför Helsingör. Martin Hawtree skriver i sin rapport

"The course has functional quality and fully reveals the strains and stresses of golfers making the best they can out of a small piece of ground,

the notion of "best" changing all the time as the game itself has developed. The course then has history, and it has a "no-nonsense" But it also has great beauty and landscape drama announced by the old Clubhouse perched precariously on it's rock. Despite the suburban curtain drawn very tightly now around most of the golf course, there are still some fine external views out to sea, some remote, peaceful wooded areas some dramatic scenes of rock and valley. But the most negative aspect of the golf course must be its failure to fully come to terms with the suburban fringe, the netting and fencing are reminders of the difficulty golf has in living with its neighbours."

Inga träd men öppna bäckar och diken. Bilden är från 1933 vid 18-hålsbanans invigning.

Bedömningen är alltså i stort den samma idag fast det skiljer två generationer mellan rapporterna. Karaktären har dock ändrats över åren. Banan var förr helt öppen och saknade nästan träd. Nyplanteringar har idag vuxit höga och hindrar många gånger slag mellan fairways och har också beskurit utsikten över våra omgivningar. Under senare år har vi försökt öppna upp några av de gamla vyerna genom att gallra i trädbeståndet. Förr så gick en bäck tvärs håll 13 ned mellan håll 12 och 14 och sedan vidare mellan håll 1 och 11. Denna är nu tillsammans med diken och gårdsgårdar övertäckta. Raka linjer från den gamla åkermarken där till och med greenerna de första åren var fyrkantiga har ändrats genom figurklippningar och våra små ursprungliga greener har på några ställen ersatts med nya modeller mer strategiskt placerade.

Många golfare slår idag mycket långt. Trångboddheten är därför allt mer påtaglig. Vi har bl.a. tvingats till investeringar i höga skyddsnät vid håll 12 och 18. På flera ställen hotar nybyggnation så nära golfbanan att fortsatt spel äventyras. Hur byggnation och samarbete med grannarna utvecklas under de närmaste åren blir avgörande för Hovåsbanans framtid.

Åren 1901 till 1904

I kapitlet "*Från Hisingens hästhagar till Hofås*" beskrivs Göteborgs Golf Klubbs initiativtagare och mentor Viktor Setterbergs arbete med Sandvikenbanan. Man började spela på banan

från 1901, först med 6 hål med den totala längden av 860 m. Året därpå förlängdes banan till 1332 meter. Banans belägenhet mellan Lindholmen och Eriksberg var i sig lyckad med bra båtförbindelser över Göta älv. Göteborgs stad som ägde markerna använde dock området som grustäkt. Allt eftersom staden behövde grus minskade området för golf och så småningom blev klubben tvungen att försöka hitta en ny plats för banan.

Åren 1904 till 1907

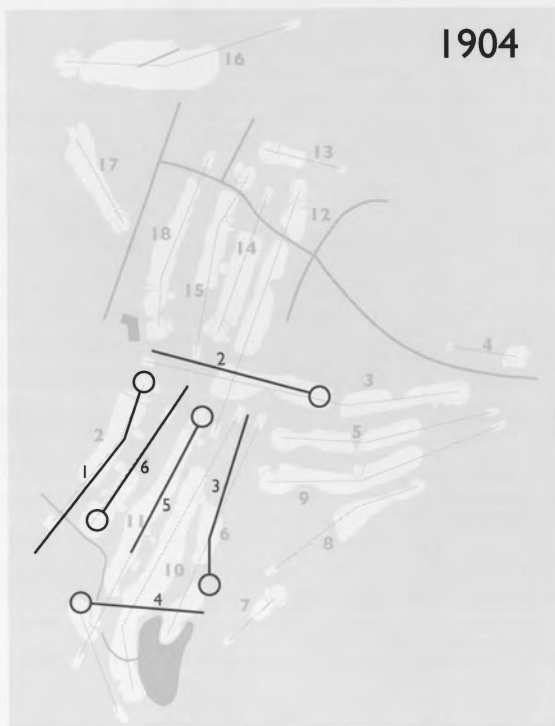
Enligt vad beskrivs i tidigare jubileumsböcker så var det också Viktor Setterberg som svarade för initiativen när det gällde anläggande av banan vid Hovås. Det beskrivs att Viktor Setterberg, Gösta Dalman och Christian Röhss åkte runt med hästdroska och förhandlade med bönderna om arrende av mark. Herrarna Dalman och Röhss förhandlade och bjöd motsträviga bönder på kaffekask medan den "gode Viktor" väntade i droskan. Att Säröbanan var klar i samma veva var en självklar poäng då golfarna enkelt kunde transporteras från Linnéplatsen till Hovås.

Marken bestod av åker, ljung, grus och mycket sten. Genom en stor arbetsinsats inte minst av Viktor Setterberg fick banan med åren en allt bättre grästurf.

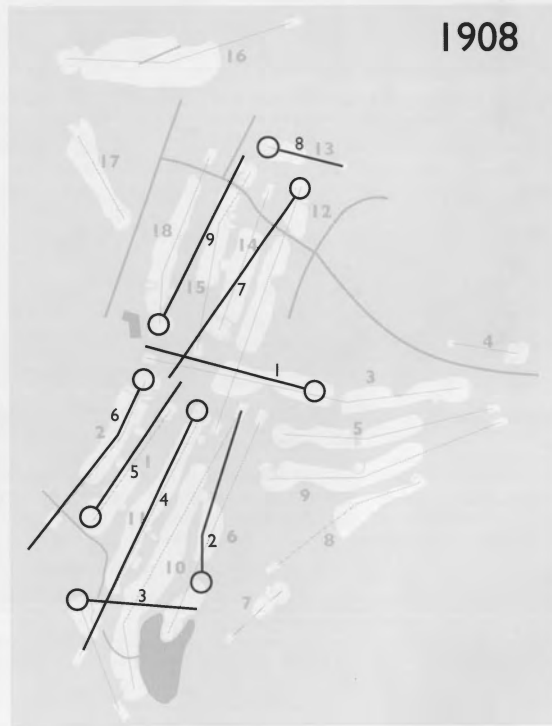
Den första banan som anlades bestod av 6 hål (se skiss). Håll 1, 307 m, var nuvarande andra hålet men teen placerad 10 m längre bak och green något förskjutet åt söder. Man

promenerade från Hovås station via klubbhuset (Jordkällaren på Gunnar Carlssons gamla tomt) till 1:a tee. Vårt nuvarande andra hål bör därmed vara det klart äldsta i Sverige. Hål 2, 199 m, gick till en green just kort första backen på vårt tredje hål. Hål 3, 273 m, spelades från nuvarande 10:ans herrtee till övningsgreen vid 7:ans backe, men då placerad cirka 30 meter kortare. Järnvägsrälsen för transport av sand från grusgroparna låg fort-

farande kvar. Hål 4, 181 m, spelades från en tee som än idag kan skönjas bredvid gångvägen öster om pumphuset vid entrén till 7:ans backe. Greenen låg något syd om den plats där nuvarande 10b har sin green. Hål 5, 264 m, spelades som nuvarande 11:e men med teen framflyttad till i höjd med där nuvarande fairway startar. Sista hålet, 239 m, spelades som dagens första hål men med teen 45 m längre bak.

Bansträckning för de första 6 hålen 1904.

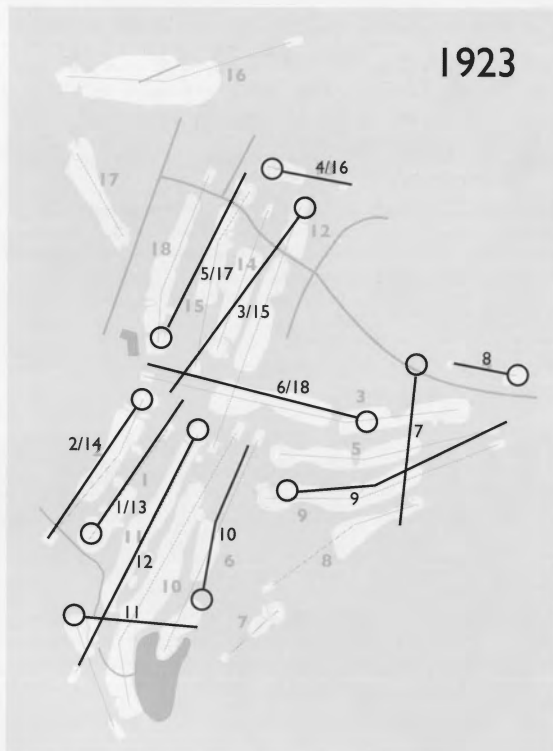

Banan förlängdes åt öster med tre nya hål.

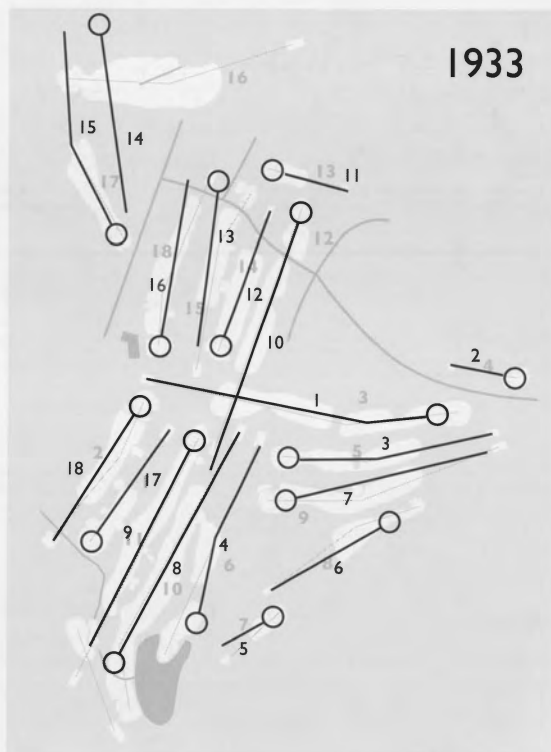
Åren 1908 till 1923

1908 utökades banan till 9 hål. Tre nya hål anlades (ung. som dagens 12, 13 och 18) och man bytte spelordning så att nuvarande tredje hålet blev hål 1. Spelordningen på Hovåsbanan har ständigt varit föremål för debatt och under många år har just nuvarande tredje hålet varit banans första hål. När Martin

Hawtree besökte oss 1997 innehöll hans rapport en hel del tankar i denna fråga i ett försök att skapa balans mellan första och sista nio. När banan spelades 2 varv blev den 4 760 m lång och ett bogeyvärde lika med 78. Gamla klassiska skotska banor använder fortfarande bogey som norm på ett hål och är i princip samma som det amerikanska begreppet par. Förr så användes också benämningen

Banan utökas till 12 hål med tre nya hål åt söder.

Ursprungliga 18-hålsbanan vid invigningen 1933.

Vy från gamla klubbhuset 1933.

t.ex. 2-slagshål vilket anger antal slag som krävs för att nå green, ett väl så bra begrepp som par och bogey.

Åren 1923 till 1933

1921 började arbetet med att utöka banan åt söder med tre hål. Nu hade man bytt spelordning igen till samma starthål som idag. Green på hål 6 (nuvarande tredje hålet) låg nu ovanför första backen och sedan promenerade man bort till 7:ans tee som var belägen något väster om stora björken innan nuvarande 8:ans green. Härifrån spelade man tvärs nuva-

rande spelriktningar till en green som låg på andra sidan Rytstarstigen i höjd med nuvarande tredje green. En green som försvann 1933 och som vi tyvärr saknar bilder på. 1923 var utsikten från nuvarande fjärde tee storslagen söder ut över Amundön och havet.

1923 års tolvhålsbana omfattade totalt 4781 m med par 69.

Parallellt med ordinarie 12-hålsbana spelades också en bana som kallades för mästerskapsbanan och användes vid större tävlingar omfattande 9 hål. Två varv gav 18 hål med längden 5206 m och par 70 slag.

Åren 1933 till 2002

Den bana vi spelar idag är i stort samma bana som invigdes den 1 oktober 1933 och ritades av Andrew Person. Han var en mycket aktiv klubbmedlem och en god golfspelare med singel hcp. Andrew Person var arkitekt och då man studerar gamla handlingar så inser man att han måste ha avsatt en stor del av sin arbetstid för att hjälpa klubben helt utan ersättning. Förutom att han ritade vår 18-hålsbana så ritade han ett stort antal förslag till nytt klubbhus, ledde arbetet med byggandet av 18-hålsbanan och var under många år bankommitténs ordförande.

Den kommitté som tillsattes för att arbeta

med banan studerade flera olika förslag men antog Persons ritning som tagit fasta på det bästa av tidigare nämnda förslag bl.a. från Hawtree & Taylors beslutade 9-hålsbana. Hösten 1930 påbörjades arbetet som var i full gång året därpå. Spelet kunde fortsätta samtidigt på de håll som inte berördes av de omfattande byggnationerna. Den viktigaste frågan var givetvis tillgång till marken vilket löstes parallellt främst genom initiativrikt arbete av Conrad Pineus och pengar från ett antal donationer. Klubben köpte Villabolagets aktier för 115 000:- där bland annat också merparten av aktierna till AB Hofås Golfbana ingick. Sedan bildades ett konsortium av golfspelare Hovåsbor som för 50 000 köpte

*Fram till 1933 spelades ett håll från foten av 7:ans backe till en green vid nuvarande 10 b.
Bilden är från 1920.*

tillbaka Villabolaget, då utan golfbanans markområden. Kvar i Villabolaget fanns markområden på flera ställen i Hovås samt den privata badplatsen en sandwedge från 11:e tee.

Den 18-hålsbana som invigdes den 1 oktober 1933 hade längden 5 433 m och par 72. Den första perioden spelades nuvarande tredje hålet som hål ett. 1958 ändrades spelordningen permanent till nuvarande efter att vi en kort period också spelat hål 15 som första hålet. Nedan följer en kort genomgång av större förändringar under perioden 1933 fram till idag.

Hål 2 Sveriges äldsta golfhål från 1904 har i stort samma utformning. De gamla bunkrarna med höga kanter framför green gjordes om 1989 då de sänktes och flyttades närmre green samtidigt som bunkrarna till höger om green gavs en "skotsk design"

Hål 3 planerades med green på andra sidan av Ryttastrigen (kallades då för Kyrkstigen). Att den hamnade på nuvarande plats berodde på att man inte ägde marken där Falk Elliots hus nu ligger och följaktligen skulle många inspel behöva gå över outgränsen samt att trafiken ökade allt mer på Kyrkvägen. Hawtree & Taylor föreslog 1929 att green skulle läggas i närheten av nuvarande fjärde, ett mycket svårt och långt hål (530 m) även med dagens spelstandard.

Hål 6 anses som vårt mest spektakulära med den fantastiska utsikten. Green har flyttats tre gånger, bl.a. 1965 från nuvarande

övningsgreen vid 6:e hålet till ett läge 35 m kort om nuvarande. Helt permanent blev inte denna flytt förrän flera år senare. Dammen utfylldes ytterligare och 1990 kunde vi spela på nuvarande green efter en smärre justering genom att greenentrén gjordes bredare året efter.

Hål 7 spelades ursprungligen (1933) från en tee mitt i backen. Greenen var helt blind och man använde en extra lång flaggpinne för att kunna se hålets placering. 1957 byggdes greenen om och teen flyttades till nuvarande plats.

Hål 8 hade sin green ursprungligen placerad vid stora björken. 1992 flyttades green upp till sitt nuvarande läge med den kraftiga platån.

Hål 9 fick en ny gräste 1992 samtidigt som hål 5 då några extra meter mark inköptes av Villabolaget. Green gjordes om helt 1991 och flyttades bak något och gjordes betydligt större samtidigt som utsikten över Askimsviken öppnades upp igen. Många kommer också ihåg den gamla backteen som låg högst uppe på berget som spelades en bit in på 80-talet.

Hål 10 där green 1933 placerades betydligt mer till höger. Många klubbmedlemmar kommer ihåg den som reserv- och övningsgreen. Före 1933 var området mycket sankt och man forslade dit en stor mängd fülle som bl.a. kom från byggnationen av Stadsteatern. Mycket av fyllet var inte vad som utlovats utan stora mängder lera tippades. Det tog

många år av dräneringsarbete innan marken blev bra. Bäckan gjorde på den tiden en krök söder ut och greenen skulle med andra ord hamna på andra sidan bäcken. Efter långa diskussioner flyttades bäckfåran norrut och till sin nuvarande plats (bakom transformatorstationen). Vi har ju nu också kulverterat stora delar av bäcken. Många beklagade beslutet i efterhand då hålet förlorade ett naturligt hinder.

I perioden 1960 till 1990 spelades en green

Gamla 15:e green (1933–1954) från 1944.

som låg c:a 30 m kort nuvarande. Hålet förlängdes till 500 m när den senaste greenen blev klar 1990.

Den tvärgående bäcken och lilla dammen byggdes 1989 som ett regleringssystem för Sötvattendammen. Vi kan nu fylla och tappa Sötvattendammen för bästa funktion av bevattningssystemet. Från början var Sötvattendammen en havsvik men avskärmades till två dammar när Säröbanan byggdes. Gångtrafiken till Jerkholmen gick på en stig mellan de två dammarna i sträckning över nuvarande green. Markområdet mellan golfbanan och banvallen blev tillgängligt när järnvägen lades ned.

Hål 10b byggdes 1990 som ett reservhål att användas under ombyggnadsperioder. Med den fina teen och välformade green är det ett av våra snyggaste hål men tyvärr tillåter inte säkerheten permanent spel då bollarna lätt försvinner över till privatbadets parkering.

Hål 15 fick ursprungligen en kraftig platågreen vid nuvarande 18:e tee. Greenen flyttades till sin nuvarande plats 1954, den gamla ansågs allt för chansartad och svårskött.

Hål 16 gick ursprungligen över nuvarande övningsområde för närspel, tvärs nuvarande fairway upp mot kyrkans parkering. Men redan några år efter invigningen av 18-hålsbanan började projekteringen av den Nya Särövägens sträckning väster i stället för öster om kyrkan. Invigningen av vägen kom först i slutet av 60-talet, men redan 1954 togs mar-

ken i anspråk så att en ny green måste byggas. Många kommer säkert ihåg jätteplanket som under många år var ett monument över Nya Särövägens avstannade byggnation. Påfarten till Hovåsmotet var då ännu inte byggd så vi disponerade något mer mark österut än idag. Hålet förkortades 1954 till ett par 3 hål med en green som krävde ett slag förbi gattet mellan de två träddungarna i bäckens förlängning. Efter inköp av mark norrut kunde efter diverse olika planer och en inte helt problemfri byggnation ett nytt mycket fint golfhål invigas 1971. Här kan noteras att det under GGKs tidiga år fanns en korthålsbana för juniorer och nybörjare att träna på.

Hål 17 påverkades på samma sätt av Nya Särövägen som hål 16 då den ursprungliga teen var placerad upp vid gränsen mot kyrkan på andra sidan Särövägen. När marken för vägen togs i anspråk flyttades teen öster om nuvarande 16:e green och var fram till 1971 ett kort par fyra. Hålet hade då också en stor fairwaybunker vilket gjorde att utslaget måste placeras väl. När nya 16:e hålet invigdes kortades hålet till nuvarande par tre hål men den ursprungliga greenen behölls.

Hål 18 är från 1908 men teen har flyttats flera gånger bl.a. från ett nordligt läge till nuvarande plats 1954. Genom att sänka teen 1993 förbättrades säkerheten. I början hade vi också ett öppet dike tvärs fairway i svackan efter c:a 100 m.

Drivingrangen byggdes 1985 och fick ett tak som skydd för bollar från 6:e tee.

Gamla 16:e green (1933–1954) låg granne med kyrkans parkering. (1945).

Drivingrangen hade tidigare ofta diskuterats då vi normalt slog övningsbollar både på 18:e och 15:e fairway i riktning från klubbhuset. Detta var en olägenhet både för de som spelade på hålen och fick leta efter sina bollar på fairway bland rangebollarna och för de som fick sina lektioner avbrutna. Ett mindre övningsområde (130m) fanns att tillgå i gropen ned mot Sötvattendammen innan den nya drivingrangen byggdes. Vid 16:e hålet fick vi ett nytt träningsområde för närspel 1998. Förr var det också tillåtet att träna från ruff med egna bollar vilket togs bort när den nya drivingrangen blev klar.

Några olika planer som presenterats

Redan när 18-hålsbanan invigdes började funderingar på hur banan kunde utvecklas. Flera olika förslag har tagits fram genom åren och syftet har bl.a. varit att förlänga banan, ersätta förlorade markområden och förbättra säkerheten.

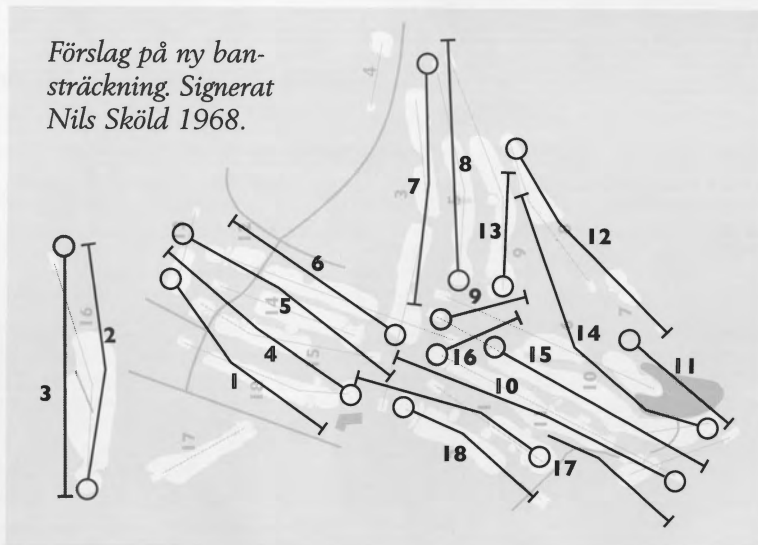
Eftersom Nya Särövägen var ett bekymmer började man redan på 40-talet se om banan kunde byggas ut åt Brottkärrshålet där mark fanns att tillgå. Priset var troligtvis överkomligt men förhandlingarna strandade på att det drog ut på tiden eftersom två markägare inte kunde kontaktas, en p.g.a. sjukdom och en på grund av utlandsflytt.

1957 var det dags för i stort samma förslag

med tre nya hål inritade söder om 8:ans fairway varav ett med längden 430 m. Ett preliminärt köpeavtal fanns klart med samtliga markägare, men på mållinjen kärvade det på grund av priset. I slutänden hade det nog kunnat ordnas då priset sänktes, men klubben hade redan tröttnat och börjat se på andra lösningar.

I slutet av 60-talet togs flera olika ritningar fram på nya hålsträckningar. Banan skulle förbättras samtidigt som man försökte lösa problemet med de avkortade kyrkhålen. Nyckeln till dessa förslag var att klubben 1967 köpte den s.k. KFUM-marken lika med första halvan av nuvarande 16:e hålet. Flera av klubbens mest framstående spelare tillsammans med arkitekterna Douglas Brasier,

Förslag på ny bansträckning. Signerat Nils Sköld 1968.

Vacker vy från 7:ans tee (1985), före senaste flytten av green hål 6 och 10.

Nils Sköld och Anders Amilon deltog i olika kommittéer. Här bifogas en skiss på det förslag som innebar störst förändringar med signatur Nils Sköld. Säkert svårt att genomföra, men med mycket intressanta hållösningar. Ordinarie medlemsmöte 1969 beslutade om delar av utbyggnad men med något mer konventionella lösningar. Tyvärr så kärvade förhandlingarna med Hovås Villastad som inte ville släppa till marken som krävdes vid Sötvattendammens södra sida. Här skulle ett helt nytt hål byggas genom sandhålan och ut 100 m i dammen utefter söderkanten.

Klubbens ekonomi tillät inte heller annat än ombyggnad av kyrkhålen så stora delar av beslutade förändringar lades på is. Förslaget byggde också på två par fyra hål vid 16:e och drivingrange vid 17:e. Tyvärr tog påfarten till Hovåsmotet mer mark än planerat så arkitekten Amilon engagerades för att hitta nya lösningar.

Förslaget som det nu beslutades om bestod av ett nytt par tre hål rakt söder ut med en green väster om 16:e tee. Detta hål byggdes klart men öppnades aldrig. Här kan tilläggas att som första green i Sverige lades värme-

slingor i marken som ett försök att förlänga säsongen.

Kvar av alla ombyggnadsplaner från slutet av 60-talet blev nuvarande 16:e som byggdes klart efter en hel del bekymmer vad beträffar färdigställandet, men som till sist blev ett mycket bra hål och 17:e som kortats till ett fint par 3 hål.

Nästa stora plan kom 1986 och då gällde det ombyggnad av våra greener. Bl.a. hade några kalla vintrar satt sina spår så banan var i dåligt skick med mycket dålig gräsväxt. Förslaget gick ut på att etappvis bygga om greenerna enligt nya normer. Styrelsen var oenig och ett extra medlemsmöte tillkallades den 22:a september 1986. Som expert inbjöds åter en engelsk auktoritet vid namn Jim Arthur som i samma veva anlätades av Falsterbo och Ljunghusen. Jim Arthur skrev en rapport som inte var nådig över det skötselprogram som klubben använt under många år. På liknande sätt som många andra äldre golfklubbar hade stora mängder sanddressning, för lite luftning och för mycket gödning tagit död på fina fleråriga grässorter som ven och svingel och i stället gynnat det ettåriga gräset Vitgröe med grunt rotsystem och som har svårt att klara kalla vintrar. En mycket värtalig Jim Arthur förklarade på mötet att det inte var något fel på våra greener utan vad som behövdes var byte av skötselprogram. Efter ytterligare två dåliga säsonger så återhämtade sig banan och vi har sedan dess fått allt bättre gräsväxt även om mycket

av vår Vitgröe finns kvar. Förbättringarna kan till stor del tillskrivas Lars Persson, vår greenkeeper sedan 1988.

I klubbens jubileumsskrift GKG 75 år 1977 så visades några skisser ritade av Douglas Brasier 1972. Dessa låg som grund för den "Stora Planen" som presenterades 1988. Under några år framöver genomfördes flera ombyggnationer. Att dessa kunde genomföras kan förklaras med

1 banan var i dåligt skick och behövde en rejäl ansiktslyftning.

2 klubben hade fått en bättre kassa genom försäljning av gamla klubbhuset.

3 en lämplig kombination av tre personer ordf. Kjell Skii, ordf. bankommittén Hans "Bula" Andersson och greenkeeper Lars Persson fick ganska fria händer efter att planen presenterats.

Under dessa år var beslutsvägarna ovanligt korta och vägen mellan beslut och handling mikroskopisk. Redaktören minns ett styrelsesammanträde som gällde en ganska stor ombyggnad och som avslutades kl. 22.30. När denne passerade kl. 07.00 dagen därpå var byggnationen i full gång med inhyrd grävmaskin och gröna lastbilar med utfyllnadsmaterial. Under dessa år blev de flesta bunkrar på banan renoverade, nya tees byggdes på hål 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17 och 18. Hål 6, 8 och 10 förlängdes genom att greenerna flyttades och ett nytt hål 10b anlades delvis för att tjäna som ett reservhål under byggnationen. Arkitekt Jan Sederholm gjorde detalj-

ritningar på de nya greenerna förutom 9:an som byggdes enligt Lars Perssons eget förslag. Byggnationerna verkställdes sedan i egen regi under Lars Perssons och Hans Anderssons ledning vilket gav relativt låga kostnader men också värdefull kunskap för framtiden om skötsel och ev. nya projekt. Stora planen innehöll också en förlängning av hål 12 och 15 genom att flytta bak greenerna till hål 13. Hål 13 var tänkt att sedan ersättas av hål 10b. Tyvärr visade det sig att hål 10b fungerade dåligt säkerhetsmässigt med slag ut på banvallen och "struлет" med korsande slag från tee hål 10b och 11. Det fanns också säkerhetsproblem med att flytta bak green på hål 12 och 15. Denna del som funnits som förslag under lång tid fullföljdes därför aldrig.

Som extra bonus så fick klubben ett avtal med Hovås Villastad om köp av en stor bit av Sötvattendammen, halva hål 7 och några meter bakom tee hål 5 och 9. Områden som vi idag spelar på och nu dessutom är vår egen mark.

Vattennivån i "Sötis" kan regleras med hjälp av den tvärgående bäcken (1996)

Skötsel av banan förr och nu

De krav som ställs på dagens bana är helt andra än i forna tider. Banan användes i början nästan enbart under veckosluten, till och med pinnarna plockades in efter söndagens spel. Den yta som var spelfält och klipptes och ansades var betydligt mindre än idag. Vi kan läsa om att dåtidens spelare som behövde en uppsjö av olika slag att tas fram beroende på bollens läge. Idag så ställs det krav på banan att dåliga lägen inte får finnas, allt skall vara perfekt. Till och med bunkern som egentligen är ett hinder skall vara skött enligt samma norm som våra TV-kanaler förmedlar att tourspelare serveras. Men så lär vi oss

också av TV att bunkern inte längre är till problem utan att det kan vara att föredra framför en vanlig chip och det kan knappast vara vårt eget fel att putten blir kort utan det är greenerna som är för långsamma.

Att vi idag har en bana som har en helt annan kvalitet, om man ser till över en hel säsong, är det inget tvivel om, men frågan brukar alltid komma om hur bra

Banan sköts av ett professionellt team under Lasse Perssons ledning (2:a från vänster). Singelklippning av greener återinfördes 1997 för att ytterligare förbättra kvalitén på vår fina bana.

och snabba är våra greener jämfört med förr. Redaktören minns en tävling på Falsterbo för några år sedan (1972). I medvinden på 7:e green ville bollen aldrig stanna. Kanske att det vid enstaka tillfällen kan ha närmat sig dagens klass, men det räcker att se hur bollen rullar på gamla filmrepotage, det var inte bättre förr. Falsterbo hade på den tiden för övrigt börjat med trippelklippare på green

men använde singelklippare för bästa finish under viktiga tävlingar. Falsterbo var också året före oss med att återinföra singelklippning som första bana i Sverige. Själva så startade vi om 1997, en satsning som betytt mycket för greenernas kvalitét.

Cylinderklipparen är i stort samma verktyg nu som för 100 år sedan. Den har för oss alltid varit det viktigaste verktyget även om

man kan läsa om många linksbanor från förr vilka betades av får. I Hutchinsons utmärkta bok *Golf Greens and Green-Keeping* från 1904 noteras att bättre greenturf till lägre kostnad kan man inte hitta än på Gulane där kaniner svarar för klippningen. I början av seklet drogs fairwayklippare av hästar medan green klipptes med handkraft. Tidigt ersatte traktorn hästen och greenklipparna fick motor. En mycket viktig del av greenskötseln var vältning, något som idag helt försvunnit.

Men idag har vi specialklippare för alla typer av turf som ger en rationell hantering. Vi har olika klippartyper för green, foregreen, tee, specialklippare för fairway, två olika klippartyper för ruff och handmaskiner för att t.ex. hålla rent bäckkanter. Vi klipper greener varje dag och fairways under vissa perioder tre gånger per vecka. Förutom klippredskap finns maskiner för bunkerkrattning och sprutning av gödsel. Dressning och luftning måste göras regelbundet och här finns också rationella maskiner, men denna investering delas med andra banor. Att organisera och underhålla den omfattande investeringen i maskiner är en mycket viktig del av banarbetet. I maskinhallen finns en komplett verkstad.

När en golfbana anlades förr var jordens beskaffenhet nästan det viktigaste kriteriet. Hovås var därför ytterst lämpligt på grund av all sand som gav en naturlig dränering. Idag så anlägger vi greener genom noga utprovade normer där dränerings- och mullskikt avvägs

exakt och levereras från specialister. Detta ger en snabb etablering. Vårt rekord är första klippning 14 dagar och spel tre månader efter sådd, men en bra och hårdig grästurf tar betydligt längre tid. De närmsta åren kommer vi i Sverige att på några nya banor använda samma byggmetod för fairway. Något man länge praktiserat på exklusiva anläggningar främst i USA. Det blir givetvis helt andra kostnader med över 2 miljoner per hål som kan jämföras med att hela vår 18-hålsanläggning som invigdes 1933 kostade totalt 230 tusen kr. Dessa banor får en betydligt bättre fairwayturf som klarar regn och en förlängd spelsäsong. Men smakar det så kostar det, medlemsavgifterna blir också mycket högre.

Vår banas karaktär har förändrats genom åren och detta gäller inte minst att den blivit grönare vilket till stor del beror på en betydligt förbättrad bevattningsanläggning. Även om vi under det senaste decenniet haft tre somrar då vattnet tagit slut i Sötvattendammen och vi fått fylla på med kommunalt, så är banan aldrig lika brun av torra som förr, vilket gör att banan spelas betydligt längre idag. Under ett KM i slutet av 60 talet drev den långtslående Staffan Mannerström nästan ner till pumphuset på hål 10 och flera spelare nådde över vägen från back-tee på 15:e. Detta trots att dåtidens material inte gav samma längder som idag. Bollen rullade periodvis mycket längre och banan, främst de övre hålen, kunde vara helt bruna.

1951 var starten för den första bevattnings-

anläggningen. Innan hade man kunnat vattna greener via lösa slangar och vatten från Hovås Villastad. Nu grävdes stamledningar ned från en pumpstation vid Sötvattendammen och man kunde sedan nå ut med lösa spridare till samtliga greener och fairways. Kapaciteten var aldrig tillräcklig för att klara hela banan. 1962 blev arbetet med en automatisk bevattningsanläggning klart som först 1976 blev helt utbyggd. Samtliga greener och teer kunde då bevattnas automatiskt men kapaciteten och automatiken var otillräcklig. 1986 fattades beslut om att bygga ett helt nytt system som färdigställdes under 1990 till en total kostnad av 1,2 miljoner. Nuvarande helt automatiska bevattningssystem klarar hela banan och endast under långa torkperioder när Sötvattendammen torkar ut har problem uppstått. Vi har fri tillgång till vatten från Sötvattendammen som fylls via en källåder som går under grusgropen och bäcken från

Oxsjön via diket tvärs tian. På många golfbanor är vattentillgången ett stort problem som vi är förskonade från.

Många medlemmar på vår klubb har åsikter om hur banan skall skötas, men det är inte en fråga som medlemsmöten längre beslutar i. Medlemmarna via styrelse och bankommitté sätter mål för banan och greenkeepern verkställer. Den allra största förändringen vad gäller vår banas skötsel är kanske därför organisatorisk. Tidigare ordförande i bankommittén ägnade mycket kraft och energi åt samma arbetsuppgifter som vår greenkeeper Lars Persson idag sköter med eget ansvar. Gräsväxt är en vetenskap i sig där några givna mallar inte existerar. För kontroll krävs ett dagligt engagemang och stor kunskap som frivilliga krafter har svårt att finna tid för. Idag har vi en av Sveriges absolut mest välskötta banor något som vår kunniga banpersonal har stor del i.

Utrustning för banskötsel från 30-talet (Bilden från Båstad).

Bygden och landskapet

Hovås 1910

Askim med Hovås har inte alltid sett ut som det gör i dag. När inlandsisen drog sig tillbaka låg havsnivån hela 20 meter högre än den är i dag och Askim kännetecknades av de höga bergen mellan Oxsjön och Årekärr. På stenåldern, det vill säga, cirka 5000 före Kristus, reste sig jordskorpan vilket fick till följd att havsnivån hamnade runt 23 meter över nuvarande nivå.

Om vi tittar litet närmare på vad som finns på denna nivå samtidigt som vi observerar var de skyddande vikarna en gång låg så kommer vi att stöta på de allra äldsta boplatserna i kommunen. Ett bra exempel på det är det område där vi brukar ställa våra vagnar när vi ska slå ut från sjunde tee. Det ligger mellan 23 och 25 meter över havet och ni har säkert märkt att flinta ofta kommer i dagen morgonen efter hällande regn.

När vi söker vidare efter skyddade vikar på samma nivå så finner vi ofta spår efter bebyggare som ägnat sig åt fiske, jakt och kanske i viss mån också enkelt jordbruk. Under de utgrävningar som redan gjorts i kommunen har de flesta fynden mycket riktigt utgjorts av flintverktyg samt, i några enstaka fall, tyngre slagstenar och yxor av gnejs eller granit. Berggrunden i Askim består i huvudsak av en speciell slags granit som faktiskt kallas för Askimsgranit. Övrig granit hör till den vanliga sydvästsvenska gnejsformationen. Utformningen av bergen har såväl påverkat de lösa jordlagren som hur dessa har rört sig. Uppe vid Sisjön täcks graniten till exempel av sval-

lad morän, det vill säga grus och sten som spolats upp av havet, medan botten nere i dalarna helt och hållet består av lera.

Det kan vara svårt att tänka sig att vår golfbana en gång varit helt täckt av vatten. Under den tid som den atlantiska tidens hav befann sig 25 meter högre än i dag löpte det emellertid in i form av en stor vik precis där Hovåsbanan ligger. De mäktiga vattenmassorna skapade såväl en sandstrand i söder som den stora grusbanken vid banan. Denna grusbank består av så kallat isälvsgrus som först

Bautastenen vid 17:e hålet.

spolats upp av älven och sedan flutit vidare under isen. Det betyder att leran, gruset och berget såväl utgör grunden för den plats där våra förfäder en gång bebodde som det område där vi själva bor och spelar golf på.

Liksom i många av våra kranskommuner ersattes de ursprungliga boplatserna i Askim med Hovås så småningom av ett bondesamhälle med hagar, åkrar, betesmarker och gårdar, det vill säga det landskap som vi är vana att se. I tretusenfemhundra år var jordbruket huvudnäringen i Askim för att i vår generation ersättas med helt andra näringar.

År 1992 hände något riktigt intressant. När banpersonalen skulle anlägga en väg vid sjunde hålet stötte den på en gammal stenåldersboplats omedelbart sydost om bergsklacken på sjuan, mellan 18 och 20 meter över havet. Klubben tog som sig bör kontakt med Göteborgs Arkeologiska Museum och sedan dröjde det inte länge förrän några ivriga arkeologer, utrustade med spadar, borstar och andra attiraljer, dök upp på banan, ivriga att se vad som dolde sig under marken.

Det var emellertid inte första gången som arkeologerna lagt sig på alla fyra i området. Redan år 1966 undersöktes ett gravfält med fem stensättningar omkring 60 meter sydost om ovan nämnda boplats. Den gången påträffades en del oordnad keramik och flinta som antogs härröra från en underliggande stenåldersboplats.

Drygt hundra meter öster om denna boplats finns ytterligare en stenåldersboplats,

cirka 200 meter lång och 120 meter bred. Fynden därifrån utgörs främst av skivvyxor, knivar, skrapor, spån och spånredskap. Därtill har man träffat på en trindyxa samt en keramikskärva.

Uppenbarligen var det här en gång ett tätbebyggt område för sommaren 2000 hittades ytterligare en boplats, bara femtio meter väster om ovan nämnda område. Där uppenbarade sig fynd i form av flinta-avslag, kärnor, spån och skrapa.

Eftersom dessa boplatser är en av de fåtal stenåldersboplatser i Västsverige som hör hemma i övergången mellan tidig och mellaneneolitikum (omkring 3200 före Kristus) är de naturligtvis av stort kulturhistoriskt värde. I Göteborgsregionen finns nämligen inte mer än ett tiotal boplatser av liknande karaktär.

En tidsperiod som lämnat efter sig minst lika spännande spår av hur våra förfäder en gång levde och livnärde sig är bronsåldern. Under tidig bronsålder, det vill säga omkring 1300 före Kristus, började man bygga stora så kallade rösen i Askim. Dessa rösen, omkring tjugo till antalet, representerar bronsåldersmänniskornas sinne för monumentalitet vid gravbyggande. De ligger ofta på höga platåer, till exempel mellan Hovåsbadet och golfbanan. Under förutsättningen att den avlidnes lekamen brändes kan benen till viss del finnas bevarade eftersom de av någon anledning blev mer motståndskraftiga av sådan behandling. Om han begravdes utan att brännas finns emellertid inte längre några som helst

spår, vare sig av människan eller de kläder han bar. Eftersom samtliga rösen i Askim vid något tillfälle har utsatts för plundring är det ganska oklart vad som en gång kan ha dolt sig under markytan men en kvalificerad gissning skulle kunna vara ett och annat bronsföremål. Rösena byggdes under cirka 500 år.

Till bronsåldern hör även hällristningar men även om Göteborgstrakten är ganska fattig på sådana kan Askim skryta med att ha fyra bildristningar inom kommungränsen. En av dem ligger strax söder om vägen till Hovåsbadet och föreställer ett skepp, en människa samt en skålgrop. Tidens tand har emellertid gjort att rätt riktad snedbelysning samt rinnande vatten är en förutsättning för att man ska kunna urskilja bilderna.

Forskarna har inte riktigt lyckats klarlägga hällristningarnas betydelse. Vissa har inriktat sig på att försöka tyda det dunkla och svårtolkade budskap som hällristningarna förmedlar och har ofta velat se dem som ett uttryck för en fruktbarhetskult knuten till ett jordbrukande samhälle. Därmed har man skilt dem från de så kallade nordskandinaviska fångstristningarna som delvis har ett helt annat bildinnehåll.

Att de syd- och mellansvenska ristningarna ofta kallas för jordbruksristningar beror på att de ofta påträffats på berghällar som sluttar ned mot odlingsbar jord men med tanke på vattenståndet under bronsåldern bör de möjligen hellre kopplas till vatten än land. Askimsristningarna får hur som helst ses som

en påminnelse om svårigheterna att rätt förstå bronsålderns komplicerade period.

Namnet Järnåldern (omkring 400-500 före Kristus) antyder att det handlar om en tid då järnet kom i allmänt bruk. Sanningen är dock troligen den, att det skulle dröja länge, kanske till och med så länge som till 300 före Kristus, innan man allmänt började tillverka redskap av järn.

I övergångstiden mellan brons- och järnåldern blir det vanligt att begrava sina döda i form av så kallade domarringar. Det var för övrigt ett sätt som levde kvar så länge som

Bautastenen vid 3:e hålet.

fram till cirka 600 före Kristus. Den domarring som ligger på sjätte hålet är med största säkerhet den enda grav som finns i området. Runt omkring densamma finns möjligen rester av andra gravar men de ligger i så fall så pass djupt att de inte syns för blotta ögat. Lustigt nog har många felaktigt trott att domarringen en gång var en tingsplats.

De två så kallade bautastenar som finns på golfbanan har troligen en gång markerat gravplatser men numera står ingen av dem på sin ursprungliga plats. Den ena står nära treans green och den andra till vänster om 17:e fairway.

Slutligen kan vi konstatera, att Askims, och därmed också Hovås, närhet till havet och de obebyggda skogsmarkerna i öst har satt sin prägel på kommunens utveckling från stenålder via jordbruksbygd till storstadsförort. Förutsättningarna för ett rikt fritidsliv har tagits väl till vara och Göteborgs Golf Klubbs utveckling till Sveriges äldsta golfklubb har blivit möjlig tack vare att man tagit till vara såväl lämplig mark som utnyttjat goda kommunikationer med storstaden. Idogt arbete av initiativtagarna under pionjäråren icke att förglömma!

Landskapsarkitekten Bengt Lidbeck har skrivit följande om landskapet och banan:

"The course is beautifully situated with some very fine views over the sea and surrounding country." John F.S. Morrisons uttalande om Hovås golfbana 1929 är verkligen

ett understatement! Banans läge är breathtaking. Eller är det bara vi västkustbor som till fullo förstår att rätt uppskatta vårt kustlandskap?

Det under tusentals år slipade och formade fjordlandskapet har just de mjuka markrörelser som ter sig så inbjudande och lockande. De gamla hag- och ängsmarkerna avgränsas naturligt av bergen och intima landskapsrum bildas. Här känner man trygghet och värme. Även om närheten till havet kan var nog så kännbar blåsiga dagar.

Huvuddelen av Hovås golfbana ligger på gammal fjordbotten som nyttjats till odlings- och betesmark. När man står framför klubbhuset och blickar ut över banan, får man nästan ett intryck av afrikansk savann. Trädkronorna är så högt ansatta som om giraffer har betat här. Givetvis är det inte giraffer utan "golfbaneskötseln" som ansat träden.

Nu är det 100 år sedan betet upphörde och ljungmarkerna har långsamt ersatts av golfbanekultur. Dessa marker var magra och betestrycket var mycket hårt. Den naturliga vegetationen finns kvar på bergen som omger banan. Även om det håller på att växa igen av lövsly på grund av att betet upphört.

Golfbanan ligger, med sin västra del, mellan och innanför två stadiga bergknallar. Esseberget i norr och Rössebergen i söder.

Esseberget ligger norr om den gamla järnvägsbanken med lämning av gravrösen från bronsålderstid 1800 – 500 f Kr. Liknande

Domarringen på 6:e hålet.

forntidens finns på Rösseberget, söder om golfbanan. Öster om hål nr 6 ligger också en gravplats. Denna gravlämning har ej utsikt. Det är en stensättning med karaktär av domarring förmodligen från järnåldern. Bronsåldersgravarna placerades så att den avlidne skulle ha fin utsikt och det gäller verkligen dessa gravplatser. Vid den stora grusgropen samt söder om hål 8 finns lämningar av boplatser eventuellt från yngre stenåldern 2000 – 2500 f. Kr.

Den stora ytan sydost om klubbhuset slutar upp mot Granliden och Ryttastrigen i

öster och upp på Rösseberget i söder. Detta benämndes förr "Hästhagslyckan", och även om de lägre delarna dög till åker, visar namnet att här var betesmark.

Ryttastrigen slingrar sig behagfullt utmed Granlidskullen. Vägen har samma sträckning som den haft i ett par hundra år.

Hålen 3 – 5 och 7 – 9, i söder, klättrar upp på Rösseberget. Här är en nivåskillnad på cirka 30 meter och man kommer upp lite närmare den naturliga växtligheten. Här har nämligen, på ett föredömligt sätt, befintliga träd sparats i ridåer och trädgångar som skil-

jer hålen åt. Försiktig komplettering med oxel har utförts. Här ser man vilken oerhörd nytta en golfbana gör genom att hålla landskapet öppet och förhindra igenväxningen. På angränsande bergknallar har vi, den för västkusten så typiska hällmarks- och ljunghedsvegetationen med tallar, björkar och rönnar. Buskskiktet består av enar, brakved och krattek samt småträäd av ovannämnda slag. Markvegetationen är ljung och gräs, som kruståtel och rödven, caprifol samt lingon- och blåbärsris och flera olika ormbunkar.

Utslaget till hål 7 ligger på en utsiktspunkt med härlig skärgårdsvy.

En ur vegetationssynpunkt avvikande lokal är den gamla grusgropen. Där ser vi vilda örter av flera olika slag. Rasbranterna har icke gödslats och där trivs bl.a. blommor som grässtjärnblomma, rödblära, ett par olika veronicor med flera.

Vegetationen i övrigt är helt påverkad av den goda skötseln av banan och det gör att vildfloreten, som egentligen hör hemma på så magra marken som dessa, är utsatt för viss övergödning. Det gör att tillgången på vilda örter är begränsad. Med tiden kommer emellertid örter som trivs i rikare marker att invandra i skogsbrynen som omger hålen.

På en parkväg genom ett villaområde kommer man till hål 16 och 17. Denna del av banan ligger mer skyddad för vind. Hålen omges av lummiga trädriddar av al, lönn, ask och ek. De svagt böljande gräsytorna bryts

vid hål 17 upp av några dungar av tall och oxel.

Åker och ängsmarkerna här hade gamla härliga namn som Dammåkra, Broåkra och Ålekebacken vilka tydligt talar om den gamla bäckens betydelse. Nu finns bara en kort bit av bäcken kvar i östra sidan av hål 16, resten är kulverterad.

Beträffande djurlivet är det starkt begränsat på grund av de höga besöksiffrorna av människor. Det enda viltet jag träffat på var ett par huggormar på en bergknalle bredvid hål 7.

Om Hovås golfbana har det alltid "tyckts". Den är för kort, den är för trång, den är för lätt, den är för svår osv. Sett ur landskapssynpunkt kan man emellertid bara konstatera att den är osedvanligt väl insmugen i landskapet. Naturliga förutsättningar har utnyttjats mycket väl. Den ligger fantastiskt vackert och trots att den är relativt liten bjuder den på god variation vad gäller landskapsupplevelser.

Bengt Lidbeck, landskapsarkitekt, Maj 2001.

Faktamaterial:

Handlingar till Laga skifte 57. 1849.

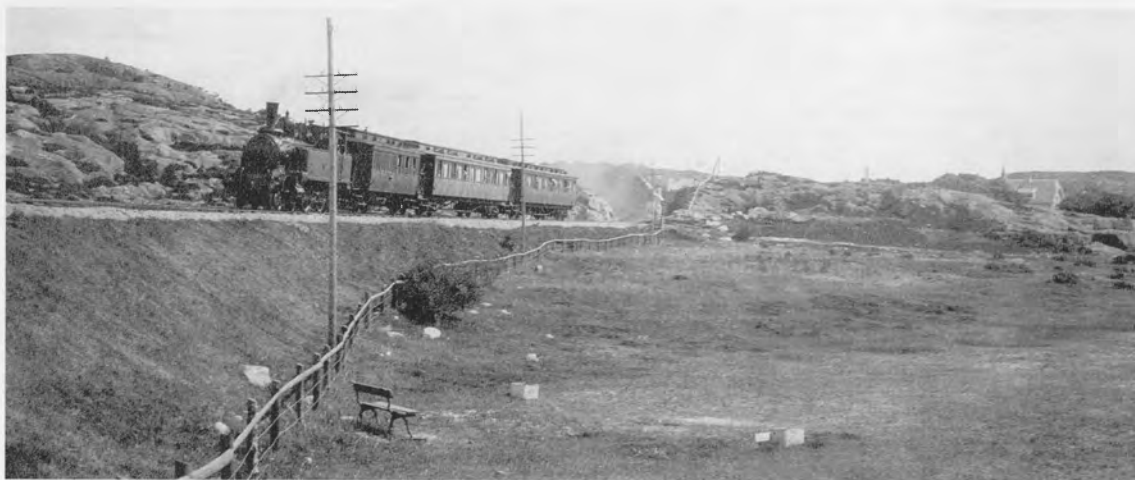
Lantmäteriets Fastighetskarta 6B 8d, Gävle 2001-07-21

Översiktskarta 5041, Gbg SBK, Rev. 98.05.05.18

Fornminnesregistret, Göteborgs Stadsmuseum.

Göteborgs Golf Klubb, 1902 – 1952. Jubileumsskrift.

Säröbanan

Ångloket Snoa passerar nuvarande 11:e tee på sin färd mot Särö.

Det stod ganska tidigt klart att banorna i Sandviken och Arendal aldrig skulle bli mer än ett provisorium för den nybildade golfavdelningen i Göteborgs Idrottsförbund. Medan Arendal var bergig och svår krympte området i Sandviken i takt med att man hämtade sand till utbyggnaden av hamnen.

När den nitiska duon Viktor Setterberg och Tor Törnsten till sist fastnade för strandängarna i Hofås var det inte bara jordmånen och de gynnsamma markförhållandena som påverkade valet av plats för en ny golfbana. Minst lika viktigt var det faktum att Särö-

banan redan 1901 fått tillstånd att bygga en järnväg.

Det natursköna och idylliska Särö hade i över hundra år varit ett paradiset för sommarvärdar och då inte bara göteborgare. Också mer avlägset boende – till och med rikets högst uppsatta personer – föll regelbundet för frestelsen att låta kropp och själ vila ut i vår Herres hage.

Särö är unikt också i så motto att den gamla ekskogen har undgått det öde som drabbat stora delar av västkusten, det vill säga de dansknorska kaparflottornas härjningar

under de stora nordiska krigen. En bidragande orsak till detta sägs vara att kaparkaptenen, Lars Gatenhielm, hade en del av sin flotta förlagd i dessa trakter.

Ända sedan de första sommargästerna slagit ned sina bopålar i "västkustens pärla" i slutet av 1800-talet hade det klagats över kommunikationerna med Göteborg och det var inte alls konstigt. De var nämligen synnerligen begränsade. Före järnvägens tid var det bästa, och garanterat bekvämaste, alternativet att hoppa på ångbåten Tessin, som under den en och en halv timme långa färden, lade till vid bryggorna i Hovås, Brottkärr, Bildal och

Särö. Visserligen hade båten sedan 1892 haft två avgångar i vardera riktningen, men det var bara under sommaren. Resterande tid hade resenärerna endast en möjlighet om dagen att ta sig in till stan, alternativt ut på landet. Övriga, betydligt mindre lockande alternativ, var att beställa skjuts med häst och vagn hos någon av traktens bofasta innevånare eller att helt enkelt ta till apostlahästarna.

Den som först började fundera på kommunikationsproblemen var grosshandlare H L Ygberg som år 1898 köpt Särö fastighet. Det resulterade i att major C H Öhnell i Väg- och Vattenbyggnadskåren fick i uppdrag att

Väntan på tåget efter en hård dag på golfbanan.

utarbeta ett förslag till järnväg mellan Göteborg och Särö och på den vägen var det. Den 18 januari 1901 stiftas Järnvägsaktiebolaget Göteborg–Särö (GSJ), en koncessionsansökan lämnas in till Hans Kungliga Höghet, Oscar II och efter diskussioner med Göteborgs stad upplåter den senare, utan några som helst anspråk på ersättning, ett område för en ändstation i närheten av Linnéplatsen. Egentligen hade man velat dra fram spåren till stadsbanestationerna i Göteborg och Mölndal men den tanken kom aldrig längre än till förslagsbordet.

Den 31 december 1901 kommer så goda nyheter från Stockholm. Majestätet har bifal- lit koncessionen för järnvägen och bara ett och ett halvt år senare, den 13 juli 1903, kan GSJ öppnas för trafik på sträckan Göteborg – Släp. På grund av omfattande arbeten med en bankfyllnad vid Munkekullen skulle det emellertid dröja till den 31 mars 1904 innan den sista snutten av den totalt 24,5 kilometer långa sträckan kunde trafikeras av ordinarie tåg.

Under den första tiden trafikerades sträckan med tre tågpar på vardagar respektive fyra (senare fem) dito på sön- och helgdagar. Samtliga tåg gick under benämningen "blandade" och körtiden från Göteborg till Särö varade i en timme och fem minuter vilket innebar att tågen tuffade framåt i en "svindlande" hastighet av 22 kilometer i timmen.

Järnvägen byggdes naturligtvis inte för golfarnas skull utan därför att man ville under-

lätta kommunikationerna mellan staden och de växande samhällena utmed kusten. Att göteborgarna var mer än nöjda med sin nya situation framgår emellertid tydligt i nedanstående utdrag ur tidskriften "Ny tidning för Idrott" från den 31 mars 1904. Mannen bakom artikeln är förstås Viktor Setterberg:

"Ny golfbana vid Hofås station på Göteborg –Särö järnväg, midt mellan Göteborg och Särö, har Göteborgs Idrottsförbund arrenderat. Platsen är härligt belägen vid saltsjön på en sluttning ned emot Askimsfjorden och består marken av gammal betesmark på sandgrund, hvadan banan kan användas omedelbart efter regn. Terrängen är föga kuperad men finnas många olika slags hinder, såsom en stor grusgrop, en bäck, en vik, sjöstranden, järnvägsspår, diken, stengärdesgårdar, ljung, högt gräs, buskar, träd, stenrös och sandgropar. Hålen bliva till att börja med 5 utan korsningar, med afstånd varierande från 175 till cirka 300 meter eller tillsammans cirka 1500 meter och kommer karta över banan att snarast uppgöras. Plats finnes äfven för utläggning af en större bana på 9 eller 18 hål."

När det började dra ihop sig till utbyggnad av banan till 18 hål fanns en viss oro på klubben över vad som skulle hända med den stora grusgrop som Setterberg nämner i sin text. Det var ur den som man hämtat sand under byggnationen av järnvägsbankarna och nu ville klubben veta huruvida den skulle tas i

Söndagsklädda golfare.

bruk på nytt eller inte. Dessutom ville man gärna bli av med det stickspår som ledde fram till grusgropen och därmed ge banarkitekten Andrew Person större svängrum i planeringsstadiet. Efter att ha ställt en försiktig och förhoppningsfull förfrågan till trafikchefen

för Göteborg – Särö Järnväg kunde klubben andas ut. Stickspåret avlägsnades och trafikchefen garanterade att grusgropen inte skulle användas mer.

Resten är, som man brukar säga, historia.

F.d. ordföranden Tor Törnsten

Ordföranden genom åren

Göteborgs Golf Klubb har i den 100 års period som gått, haft 21 ordföranden. Klubbordföranden under klubbens första 50 till 60 år var mycket kända Göteborgsprofiler. Flera av dessa profiler hade antingen sommarhus i Hovås som var mycket populärt på den tiden, eller bodde permanent här. Klubben fick därmed också en speciell profil som klubben till en stor del även har i dag. I dag är golf en idrott för alla, det var den inte för 100 år sedan.

Följande personer har haft den viktiga uppgiften som ordföranden:

1902 – 1903 Theodor Åkermark

Tyvärre finns det liten tillgänglig information om Theodor Åkermark, vem han var och vilken roll han hade under klubbens första år. Han var tydligen en duktig golfare. Han slog Viktor Setterberg i finalen i det första Svenska Mästerskapet och blev Sveriges första Svenska Mästare.

1903 – 1906 Ragnar Andrén

Vid en noggrann genomgång av historisk material från initiativtagarna, från Viktor Setterberg och Tor Törnsten, så finns det ingen beskrivning av Ragnar Andrén. Det framgår av gamla protokoll att han var vice ordförande i Theodor Åkermarks styrelse.

1907 – 1917 Tor Törnsten

Tor Törnsten var en mycket välkänd profil i Göteborg både som handlande och som idrottsadministratör. Han grundlade tillsammans med sin bror den kända herrbutiken Törnstens. Törnstens vänner ansåg att vännen Tor var fullständig idrottsgalen, vilket förklarar alla hans engagemang i Göteborgsregionen. Förutom att han var ordförande i Göteborgs Golf Klubb, så hade han varit ordförande i Göteborgs Idrottsförbund genom ett antal år. Det var inte minst genom Tor Törnsten kraftiga engagemang i Göteborgs Idrottsförbund som gjorde det möjligt att lägga in golf som en egen avdelning i Idrottsförbundet. Tor Törnsten hade varit med i golfutvecklingen sedan Arendalstiden och var framsynt nog till att se den enorma potentialen för golf som en folksport. Med facit i hand vet vi i dag att hans bedömning i denna frågan var mer än rätt. För att säkerställa att golfen skulle få en reell möjlighet att överleva, anställde Tor Törnsten Viktor Setterberg som ledare för golfavdelningen. Som det framgår på annan plats i boken var möjligen Setterberg ännu mer hängiven till golf än vännen Törnsten. Törnsten hade upplevt Setterbergs entusiasm för golfen under Arendalsperioden och var medveten om att Setterberg skulle göra allt som möjligt var för

att etablera golfen i Göteborg. Under Törnstens ledning och kraftfulla stöd, inte bara genom klapp på axlarna till Setterberg, men också ekonomisk, etablerades golfen i Hovås och därigenom i Sverige.

Det kan vara av intresse att nämna att Tor Törnsten också var ordförande i Göteborgs Velociped klubb, i Curlingklubben, i Skridskoklubben, i Göteborgs Tennisklubb, i Svenska Golf förbundet och i Skandinaviska Golfunionen. Han var vice ordförande i förvaltnings- och ekonomiutskottet för Sveriges idrottsspel. Ett helt otroligt engagemang.

De idrottsgrenar som Tor Törnsten visade mest intresse för var, cykling, tennis och golf. Törnsten blev 5-faldig Svensk Mästare i golf. Att Göteborgs Golf Klubb blev Sveriges första golfklubb, tillskrivas 4 påståenden.

För det första att engelsmännen och skotarna tog golfen med sig till Göteborg.

För det andra att Tor Törnsten såg golfens stora potential som folksport på ett tidigt stadium och upprättade en egen golfavdelning i Göteborgs Idrottsförbund.

För det tredje att Tor Törnsten säkerställde golfens etablering i Hovås genom att delegera det operativa arbete i Idrottsförbundets golfavdelning till entusiasten Viktor Setterberg.

För det fjärde att kommunikationerna till Hovås från Göteborg var unika på denna tiden genom Säröjärnvägen. Hovås kunde även bjuda på salta bad, vackra promenader, tennis och segling.

Som person var Tor Törnsten en mycket generös person, omtyckt och duktig. Han var känd för att tippa sina caddies väl vilket Hovåsgrabbarna uppskattade. Det var caddiekö när Törnsten skulle spela golf, Törnsten såg till att olika pojkar fick gå caddy.

Förutom att banan ständigt byggdes ut och nyförvärv av mark genomfördes, byggdes också under Törnstens ledning Sveriges första klubbhus. Detta klubbhus är inte längre i klubbens ägo, men är lika vackert idag som 1910 när det invigdes. Klubbhuset är i dag ett kulturminne och är K-märkt.

1918 – 1925 Ivar Lignell

Ivar Lignell var skeppsredare i Göteborg. Han tillhörde vänkretsen till Tor Törnsten och hade tillsammans med Tor Törnsten lagt ned mycket arbete på att utvidga banan. Han blev medlem i klubben i 1910 och blev klubbens vice ordförande i 1913 för att i 1918 bli klubbens ordförande. Lignell var som Törnsten mycket intresserad av att banan skulle utvidgas och kvalitetsförbättras så snart som möjligt. För att underlätta denna målsättning, donerade han 20 000 kronor till klubben, vilket var mycket pengar på denna tiden. Han var en mycket duktig administrator och var känd för att relatera stora filosofiska tankar om golfen. Han var irriterad när någon ansåg att golf var för gamla gubbar. Han sa att ungdom som består provet på en golfbana ville föra med sig en tillgång för resten av livet.

1926 Gunnar Carlsson

Se perioden 1956 – 1959.

1927 – 1934 Axel Brynolf

Axel Brynolf tillhörde också golfveteranerna från Arendalstiden. Han arbetade mycket tillsammans med Setterberg och Törnsten. Han blev medlem av GGK från starten 1902. Brynolfs stora målsättning under åren för vilket han arbetade hårt, var att banan skulle få mästerskapsstatus, 18 hål. Genom klok och effektiv ledning kunde Axel Brynolf själv med stor glädje, den 1 oktober 1933, öppna GGKs 18 håls bana. Ett annat intresse som Brynolf hade var att skapa kontakter med andra golfklubbar, inte enbart i Sverige men även i andra länder. Till exempel kan nämnas kontakten med Oslo Golfklubb på Bogstad som togs redan 1928 och då man instiftade en match mellan klubbarna om Shakerpokalen. Denna årliga tävling mellan Oslo GK och GGK är lika populär ännu i dag.

1935 – 1937 Christian Rhöss

Christian Röhss var även han en av Tor Törnsten och Viktor Setterbergs goda vänner och tillhörde en av de medlemmar som gått med i klubben redan i 1902. Historien berättar att han blev golfare av en ren tillfällighet. Som Assurancedirektör på Atlantica reste han mycket, bland annat till England. Under en weekend i Glasgow bestämde han sig för att köpa några klubbor och prova på golf.

Han gick en runda för vilket han betalade 25 öre i greenfee och blev därefter golfentusiast för livet. Christian Röhss hade under hela tiden sedan starten arbetat hårt för att få till en 18 håls bana. Då han gick mycket bra ihop med banarkitekten Andrew Person tillskrevs Christian Röhss en stor del av äran när 18 håls banan var ett faktum. Imponerad över Viktor Setterbergs enorma arbetsinsatser under uppbyggnaden av GGK, beskrev han Viktor Setterberg som "Svenska Golfens Fader", en beteckning som knappast någon historiker inom golfens historia vill bestrida i dag.

1938 – 1947 Assar Gabrielsson

Assar Gabrielssons nio år som ordförande skulle få beteckningen GGKs Volvo-period. Gabrielsson, som tillsammans med en vän, startade Volvo som ett groddföretag från Chalmers lyckades med vad som kunde tyckas omöjligt – att starta bilproduktion i ett litet land som Sverige. På 90-talet var Volvo Nordens största bolag. Den ledarskapseffektivitet som han hade visat på Volvo, överförde han till GGK. Gabrielsson var mycket generös mot klubben. Ofta när någon investering var nödvändig att göra, och klubbkassan var tom, såg Gabrielsson till så att investeringen kunde genomföras. Detta hände nästan varje år som Gabrielsson var ordförande. Man kan säga att det var tack vare Gabrielsson som klubben fick det nya klubbhuset då det var han som löste investeringsfrågan. Han var en

mycket duktig mötesledare. Styrelsemöternas målsättning var att ha dem avklarade inom 15 minuter även om föredragningslistan var lång. Få möten varade längre än 30 minuter. Gabrielssons effektivitet och entusiasm för golf var välkänd utöver GGKs cirklar. Efter perioden som ordförande för GGK blev han utnämnd till ordförande för Svenska Golfbundet.

1948 – 1951 Axel Adler

I det civila livet var Axel Adler mest känd så som ägare till Arla Mejerier. I golfsammanhang var han mycket intresserad av banan varför han genom att antal år inom styrelsen var ansvarig för banan och således bankommitténs ordförande. Han stod bak ett modernt bevattningsanläggningssystem och var mycket aktiv under tiden som man projekterade och planlade det nya klubbhuset. Även Adler donerade pengar till klubben för att underlätta investeringar som inte alla gånger kunde tas över budget.

1952 – 1955 Adolf Svensson

Adolf Svensson var enligt många av hans vänner och bekanta absolut golfentusiast. Han började att golfa ganska sent, men fick snart ett lågt handicap. Han tyckte att man borde satsa mer på juniorer än det man möjligen tidigare hade gjort. Således drev han också sina två döttrar, Barbro Fredelius och Lillott Mörner, stenhårt. Med Lillott blev det suc-

cess, hon blev Svensk Juniormästare vilket gjorde Adolf Svensson jättestolt medan Barbro var mer intresserad av kläder och kärlek. Vart annat år bytte Svensson ut sina gamla klubbor mot nya. För att hjälpa juniorerna i klubben, donerade han sina gamla klubbor till GGKs juniorverksamhet. Svensson var en mycket professionell ledare och omtyckt av medlemmarna.

1956 – 1959 Gunnar Carlsson

Gunnar Carlsson var en mycket känd Göteborgsprofil. Huvudägare i Transatlantic och känd för många andra engagemang i Sverige. Enligt många bedömare ett flaggskepp för klubben. Gunnar Carlsson hade aktivt varit med om utvecklingen av klubben sedan 1918 då han var vice ordförande i GGK. Han blev ständig medlem i klubben redan i 1915. Även han donerade 10 000 kronor till klubbens investeringskassa. Hans effektivitet var välkänd, han var mycket auktoritär, men han blev också en omtyckt ledare för klubben.

1960 – 1963 Arvid Schultz

Arvid Schultz var en mycket färgrik person, även han en känd Göteborgsprofil, möjligen först och främst som advokat. Förutom sitt intresse för golf, var han en av Sveriges bästa seglare på sin tid. Han agerade alltid mycket kraftfullt och tufft men var mycket populär. Arvid Schultz berättade att han

några gånger hade gått caddy åt Viktor Setterberg vilket kunde vara svårt när Setterberg spelade dåligt. Då var det "snorvalpens" fel, sade Setterberg. Arvid Schultz spelade golf på Hovås fram till 93 års ålder.

1964 – 1966 Ivar Thomsen

Ivar Thomsen var VD på Forshaga. Det är sagt om Ivar Thomsen att han var den första ordföranden som försökte att introducera demokrati i klubbstyrelsen. Hans sätt att leda klubben var mycket mer annorlunda än de tidigare beskrivna herrarna. Han var mycket

snäll och demokratisk anlagd, och sökte lösningar som var okontroversiella.

1967 – 1971 Sven Häggqvist

Sven Häggqvist var också en framträdande Göteborgsprofil. Som VD för ett av Nordeuropas största skeppsvarv, Eriksberg, var han respekterad och känd i alla läger. Hans styrelsemöten var aldrig långa, han var duktig med klubban, för duktig och för snabb, tyckte några av hans styrelsekollegor.

1972 – 1975 Birger Ludvigsson

Birger Ludvigsson var egenföretagare. Han styrde klubben effektivt, men också han till motsatsen av många av sina föregångare, var Ludvigsson en lågmäld herre. Dock var han mycket omtyckt och respekterad som ordförande.

1976 – 1979 Jonas Forsman

Jonas Forsman var ansedd som en mycket charismatisk herre. En skåning från Lund som hade tagit jobbet som VD på Esselte. Forsman var en mycket duktig golfare. Han hade

klara uppfattningar om hur GGK skulle drivas och styrde sin styrelse med fast hand. Han var mycket populär och social och var mycket för att klubben skulle hålla på sina fina gamla traditioner.

1980 – 1982 Peter K-son Mark

Pelle Mark är ytterligare en i raden av kända Göteborgsprofiler som har varit ordföranden i GGK. Vad som är intressant att notera med Pelle Mark är att han, enligt vad som har framkommit, absolut inte ville bli ordförande för GGK. Skälen till detta var att han hade ett antal andra styrelseuppgifter som tog mycket av hans tid. Men, för att hjälpa klubben ställde han upp.

1983 – 1986 Falk Ellioth

Falk Ellioth har varit medlem i klubben i många år och tidigare arbetat i olika kommittéer och styrelser. Han hade mycket klara uppfattningar om hur klubben skulle drivas. Hans stora intresse var banan och banans standard.

Banan hade under ett antal år varit omtalad som en av de bästa i Västsverige, men hade plötsligt fått stora problem med greenerna. Andra problem var bevattningssystemet och dräneringen av banan.

En engelsk skötselexpert ansåg att banan lidit av vad han kallade "well meant mismanagement" under ett antal år. Han föreslog ett skötselprogram där syftet var att återupprätta banans standard genom att använda engelska skötselrutiner.

Falk genomförde och investerade i ett nytt och modernt bevattningssystem, genomdrev att klubbhuset från 1910 restaurerades samt att GGK för första gången i historien fick en separat driving range.

1987 – 1998 Kjell Ski

Kjell Ski, som varit i Falk Ellioths styrelse under några år, var väl informerad om banproblemen på Hovås. Under Kjells tid återfick banan sin tidigare status som kvalitetsbana.

Under hela 11-års perioden investerades ca 9 miljoner kronor på banan och i fastigheterna.

En av de viktigaste händelserna under Kjells tid som ordförande var köpet

av de sista 10.000 kvm. mark från Hovås Villastad. Marken runt 6:e green och vägen upp mot 7:e hålet, 7:ans tee och fairway, delar av 8:an och områden runt 8:e green samt 5:ans och 9:ans teeområden blev GGK:s egendom.

Andra viktiga händelser var om- och tillbyggnaden av klubbhuset med ny shop och vagnbod samt byggandet av half way house vid 10:e tee.

Dessutom de nya greenerna för 6:e och 10:e hålen och ett reservhål, benämnt 10B. Som en del av finansieringen, och för att undvika en alltför stor skuldsättning, såldes det gamla klubbhuset från 1910 och viss mark ikring denna anrika byggnad.

1999 – 2000 Hans Österberg

Hans Österberg tog över som ordförande efter att ha varit elitkommittéens ordförande under några år. Hans, som är uppfödd på Hovås, var i sin ungdom en duktig kappseglare. Intresset för segling har Hans tagit med sig genom åren och under somrarna blir det en hel del båtliv längs västkusten.

Under Hans tid som ordförande kom säkerheten på och ikring banan i fokus.

Hans var och är en duktig golfare med singelhandicap och har bl a varit en av spelarna i GGK:s Shakerlag.

2001 – Carl Axel Sahlkvist

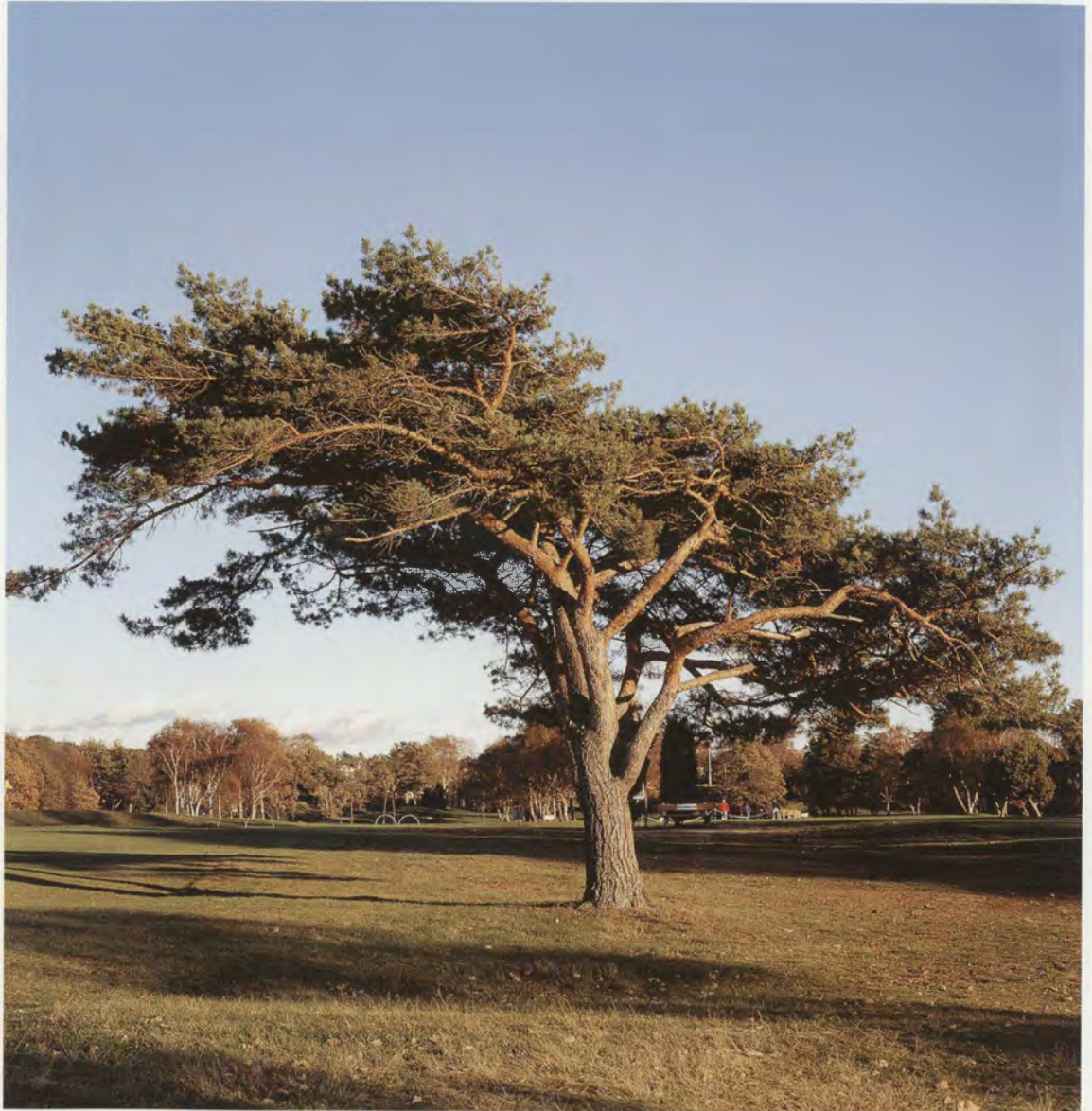
Calle Sahlkvist har sommarrötter från Hovås sedan födseln och började med golf redan i slutet av 40-talet. Ibland som caddie för bland andra tidigare ordförande Adolf Svensson (1952-1955).

Calle har tidigare varit aktiv i GGKs styrelse under perioden 1978-1986 som banchef, klubbmästare och vice ordförande.

Liksom tidigare ordförande Hans Österberg var Calle en duktig kappseglare i sin ungdom och båtlivet finns kvar i form av arbetet som försäljningschef hos Nimbus Boats AB.

Under dessa ett hundra år som gått sedan starten så är det självfallet inte enbart ordföranden som har varit drivkraften i klubben. Det finns många andra i styrelserna upp genom tiderna som har lagt ned ett enormt arbete. En ideell klubb som GGK kan heller inte existera utan eldsjälar som jobbar på, i hop med olika kommittéer eller utskott. Utan dessa personer fungerar inte klubben.

”Maffian”

I många sammanhang har vi hört ordet ”Maffian”. Bara ordet kan ge en knotttrig hud. Säkert har många av GGKs medlemmar både läst boken och sett filmen om Gudfadern som möjligen är den bok eller film som bäst beskriver vad man menar med Maffian. Enligt definition beskrivs Maffian som vi känner den från USA enligt följande:

”Maffians medlemmar binds samman i konkurrerande familjer. En hederskod som består av lojalitet och tystnadsplikt är helig. Om den bryts så säger man farväl till det jordiska livet. Traditioner släkt och vänskapsband spelar en viktig roll. Genom hot mot konkurrenter, kontroll över vissa politiker och politiska organ kan man förverkliga sina projekt”.

Inom Göteborgs Golf Klubb har vi vår egen ”Maffia”. Den är vi medlemmar faktiskt mycket stolta över. När vi skryter om vår klubb till andra, kan man ofta höra när man beskriver några av vår klubbs särdrag: – ja, också har vi ”Maffian” då. Skillnaden med den ursprungliga versionen av Maffian och vår egen ”Maffia” är att vår ”Maffia” är en mycket snäll ”Maffia”. Men när det är sagt är det faktiskt också så att vi har djup respekt för ”Maffians” kunnande vad gäller golf och deras synpunkter på klubben och hur den drivs. Hur många styrelseordföranden genom

åren har inte fått rådet: Se för h..... till att stå på god fot med ”Maffian” !

Nu skall vi beskriva ”Maffian”, när den ungefär kom till, vem som var medlem och inte minst det regelverk på vilket ”Maffians” spel bedrevs.

Upprättandet av GGK ”Maffian”

Enligt några Maffiamedlemmars minnesbilder, så kan man säga att Hovås ”Maffian” kom till på 70 talet och utövade sin makt under en 25 års period i klubbens historia. Det hela började med vad man kallade ”Olas gäng”. Initiativtagarna var, egenföretagaren Ola Bergqvist, Direktören Arne Tjäder, Direktören Eric Röhss och benjamin i detta sammanhang och på denna tid, Advokaten Gunne Dellborg. Av goda skäl och som det kommer att framgå lite senare i detta kapitel, så skulle ”Olas gäng” snart få beteckningen ”Maffian”!

Urvalsprocessen för den som skulle få vara med var lika enkel som den var effektiv. Man skulle vara en duktig golfare så att man snabbt och effektivt kunde gå 18 respektive 36 hål. Om man analyserar de fyra första Maffiosorna, så var Ola scratchspelare, Arne hade hcp 6 och Gunne likaså, medan Eric hade 1 i hcp. Att Ola och Eric också var svenska Mästare var en stor bonus, vilket

"Maffian" skröt hejdlöst med för att sätta sig i respekt från starten. Ett annat invals-kriterium var svart eller vitt. "Antingen så tycker jag om Dig eller så tycker jag inte om Dig".

Gunne var väl egentligen på den tiden mer känd som duktig seglare än som golfare och aktiv i GKSS där han många år senare även blev GKSSs ordförande. Ett annat plus var att Gunne var en mycket skicklig skidhoppare, vilket inte var vanligt för en göteborgare.

Arne var från början inte speciellt intresserad av golf. Men chefen tjtade på Arne att han skulle låna sin chefs klubbor. Han torde inte annat än att lyda order, lånade klubborna och tog några lektioner hos PRON på Hovås, Douglas Brasier, som i sin tur insisterade på att Arne var ett löfte och borde bli medlem i klubben. Snart var han singelhandicapad!

Eric's familj var känd i klubben sedan länge, inte minst genom sin far Christian Röhss som hade varit ordförande i GGK och mycket aktiv i klubben. Eric hade hcp 1 och även han Svensk Mästare. Eric skulle även komma att spela en framträdande roll som aktiv i GGKs styrelse bland annat. Han var känd för sin direkta dialog och var inte speciellt älskad av klubbens juniorer som han uppfostrade med

fast hand. Nog viste Eric att sätta sig i respekt – han blev en viktig Maffios.

Så kom Lars Fredelius in i gänget. Lars intresse för golf var begränsad. Men, så förälskade sig Lars i före detta ordföranden för GGK, Adolf Svenssons dotter Barbro. Historien berättar att Adolf Svensson var

absolut golfgalen. När Lars friade och frågade Adolf om dotterns hand för att gifta sig svarade Adolf ja. Men, sade Adolf, förutsättningen är att Du snarast börjar spela golf. Lars lydde sin blivande svärfar, lånade klubbor av

Adolf och fixade snabbt 6 i hcp. Därefter blev det bröllop.

Allt detta och mer därtill, skröt kvintetten av – snart hade de satt sig i respekt. GGKs "Maffia" var ett faktum.

Men, gubbarna ville helst tävla och därför var det viktigt att man kunde rekrytera flera medlemmar. Man borde vara minst 8 medlemmar i "Maffian", så man kunde spela tävlingar, två fyrbollar, till exempel, då kunde ju rent av betten bli lite bättre.

"Maffian" växte och in kom Finn Sörvik, son till välkände Birger Sörvik och far till Ulf, som alla har gjort mycket för GGK.

Finn var scratchspelare och fyrfaldig svensk Mästare i 1944, 45, 46 och 1948, samt svensk

Några av huvudbeståndsdelarna i maffian, Eric Röhss, Pelle Malmer, Hugo Röhss och Ola Bergqvist.

landslagsman genom en 8 års period. Finn var känd för att spela vad man kallar "en no nonsense golf". Han teeade upp, tog två steg tillbaka, siktade mot målet och klippte till. Resultat – långt och rakt. Detta fantastiska golfkunnande var kombinerad med yrkesofficerens raka dialog. Att Finn hade buskiga ögonbryn och bullrig röst gav "Maffian" ytterligare styrka.

Ytterligare en förstärkning kom in, nämligen en dansk, Direktör Jörgen Schnack. Jörgen var även han scratchspelare, Dansk Mästare och dansk landslagsman genom ett antal år. Han var känd för att göra många birdies, även några eagles. Detta var en styrka när man skulle spöa Stockholmarna.

Andra på den tiden välkända Maffioser var Försäkringsdirektören i Atlantica Hugo Röhss. Hugo var bror till Eric. Varenda medlem i GGK som hade båt, hade sin försäkring hos Hugo.

Det måste vi ha, sa medlemmarna, sedan han alltid tar hand om oss när något händer med våra båtar. Sedan fick han "namnet" Hugo Generös. Hugo var också en duktig golfare, men hade nog blivit Maffiamedlem på grund av starka utvecklade sociala egenskaper. Andra kända Maffioser var Karl Axel Warberg, Dick Ramstedt, Pelle Malmer och Nils Odqvist. Om Nils sa de andra Maffiamedlemarna, att nog borde han uteslutas därför att den jäveln kommer aldrig i tid !!

Under de ca 25 åren som "Maffian" härjade som värst, var dom tvungna att ta in reserver

från tid till annan, men absolut på "Maffians" villkor. Det viktigaste villkoret här var att reserverna var omtyckta. Vad golfandet angick, så kunde man släppa lite på hcp-kraven. På så sätt kunde elitmaffioserna enkelt tjäna en extra krona eller två. Nog kunde man vara stolt någon gång när man kom hem till frugan och sa: I dag har jag spelat med "Maffian". Då förstod frugan att gubben hade haft en lyckad dag. Att gubben hade förlorat många tior, pratade man aldrig om.

"Maffians" aktiviteter, projekt och spelregler.

Även inom Hovåsmaffian kan man konstatera att den sociala delen var stark. Man tyckte om varann. För att odla vänskapen reste "Maffian" land och rike runt i Sverige och spelade golf. Speciellt i Göteborgsdistriktet visste andra klubbar vilka de var. De blev väl mottagna.

Förutom i Sverige, reste "Maffian" utomlands för att spela golf, till bland annat USA, Tjeckien, England, Skotland, Irland etc. Dom spelade golf på sommar som på vintern. På vintern användes röda bollar så att man skulle kunna hitta bollarna i snöyrän.

På Hovåsbanan fanns det en oskriven lag. Varje lördag, söndag och andra helgdagar, samt onsdagar, mellan klockan 08.00 och 08.30, och mellan 13.00 och 13.30 på 1:ans tee, var denna tee ockuperad. Stackars den golfare som försökte att starta då. Då var det "Maffia" start. Det spelades 36 hål, 18 hål

före lunch och 18 hål efter lunch. Efter lunch var spelet oftast foursome. Till lunch hade Intendenten att se till att lunch blev reserverad kl 11.30 prick därför att "Maffian" gick ut innan restauranten öppnades. Smakinriktningarna hos Maffioserna kunde variera och det var viktigt att Intendenten inte beställde fel mat. Till exempel hade Intendenten den svåra uppgiften att se till att köttbitarna var tillagade antingen "rare", "medium", eller "well done". Sen skulle maten distribueras till rätt person. Intendentens expertis var viktig. En liten nubbe till maten var nog ett måste, medan cognac till kaffet fick man vid mer högtidiga anledningar. Då skall det läggas till att det var "Maffian" själv som bestämde när det var en högtidlig anledning. En av dessa högtidiga anledningar var det när en av Maffioserna fyllde år. Då blev de mycket snälla och jämlika och inviterade även sina fruar till lunch. Födelsdagsmaffiosen och hans respektive blev bjuden på den bästa mat och dryck man kunde köpa för pengar på Golfkrogen. Man höll inspirerande tal där man skröt hejdlöst över Maffiabroderns golf-framgångar – man hurrade och delade ut presenter. Därefter var det åter golf med fruar. Jämlikhet existerade enbart vid dessa anledningar – normalt var det totalt gubb-välde.

Spelreglerna som också helt var i "Maffians" regi var följande:

Man delade in sig i 4-bollar, bäst- och sämstboll.

Vid att samla alla spelarnas bollar och

släppa dem till marken, avskildes 4 bollar i taget. Ägarna till de respektive 4 bollarna plockade upp sina bollar och bildade således ett team.

För par, fick man 1 poäng

För birdie, fick man 3 poäng

För eagle, fick man 6 poäng

För albatross, fick man 8 poäng

För greenträff på par 3 hål, 1 poäng. Om man 3-puttade, tappade man sitt greenträffpoäng. Sen gällde 1 poäng för bästbollen och 1 poäng för sämstbollen.

På 9:an fick man dubbla poäng, likaså på 17:e.

På 18:e fick man dubbla extra poäng.

Så – hade man tur eller otur, kunde det handla om mycket pengar efter 36 hål.

1 poäng var värd en krona.

Detta var historien om den omtalade, beryktade och respektfulla "Maffian" i Hovås, ett särdrag som många golfare i hela Sverige har hört talats om. Tyvärr har några av maffioserna slagit sitt sista golfslag, några spelar fortsatt golf, och några bara minns. Så är livets cyclus – också för "Maffian" i Hovås. Den finns inte mer. Men till Er som finns kvar, tack för vad Ni har betytt för Göteborgs Golf Klubb.

NOTA BENE !! Författaren av detta kapitel har lagt fram vad som ovan sagts till de f. d. maffiamedlemmar som fortfarande på ett eller annat sätt är aktiva i klubben. Detta för att undvika likvidation!

Kjell Ski

Tävlingarna och vinnarna

*Gustaf Eckerström
efter sin andra raka
seger i Stewart
Challenge Cup*

Som inledning till kapitlet om tävlingar i jubileumsskriften inför GGK:s 100 års jubileum, skulle jag gärna vilja säga att jag har haft förmånen att få leta i klubbens arkiv. Det har varit en förmån och ett sant nöje att ta del av vad som skrivits och vad som sparats under klubbens första sekel. Att gå igenom alla gamla tävlingsresultat, prydligt noterade och utskrivna med bläck och gåspenna. Inte endast resultat, utan namn på tävlingen, namn på samtliga deltagare, deras handicap, deras scorer såväl brutto som netto och vilka som eventuellt kan ha utgått. Även rådande väderleksförhållanden under tävlingen och allt som sagt nedtecknat med mycket prydlig handstil. Det är ett fantastiskt arbete herrar sekreterare V Setterberg (i synnerhet), A Calvert, G Wendel och E Bengtsson bland andra, nedlagt.

Uppenbarligen anammades golfspelets idé mera tidigare, än vad som är fallet med dagens tävlande. Stor del av klubbens verksamhetsberättelser under bl a 1916-1935, upptas nämligen av tävlingsresultat och tävlingsredogörelser.

Som exempel kan nämnas följande som står att läsa ur tävlingsprotokoll från 1917: "Protokoll över drivertävling den 23 september 1917:

1:e pristagare E Runfelt för 225¹/₄ meter
2:e pristagare H Beck-Friis för 204 meter
10 deltagare. Insatser 10.-

Vädret var den 23 september vackert med storm."

Denna drivertävling avlöpte i samband med Svenska (Int) Mästerskapet den 23-25 september 1917. Med tanke på det klubb- och bollmaterial som fanns vid den tiden, är en drive om 225 meter inte att förakta?

Från år 1918 står att läsa om "Golfspelets lov". Det fängslande i golfspelet tillskrivs av några dess oberäknelighet, av andra den retelse till ständigt förnyade ansträngningar, som ligger i spelet. Orsaken må vara vilken som helst. Den man, som en gång blivit golfspelare på allvar, överger ej spelet utan att sjukdom, hög ålder, giftermål eller någon annan förarglig omständighet kommer emellan. Golfaren blir sin första kärlek trogen."

Kanske skulle första utbyetts mot största? Nåväl, så sades 1918, men gäller även idag?

Om "Gyllene regler" läses följande från 1919.

Regel nr 1.

At the tee:

Give those in front the time to play
Two strokes before you drive away.

Regel nr 2.

I början av varje golfsäsong bör en golfare genomläsa samtliga golfregler såväl för hålsom slagtävling och därvid ej glömma lokala regler och golfetikett.

Ur GGK:s informationsberättelse från september 1921, uppsnappas under "tävlingar": Höstsäsongen inleddes med söndagens slag-

tävling. Då ju spelarna i allmänhet ännu vis-
tas på sina landsställena, hade huvudsakligen
Hofåsbor infunnit sig till densamma. 9 spe-
lare startade.

Vidare från samma informationsberättelse:
Svenska Internationella amatörmästerskapet
för herrar spelades i all hemlighet av Stock-
holmsklubben ute vid Råsunda den 11 juni.
Det har röjts att en äldre gentleman från
"Old England", Mr. J Walker, blev segrare.
Vem "runner up" var, har ännu ej sipprat ut.

Från samma källa som ovan, fast år 1922,
kan man läsa om "ordningen på banan":
Klagomål har upprepade gånger kommit från
äldre spelare, vilka ej deltaga i tävlingar, att de
under tävlingsdagar ej kunnat få behålla sina
platser på banan på grund av en viss hänsyns-
löshet från speciellt yngre tävlande spelare.
Kunna emellertid spelare, även om de ej
tävla, behålla sina platser på banan, ha de
tävlande ej någon som helst anledning att
anhålla att få passera. Stockningar förekom-
ma ofta på banan, varför tålmod är det enda
som f n kan rekommenderas.

Samma problem idag?

Den enda tävlingen som inte kunde spelas
år 1923, var "Christmas Meeting", vilken,
med undantag av 19:e hålet, på grund av det
starka snöfallet måste inställas.

Den 7 oktober 1927 lämnades följande
trivsamma besked från styrelsen:
All "ruff" å banan är numera klippt, varför de

svåra spelförhållandena som en tid under
hösten voro rådande, numera äro upphävda.
Kom därför ut och spela på den utmärkta
banan!

(!!!!)

Under ordningsregler år 1929 står bl a
läsa:

Tre- och fyrbollspel äro förbjudna på täv-
lingsdagar samt sön- och helgdagar, eller när
större antal spelare finnes på banan.

(Jo jo!)

Avslutningsvis, innan tävlingsresultaten
redovisas på följande sidor, framgår från
Dammötesprotokoll år 1936, enligt §4:
Någon tävling för året bestämdes icke, utan
beslöts, att tävlingskommitten skulle inkom-
ma med förslag till tävling som kunde anses
intressera klubbens dammspelare.

(Tävlingsintresset är något bättre nu för
tiden?)

Karl-Åke Antonsson

Vinnare av Oldboyspokalen

1965	Georg Pettersson	1979	Lennart Toren	1993	Bert Lannfelt
1966	Arvid Schulz	1980	Håkan Bjarne	1994	K Å Antonsson
1967	Arvid Schulz	1981	P A Ekman	1995	Svante Bursie
1968	K A Warberg	1982	Lars Fredelius	1996	Erling Nilsson
1969	Gunnar Petterson	1983	Håkan Bjarne	1997	Tom Dahlgren
1970	Gunnar Petterson	1984	Birger Andersen	1998	Svante Järbur
1971	Elof Olsson	1985	Enoch Österberg	1999	B Å Björnsson
1972	Finn Sörvik	1986	Erling Nilsson	2000	S I Höglund
1973	Finn Sörvik	1987	Tore Wieslander	2001	Svante Järbur
1974	Torleif Haraldsson	1988	Finn Sörvik		
1975	Finn Sörvik	1989	Erling Nilsson		
1976	Hugo Röhss	1990	Peter Flach		
1977	Torleif Haraldsson	1991	Åke Björklund		
1978	Finn Sörvik	1992	Jan Jarlstedt		

*Sven Höglund, äntligen gammal
nog att få ställa upp i Oldboys-
pokalen.*

Vinnare av Transpokalen

Transpriset ställdes upp av Rederi AB Transatlantic år 1957. Det är en 18 håls utslagstävling som spelas under säsongen och med finalspel om 36 hål. Tävlingen spelas i en klass och är endast öppen för klubbmedlemmar med högsta hcp 30. Dessutom måste man ha fyllt 21 år. Vandringspriset skall vin-

nas tre gånger för att bli ständig egendom. Tredje gången gillt blev det år 2000 för Thomas Baatz, som har segrat 1991, 1998 samt 2000 – hans hcp är bättre än 30 och han har fyllt 21 år – varför han synes vara en värdig pokalsegrare.

1957 K A Warberg
1958 Göran Dahl
1959 Bengt Möller
1960 K A Warberg
1961 Georg Petterson
1962 P O Mattson
1963 Håkan Järbur
1964 Göran Lindeblad
1965 Elof Olsson
1966 C G Lindeström
1967 Svante Järbur
1968 Mats Liss-Daniels
1969 B Å Björnsson
1970 Finn Sörvik
1971 Roy Syle
1972 Göran Karlander
1973 Finn Sörvik
1974 Patricia (Patsy)
Odqvist

1975 Roy Syle
1976 Ulf Selfvin
1977 Göran Karlander
1978 Roy Syle
1979 Mats Jiremark
1980 Thomas Lindholm
1981 Anders Ramstedt
1982 Lennart Malm

1983 Hans Österberg
1984 Ulf Selvin
1985 Peter Kolni
1986 Kent Skagvard
1987 Enoch Österberg
1988 Christer Gundewall
1989 Peter Stenesjö
1990 Sven-Inge Höglund
1991 Thomas Baatz
1992 Jan Engström
1993 Enoch Österberg
1994 Mattias Liss-Daniels
1995 Jan Brunell
1996 Per Lannfelt
1997 Peter Hedenbergh
1998 Thomas Baatz
1999 Jan Rosell
2000 Thomas Baatz
2001 Svante Järbur

*Patricia (Patsy) Odqvist,
Transpokalens enda kvinnliga
champion, hittills...*

Vinnare Giftbägaren

Giftbägaren sattes upp år 1957 av några som kallades Rungstedt gänget och kom väl till mer av en ren slump. Familjerna Bojesen, Fredelius, Odqvist och Warberg, alla inbitna golfspelare, hade med jämna mellanrum små privata tillställningar med bl a spel om penning. Dessa satsade pengar voro ämnade att investeras i en Skottlandsresa med golfspel. Men när man väl kom till skott och var på väg att dra åstad, visade det sig att fru Bojesen var med barn, varför hela reseplanerandet tog slut. Då man nu samlat till ett golfändamål,

men som blivit avbrutit, tillfrågades pappa Bojesen, som var en berömd dansk silver-smed, om han inte kunde tillverka en pokal som man kunde spela om i stället. Sagt och gjort, pokalen tillverkades och döptes till Giftbägaren av K A Warberg, som kom på namnet under sin yrkesutövning. För att få delta i Giftbägaren, som är en 36 håls four-some slagtävling, måste man vara gifta, alltså ej sambo eller liknande. Pokalen blir ständig egendom efter tre segrar, oavsett ordnings-följd. Följande par har segrat.

1957	M och G Hammer	1974	Agneta och Jan Brunell
1958	M och G Hammer	1975	Elin och Jan Sahlin
1959	B och L Andersson	1976	Kylle och Göran Lindeblad
1960	Kylle och Göran Lindeblad	1977	Lolo och Olof Dahl
1961	Makarna Geiroth, Södertälje GK	1978	Barbro och Anders Rehnqvist
1962	saknas	1979	Barbro och Finn Sörvik
1963	Helen och Leif Kärrberg	1980	Astrid och Göran Berglund
1964	Lisa och Magnus Lindberg	1981	Gunilla och Åke Parmlid
1965	Anna Lisa och Ola Bergqvist	1982	Elin och Jan Sahlin
1966	Makarna Carlander, Delsjö GK	1983	Barbro och Lars Fredelius
1967	Gunilla och Nalle Lindholm	1984	Britta och Karl-Gunnar Persson
1968	Anna Lisa och Ola Bergqvist	1985	Margareta och Stefan Hedberg
1969	Gertie och Arne Zachrisson	1986	Lisbeth och Sten C Olsson
1970	Carola och Mats Liss Daniels	1987	Kathe och Lennart Åberg
1971	Anna Lisa och Ola Bergqvist (för alltid, men ny pokal uppsatt)	1988	Gunilla och Åke Parmlid
1972	Kylle och Göran Lindeblad	1989	Lisbeth och Sven Svensson Lys GK
1973	Carola och Mats Liss-Daniels	1990	Birgitta och Alf Hed GGCC
		1991	Ingela och Klas Ingelson

- 1992 Elin och Jan Sahlin
- 1993 Inga-Lill och Sven Andersson, Bs GK
- 1994 Gunilla och Ingemar Nordgren
- 1995 Barbro och Karl-Åke Antonsson
- 1996 Ing-Britt och Göran Flach
- 1997 Emelie och Peter Rejler
- 1998 Gunilla och Ingemar Nordgren
- 1999 Kristina och Mattias Liss-Daniels
- 2000 Kristina och Mattias Liss-Daniels
- 2001 Carina Viktorsson
och Sture Aspengren

Kristina och Mattias Liss-Daniels med caddies.

Vinnare av Martha och Erik Engblads Vandringspris

1977	Gunilla och Björn Lindholm	1990	Ann och Peter Hedenbergh
1978	Lena och Hans Lenerius	1991	Majken och Arne Nilsson
1979	Kajsa och Kjell Hersle	1992	Ingrid och Kenneth Dahlström
1980	Gunilla och Ulf Hellström	1993	Einar och Wallis Olsson
1981	Inga och Tor Zachrisson	1994	Birgitta och Torbjörn Sköld
1982	Lena och Hans Lenerius	1995	Anita och Sven-Rune Nilsson
1983	Marianne och Bo Ramme	1996	Berit Billqvist-Ericsson och
Kjell Ericsson
1984	Beatrice och Carl-Johan Davoust	1997	Majken och Arne Nilsson
1985	Gunvor Peterson och
Gösta Andersson	1998	Gun och Tore Wieslander
1986	Gerd och Benny Karlsson, Lys GK	1999	Anita och Sven-Rune Nilsson
1987	Britta och Sven Ågren	2000	Charlotte och Håkan Wetter
1988	Ingela och Klas Ingelson	2001	Berit och Gunnar Edström
1989	Annika Fritzen och R Hellsten		

Vinnare av fru Greta Nordströms Hederspris

Tävlingen spelas på den Nationella Damdagen som 18 håls slagtävling inom handi-capgräns som bestäms för varje damdag.

Priset är ständigt vandrande och vinnes på bästa netto resultat, oavsett klass.

1942	Margareta Gidén	1970	Sharlie Otterström	1996	Gunilla Nordgren
1943	Andrea Eiserman	1971	Marie Österberg	1997	Rebecca Ceder
1944	Lillott Svensson	1972	Beatrice Molse	1998	Margareta Unenge
1945	Gunnel Montan	1973	Gunnel Montan	1999	Gunilla Nordgren
1946	Solveig Lindquist	1974	Patricia (Patsy) Odqvist	2000	Gunilla Nordgren
1947	Gunnel Montan	1975	Monica Sandorf	2001	Kathe Sandberg
1948	Margareta Gidén	1976	Gertie Zachrisson		
1949	Ingela Peterson	1977	Ingen tävling		
1950	Elin Berglund	1978	Patricia (Patsy) Odqvist Zimdal		
1951	Marianne Muntzing	1979	Lolo Dahl		
1952	Greta Wennerberg	1980	Anita Sandorf-Wiklund		
1953	Barbro Sjölander	1981	Gun Melin		
1954	Eva Andresenz	1982	Ulla Boberg		
1955	Marit Backlund	1983	Beatrice Davoust		
1956	Grete Christoffersen	1984	Carina Forsberg		
1957	Marit Backlund	1985	Birgit Johansson		
1958	Elsa-Britt Hellman	1986	Elisabeth Frotjold		
1959	Brita Nikell	1987	Margareta Sjöberg		
1960	Ulla Gustafsson	1988	Birgitta Johansson		
1961	Elisabet af Trolle	1989	Gunilla Parmlid		
1962	Solveig Börjeson	1990	Carina Forsberg		
1963	Gun Österberg	1991	Gunilla Nordgren		
1964	Sonia Sandgren	1992	U-B Lagerström		
1965	Alice Winkler	1993	Patricia (Patsy) Odqvist Zimdal		
1966	Lisa Lindberg	1994	Rita Hansen		
1967	Elisabeth Almgren	1995	Margareta Unenge		
1968	Ulla Albihn				
1969	Ingrid Myrin				

Gunilla Nordgren, fyrfaldig mästarinna.

Orreforspriset och Silverskålen

Orreforstävlingen spelades två gånger varje år dels som 18 håls bogeytävling med handicap på våren och dels som 18 håls flaggtävling med handicap på hösten.

1945, efter tre vinster, vann Ingrid Bratt priset för alltid. Konsul Carl Ekman skänkte ett nytt, vilket Gunilla Bergenstråle vann för alltid 1952 efter tre vinster.

Efterföljare till Orreforspriset är Silverskålen. Tävlingen spelades först som flaggtävling, men sedan 1960 spelas den som 18 håls slagtävling med max handicap -36. Priset blir ständig egendom efter tre förstaplaceringar, oavsett ordningsföljd.

Vinnare av Orreforspriset

Våren

1938
1939 Hjärdis Knutsson
1940 Ingrid Bratt
1941 Anita Sandorf
1942 Anna-Lisa Carlsson
1943 Margareta Gidén
1944 Margareta Gidén
1945 Ingrid Bratt
1946 Barbro Fredelius
1947 Ingrid Sandorf
1948 Ulla Gustafsson
1949 Gunilla Bergenstråle
1950 Gunilla Bergenstråle
1951 Brita Glücksman
1952 Gunilla Bergenstråle

Hösten

1938 Berit Mark
1939 Ann Kersti Person
1940 Ingrid Bratt
1941 Margareta Sörman
1942 Ann Kersti Person
1943 Brita Keller
1944 Anne-Marie Pehrsson
1945 Solveig Lindquist
1946 Stina Röhss
1947 Inger Jonsson
1948 Solveig Lindquist
1949 Maud Röhss
1950 Margareta Gidén
1951 Toto Schnack

Vinnare av Silverskålen

1954 Lolo Brasier
1955 Toto Schnack
1956 Ulla Gustafsson
1957 Maud Husberg
1958 Ingeborg Axelsson
1959 Ingrid Warmark
1960 Margit Westman
1961 Katinka Swanström
1962 Lisa Lindberg
1963 Birgit Thiberg
1964 Toto Schnack
1965 Gunilla Lindholm
1966 Barbro Elliot
1967 Carola Liss-Daniels
1968 Birgit Håkansson
1969 Ann-Cathrine Dellborg
1970 Birgit Thiberg
1971 Ulla Holmberg
1972 Alice Winkler
1973 Alice Winkler
1974 Patricia (Patsy) Odqvist

Fortsättning från föregående sida

1975 Barbro Fredelius	1989 Lisbeth Olsson
1976 Margaretha Hedberg	1990 Sarah Olsson
1977 Grete Zachrisson	1991 Cecilia Hielte
1978 Helena Sahlin	1992 Ewa Österberg
1979 Ulla Holmberg	1993 Sara Melin
1980 Inger Jonsson	1994 Anita Sandorf-Wiklund
1981 Ewa Jonsson	1995 Mikaela Parmlid
1982 Ewa Jonsson	1996 Sara Björland
1983 Astrid Berglund	1997 Kerstin Nilsson
1984 Patricia (Patsy) Zimdahl	1998 Agneta Gershagen
1985 Emilie Lindfelt	1999 Gunilla Nordgren
1986 Inger Jonsson	2000 Anita Sandorf-Wiklund
1987 Ingela Ericsson	2001 Gunnel Stenesjö
1988 Marita Wittehall	

Anita Sandorf-Wiklund, millenniumskiftesvinnare av Silverskålen.

Axel Glanz Vandringspris

Priset var en bricka skänkt av tandläkare Axel Glanz.

Spelades som utslagstävling. Max handicap 30. Om fler än 16 spelare (fr o m 1940 fler än 8 spelare) anmält sig krävdes 18 håls kvali-

ficerings, slagtävling med handicap, för vidare matchspel.

Efter tre förstaplaceringar vanns brickan av Marit Backlund 1960.

1939 Helen Wingstrand	1947 Gunnel Lindquist	1955 Hertha Nygren
1940 Anne-Marie Pehrsson	1948 Ingen tävling pga väder	1956 Barbro Fredelius
1941 Solveig Lindquist	1949 Gunnel Lindquist	1957 Marit Backlund
1942 Berit Mark	1950 Lilly Rydbeck	1958 Marit Backlund
1943 Margareta Flach	1951 Toto Schnack	1959 Margareta Warberg
1944 Siv Lindquist	1952 Gunilla Södergren	1960 Marit Backlund
1945 Lillott Svensson	1953 Anna-Lisa Carlsson	
1946 Gunnel Montan	1954 Lolo Brasier	

Silverbrickan – Walter Edströms Hederspris

Efterföljare till Axel Glanz vandringspris.

Tävlingen spelades först i två klasser; A hcp 0–22 och klas B hcp 23–36. De fyra bästa i varje klass gick sedan vidare till utslagstävling.

Efter 1975, då Carola Liss-Daniels med tre förstaplceringar vann B-klassen för alltid, finns tävlingen endast kvar för A-klassen.

Från och med 1984 gäller Silverbrickan som kvalificerande till Hovås Masters.

Vinnare klass A

1961 Eva Lindberg	1975 Kyle Lindeblad	1989 Carina Forsberg
1962 Eva Lindberg	1976 Gertie Zachrisson	1990 Carina Forsberg
1963 Hertha Nygren	1977 Ingen tävling	1991 Kerstin Ellioth
1964 B Flying	1978 Britt Berglund	1992 Kerstin Ellioth
1965 Hertha Nygren	1979 Signe Lindfelt	1993 Beatrice Davoust
1966 Lillemor Odqvist	1980 Margareta Warberg	1994 Gunilla Nordgren
1967 Lillemor Odqvist	1981 Petra Lindholm	1995 Patricia (Patsy) Odqvist Zimdal
1968 Kyle Lindeblad	1982 Patricia (Patsy) Zimdal	1996 Margareta Unenge
1969 Ruth Larsson	1983 Elisabeth Frotjold	1997 Emily Albrectsson
1970 Åsa Rydman	1984 Kerstin Nilsson	1998 Gunilla Nordgren
1971 Marie Österberg	1985 Emelie Lindfelt	1999 Ingen tävling
1972 Britt Berglund	1986 Beatrice Davoust	2000 Ingen tävling
1973 Beatrice Molse	1987 Gunilla Hellström	2001 Ingen tävling
1974 Lillan Björk	1988 Inger Isacsson	

Vinnare klass B

1961 Majvor Snare	1966 Birgit Håkansson	1971 Ingeborg Axelsson
1962 M Wasstöl	1967 Barbro Ellioth	1972 Carola Liss-Daniels
1963 Ruth Swahn	1968 M Eriksson	1973 Carola Liss-Daniels
1964 Daria Streiffert	1969 Inger Malmer	1974 Cecilia Nihlén
1965 Ruth Larsson	1970 Inger Johnsson	1975 Carola Liss-Daniels

Vinnare av GC pokalen

Denna årliga tävling mellan damer från Göteborgs Golf Klubb och Oslo Golfklubb, spelas som en motsvarighet till herrarnas "Shakerpokal" och med praktiskt taget samma statuter, enligt önskemål av skeppsredare Gunnar Carlsson själv. Tävlingen går varannan gång i Oslo (Bogstad) och varannan gång i Göteborg (Hovås).

Första gången det spelades om G C Pokalen var år 1950. Tävlingen var förlagd till Hovås och GGK:s damer segrade.

Sammanlagt har GGK:s damer segrat 24 gånger, Oslo damerna har vunnit vid 23 tillfällen, 3 gånger har resultatet blivit all square och 1 gång (år 1972) inställdes tävlingen.

GGK:s damer segrade som sagt första gången, men Oslos damer vann 50 års jubileet år 2000 – GRATTIS till den 50 års presenten!

1950	GGK, Hovås	1969	GGK, Hovås	1988	OGK, Oslo
1951	GGK, Hovås	1970	OGK, Oslo	1989	GGK, Hovås
1952	GGK, Oslo	1971	GGK, Hovås	1990	OGK, Oslo
1953	GGK, Hovås	1972	inställd	1991	OGK, Hovås
1954	OGK, Oslo	1973	GGK, Hovås	1992	GGK, Oslo
1955	GGK, Hovås	1974	OGK, Oslo	1993	GGK, Hovås
1956	OGK, Oslo	1975	GGK, Hovås	1994	all square, Oslo
1957	GGK, Hovås	1976	OGK, Oslo	1995	GGK, Hovås
1958	OGK, Oslo	1977	OGK, Hovås	1996	GGK, Oslo
1959	OGK, Hovås	1978	GGK, Oslo	1997	OGK, Hovås
1960	OGK, Oslo	1979	GGK, Hovås	1998	all square, Oslo
1961	GGK, Hovås	1980	OGK, Oslo	1999	GGK, Hovås
1962	OGK, Oslo	1981	GGK, Hovås	2000	OGK, Oslo
1963	OGK, Hovås	1982	OGK, Oslo	2001	OGK, Hovås
1964	OGK, Oslo	1983	GGK, Hovås		
1965	all square, Hovås	1984	OGK, Oslo		
1966	OGK, Oslo	1985	GGK, Hovås		
1967	GGK, Hovås	1986	OGK, Oslo		
1968	OGK, Oslo	1987	GGK, Hovås		

Vinnare av Shaker-pokalen

Shaker pokalen är en av klubbens äldsta tävlingsobjekt och många är de deltagare som varit med i denna lagmatch mot Oslo Golf Klubb. Nedan följer lite historik – på norsk – eftersom Shakern är en gåva från Oslo i anledning av GGK:s 25 års jubileum.

"SHAKER-POKALEN ble opprinnelig gitt som gave fra Oslo GK till Göteborgs GK i forbindelse med GGK:s 25 års jubileum i 1927. Pokalen ble straks oppsatt som trofe for en planlagt match mellom klubbene. Ifølge bror Birger (Sörvik) kjøpte OGK:s viseformann Ragnar Halle cocktailshakeren i London tidligere på året – muligens for å brukes til sitt egentlige formål.

Shaker-pokalens eksistens dateres altså tilbake til 1927, men første match ble spilt på Bogstad i 1928.

Statuettene forutsatte at pokalen skulle beholdes etter 3 seiere. Allerede i 1931 beslagla GGK pokalen, men de satte opp en

ny som ble vunnet av Oslo i 1937. En tredje pokal oppsatt av Oslo gikk till GGK i 1953. Dette ble jo dyrt i lengden, så da ytterligere et trofe skulle produseres av GGK fant man frem den opprinnelige Shaker-pokalen og besluttet og la den vandre i all fremtid. Således er det den genuine Shakeren vi spiller om idag! Shaker-laget tas ut etter diktatorprinsippet. Lagkapteinen er suveren i valg av medspillere".

Den første lagledaren för GGK var Georg Wendel, från start 1928 till 1966, därefter följde Falk Elliot till år 1981. Calle Sahlkvist tog över under drygt 10-talet år, då Calle Davoust trädde till och som i sin tur nu lämnat över lagledarskapet till nuvarande kapteinen Olle Myrin.

Följande banor och segrare från 1928 fram till 1953, då GGK vunnit pokalen 2 gånger och OGK en gång. Från 1954 är alltså pokalen ständigt vandrande.

1928	OGK, Bogstad	1935	OGK, Bogstad	1950	GGK, Hovås
1929	GGK, Hovås	1936	GGK, Hovås	1951	OGK, Bogstad
1930	GGK, Bogstad	1937	OGK, Bogstad	1952	GGK, Hovås
1931	GGK, Hovås	1938	GGK, Hovås	1953	GGK, Bogstad
1932	spelades ingen match p g a Bogstad-banans ombyggnad	1939-	uppehåll p g a krig och örlog		
1933	OGK, Bogstad	1946	OGK, Oslo		Från 1954 till år 2001 har GGK och OGK segrat 24 gånger vardera – således synnerligen jämnt.
1934	GGK, Hovås	1948	GGK, Hovås		
		1949	GGK, Bogstad		

Juniorpokalen

Även JUNIORPOKALEN är en av klubbens äldsta tävlingar. Många är de duktiga juniorer klubben fostrat som deltagit i spel om denna pokal, vilken skänktes redan år 1922 av Med. Dr. Erik Knutson. Enligt § 2 i stadgarna för Juniorpokalen "skall tävlingen avhållas å Göteborgs Golf Klubbs ordinarie bana två gånger årligen, en gång under första och en gång under andra halvåret". Tävlingen skall vara en 18 håls slagtävling med handicap och minst sex spelare skola delta för att tävlingen skall äga rum. Pokalen skall, för att bli en ständig egendom, vinnas tre gånger utan ordningsföljd.

Den förste att erhålla inteckning i pokalen blev Olof Svinhufvud år 1922.

Fram till början av 1970-talet spelades det två gånger årligen om pokalen, men från och med år 1972 tävlas endast en gång om året. Under årtiondenas gång är det ett antal spelare som lyckats erövra pokalen de stipulerade tre gångerna, varför nya pokaler satts upp. Förutom initiativtagaren, Dr. Erik Knutsons pokal, har sponsorerna varit Fotbollsalliansens pokal, Christian Röhss pokal, Styrelsens pokal samt GGK:s pokal.

Att tävla om Juniorpokalen är uppskattat av klubbens juniorer – både pojkar och flickor - och att få ett startfält om minst sex spelare har inte varit några problem och lär knappast bli så framöver.

Londonpokalen

Londonpokalen uppsattes 1922 av The (Royal) Swedish Golfing Society of London. Enligt statuterna blir pokalen ständig egendom åt den som segrar tre gånger i följd. Tävlingen är öppen endast för GGK:s medlemmar samt medlemmar i ovanstående Golfing Society. Hcpgräns -18. Nedan följer förteckning över de personer som vun-

Lillott Mörner

nit tävlingen sedan starten 1922. 1940-45 inget spel på grund av kriget och av någon okänd anledning har det ej heller spelats om pokalen år 1977. Pokalen har under hela tiden varit ett omtyckt "spelobjekt" och som synes förekommer ett stort antal segrare, och vid en snabbtitt endast manliga deltagare. Men hoppsan, 1948 smyger minsann Lillott Svens-

son (numera Mörner), in som segrarinna. Huga, huga vem är denna person frågar sig engelsmännen i Societyn? En kvinnlig golfspelare? Och dessutom vinnare! Omedelbar ändring av reglerna måste företas, så nästa år

när Lillott skulle anmäla sig, fick hon besked att tävlingen är endast öppen för män. Innan 1948 har säkerligen damer deltagit, men inte segrat och så länge var allt OK.

1922	Erik Runfelt	1949	Bengt Möller	1976	P O Levin
1923	Svante Lignell	1950	Gunnar Friberg	1977	Ingen tävling
1924	Svante Lignell	1951	Georg Pettersson	1978	Göran Lindeblad
1925	Rune Runfelt	1952	P O Johansson	1979	Hannes Båth
1926	Hugo Runfelt	1953	B Å Björnsson	1980	Dag Arvidsson
1927	Per Carlsson	1954	Ulf Wikström	1981	P O Levin
1928	Olof Svinhufvud	1955	Kjell Lagerkvist	1982	Peter Blomqvist
1929	Dick Wilson	1956	Bengt Möller	1983	Anders Ramstedt
1930	Andrew Persson	1957	Christer Lindberg	1984	Ulf Hellberg
1931	Gunnar Peterson	1958	Bertil Colliander	1985	Anders Ramstedt
1932	Dick Wilson	1959	Erik Lundin	1986	Fredrik Berntsson
1933	Sten Lindquist	1960	Svante Bursie	1987	Mattias Pernheden
1934	Finn Sörvik	1961	Sven Arvidsson	1988	L Å Pettersson
1035	Sten Lindquist	1962	Patrik Wennerström	1989	Roy Syle
1936	Finn Sörvik	1963	S I Lexen	1990	Stefan Andersson
1937	Erik Bengtsson	1964	Thomas Hede	1991	P O Levin
1938	Erik Bengtsson	1965	Lars Björk	1992	Carl Fredrik Flach
1939	Ingen tävling	1966	S I Lexen	1993	Svante Bursie
1940	Ingen tävling	1967	Thomas Backlund	1994	Martin Gullman
1941	Ingen tävling	1968	Mats-Olof Fällman	1995	Roy Syle
1942	Ingen tävling	1969	Peter Alarik	1996	Thomas Lindholm
1943	Ingen tävling	1970	Torleif Haraldson	1997	Magnus Hielte
1944	Ingen tävling	1971	Ola Bergqvist	1998	Gustaf Eckerström
1945	Ingen tävling	1972	Roy Syle	1999	Gustaf Eckerström
1946	K E Wahlström	1973	Bo Cronberg	2000	Anders Lindegren
1947	Axel Glantz	1974	Johnny Myrin	2001	Anders Gross
1948	Lillott Svensson	1975	Peter Blomqvist		

Adlerbertska priserna

Adlerbertska priserna spelas det om sedan 1952 i A och B-klass. Först spelar man kvalificering över 18 hål och därefter vidtar utslagstävling bland de sexton bästa i varje klass. Vandringspriserna blir ständig egendom efter tre segrar oavsett ordningsföljd.

Enligt donationsbrev av herr Axel Adler,

åligger det klubben att förvalta donerade medel på så sätt, att ny pokal införskaffas, så snart ovan nämnda tre segrar uppnåtts.

I A-klassen har Göran Lindeblad (år 1975) och Claes-Ulrik Hersle (år 1997) lyckats med denna bedrift, under det att B-klassens triumfator är Peter Hedenberg (år 1995).

Vinnare Klass A

1952	Ulf Enström	1971	Sven Inge Höglund	1990	Daniel Strömer
1953	Gunnar Nygren	1972	Sven Inge Höglund	1991	Claes-Ulrik Hersle
1954	Svante Järbur	1973	Peter Stenesjö	1992	Tobias Forsgren
1955	Hans Palmqvist	1974	Göran Lindeblad	1993	Göran Flach
1956	Svante Bursie	1975	Göran Lindeblad	1994	Niklas Andersson
1957	Bertil Colliander	1976	Jan Brunell	1995	Svante Bursie
1958	Arne Zachrisson	1977	Ingen tävling	1996	Kent Skagvard
1959	Göran Lindeblad	1978	Nils Lindeblad	1997	Claes-Ulrik Hersle
1960	Svante Bursie	1979	Nils Lindeblad	1998	Mårten Norin
1961	Lars Björk	1980	Jan Sahlin	1999	Fredrik Odqvist
1962	Ola Bergqvist	1981	Mats Jiremark	2000	Anders Ramstedt
1963	Tomas Hede	1982	Carl-Erik Baatz	2001	Jan Rosell
1964	Thomas Wendel	1983	Ulf Wikström		
1965	Magnus Lindberg	1984	Peter Teiffel, KbGK		
1966	Claes Olsson	1985	Anders Ramstedt		
1967	Claes Olsson	1986	Finn Sörvik		
1968	Lars Haglund	1987	Göran Flach		
1969	Jan Bylin	1988	Claes-Ulrik Hersle		
1970	Erling Nilsson	1989	Roy Syle		

Vinnare Klass B

1952	S G Backlund	1969	Rolf Kihlström	1985	Börje Lundin
1953	Peter Flach	1970	Sven Gustafsson	1986	Anders Malmsten
1954	Sölve Sundin	1971	Peter Hellman	1987	Anders Malmsten
1955	Bengt Grundell	1972	Sture Martinius	1988	Peter Hedenbergh
1956	Bengt Kilberg	1973	Lennart Sandin	1989	Peter Hedenbergh
1957	Torleif Olsson	1974	Matthias von Lempruch	1990	Andreas Francetti
1958	P O Malmer	1975	Bo Hartzell	1991	Kalle Nyblom
1959	Rune Linden	1976	Bernt Linden	1992	Åke Björklund
1960	Per Eldh	1977	Ingen tävling	1993	Enoch Österberg
1961	Gunne Dellborg	1978	Bo Unenge	1994	Åke Björklund
1962	Elof Berglund	1979	Hans Lenerius	1995	Peter Hedenbergh
1963	Lisa Lindberg	1980	Åke Olsson	1996	Arne Nilsson
1964	Rolf Håkansson	1981	Göran Flach	1997	Arne Nilsson
1965	Anita Sandorf	1982	Kent Skagvard	1998	Agneta Hielte
1966	Sonja Sandgren	1983	Bengt Stenesjö	1999	Göran Högberg
1967	Folke Kihlström	1984	Bertil Jiremark	2000	Frej Nordlander
1968	Gerhard Hobohm			2001	Tore Wieslander

Arvid Schultz Vandringspris

Arvid Schulz Vandringspris sattes upp år 1954 och spelas samtidigt med Klubbmästerskapet, men med handicap. Öppen för klubbens medlemmar och med handicapbe-gränsning för damer respektive herrar. Statu-terna säger att den som vinner pokalen 3 gånger, får även behålla densamma. Den som blev först att nå 3 vinster blev Ulf Wikström – rätt så remarkabelt, eftersom segrarna kom 1957, 1967 samt 1977. Ulf erinrar sig från 1977 att det var verkligt spännande, eftersom även Eric Röhss och Bengt Möller hade två inteckningar. Göran Lindeblad lurade i vas-sen för en andra inteckning. Dessa tre plus

Ulf hade praktiskt taget lika resultat efter tre avverkade ronder. På den fjärde och avslu-tande rundan var dock Ulf den bättre och erövrade som sagt pokalen. Den pokalen vi spelar om i dagsläget, har alltså vandrat sedan år 1978.

Från och med 1996 har damerna fått ett speciellt vandringspris att spela om. Gunilla Nordgren, vid den tidpunkten damkommit-téns ordförande, talade med Arvids maka "Lillan" om ett särskilt dampris, varvid "Lillan" välvilligt skänkte en vacker glasskål, som alltså bästa "netto dam" vinner för året.

1954	Hans Stenberg	1970	Finn Sörvik	1986	Johan Mark
1955	Eric Röhss	1971	Tore Wieslander	1987	Thomas Glucksman
1956	Bengt Möller	1972	Christer Lundin	1988	Beatrice Davoust
1957	Ulf Wikström	1973	Johnny Myrin	1989	Mattias Liss-Daniels
1958	Eric Röhss	1974	Ragnar Sjöblom	1990	Göran Flach
1959	Bengt Möller	1975	Jan Sahlin	1991	Staffan Mattsson
1960	Jan Sternberg	1976	Göran Berglund	1992	Roy Syle
1961	Nils Odqvist	1977	Ulf Wikström	1993	Jesper Pernheden
1962	Göran Dahl	1978	Sven-Inge Höglund	1994	Tobias Forsgren
1963	Per Dahlgren	1979	Sven-Inge Höglund	1995	Mattias Pernheden
1964	Göran Lindeblad	1980	Mats Jiremark	1996	Roy Syle
1965	Per Arne Tjäder	1981	Göran Dahl	1997	Thomas Glücksman
1966	Staffan Mannerström	1982	Ragnar Sjöblom	1998	Michael Albrektson
1967	Ulf Wikström	1983	Patrik Mossberg	1999	Magnus Bergh
1968	Sture Alm	1984	Jonas Lindgren	2000	Anders Ramstedt
1969	Fredrik Ramberg	1985	Mattias Pernheden	2001	Anders Ramstedt

Stewart Challenge Cup

Stewart Challenge Cup är inte bara klubbens, utan även Sveriges äldsta pokaltävling. Den första pokalen sattes upp redan år 1908 av J & G Stewart Ltd., Edinburgh och vanns för alltid av Erik Runfelt år 1916. Han hade då segrat 5 gånger, varav 4 i rad. En ny pokal sattes upp år 1917, vilken, sedan dess är klubbens egendom och skall vara ständigt vand-

rande. Ursprungligen spelade man "open" om pokalen, men enligt nya regler år 1921 spelas tävlingen med hcp. För att delta får dock hcp ej överstiga -18. Tävlingen är en 36 håls slagtävling och skall spelas under en dag.

Nedan följer sammanställning av samtliga vinnare från 1908 till år 2000

1908	Ove Eriksson	1930	Rune Runfelt	1952	Svante Bursie
1909	Tor Törnsten	1931	A R Wadham	1953	Ulf Wikström
1910	Erik Runfelt	1932	Dick Wilson	1954	Ulf Wikström
1911	Tor Törnsten	1933	Erik Bengtsson	1955	Håkan Dahl
1912	Erik Runfelt	1934	Hugo Röhss	1956	Göran Dahl
1913	Erik Runfelt	1935	S Townsend	1957	Bengt Möller
1914	Ingen tävling	1936	Knut Sörvik	1958	Bengt Möller
1915	Erik Runfelt	1937	Finn Sörvik	1959	Stefan Hedberg
1916	Erik Runfelt	1938	Boo Boström	1960	Magnus Lindberg
1917	Georg Pettersson	1939	Gunnar Petterson	1961	Håkan Järbur
1918	Erik Runfelt	1940	Knut Sörvik	1962	Gunnar Friberg
1919	Erik Runfelt	1941	Erik Röhss	1963	Jan Jarlstedt
1920	Erik Runfelt	1942	C Alb Larsson	1964	Göran Lindeblad
1921	Olof Svinhufvud	1943	Helen Wingstrand	1965	Tomas Wendel
1922	Olof Svinhufvud	1944	Richard Keller	1966	Elof Olsson
1923	Olof Svinhufvud	1945	Karl Erik Wahlström	1967	Svante Järbur
1924	Rune Runfelt	1946	Laur Gustafsson	1968	Anders Friman
1925	Dick Wilson	1947	P O Johansson	1969	B Å Björnsson
1926	Erik Bengtsson	1948	Gunnar Petterson	1970	Jan Hellberg
1927	Ch. Fletcher	1949	N Forsman	1971	Anders Snare
1928	Andrew Person	1950	Eric Dyring	1972	Göran Lindeblad
1929	Erik Bengtsson	1951	Ulf Enström	1973	Georg Rydman

1974	Gösta Andersson	1984	Olof Wieslander	1994	Thomas Glücksman
1975	Johan Röhss	1985	Freddie Glenndahl	1995	Sven Rune Nilsson
1976	Greger Hedberg	1986	Gunilla Nordgren	1996	Claes Dellborg
1977	Harry Laestander	1987	Christian Wiklund	1997	Emelie Rejler
1978	Roy Syle	1988	Anders Malmsten	1998	Jan Rosell
1979	Jonas Frisinger	1989	Jan Sandberg	1999	Gunilla Nordgren
1980	Magnus Hillander	1990	Beatrice Davoust	2000	Gustaf Eckerström
1981	B Å Björnsson	1991	Göran Flach	2001	Gustaf Eckerström
1982	Per Eric Alvsing	1992	Peter Rejler		
1983	Claes Ulrik Hersle	1993	Claes Ulrik Hersle		

Klubbmästerskapet

Göteborgs Golf Klubb stiftades den 22 maj 1902 som Göteborgs Idrotts Förbunds golf afdelning.

Antog namnet Göteborgs Golf Klubb 1 november 1909.

Utgick ur Göteborgs Idrotts Förbund och konstituerade sig som självständig klubb den 29 december 1910.

Första klubbmästerskapet spelades 1928. Följande äro våra klubbmästare/mästarinnor:

Herrar	Damer	Herrar	Damer
1928 Hakon Grut		1941 Elof Runfelt	Ingrid Bratt
1929 Hugo Runfelt		1942 Erik Bengtsson	Ann-Kersti Person
1930 Rune Runfelt		1943 Elof Runfelt	Margareta Gidén
1931 Rune Runfelt		1944 Finn Sörvik	Margareta Gidén
1932 Erik Bengtsson		1945 Finn Sörvik	Margareta Gidén
1933 Hugo Runfelt		1946 Ola Bergqvist	Margareta Gidén
1934 Elof Runfelt		1947 Finn Sörvik	Lillott Svensson
1935 Erik Bengtsson		1948 Finn Sörvik	Lillott Svensson
1936 Erik Bengtsson		1949 Eric Röhss	Maud Röhss
1937 Erik Bengtsson		1950 Finn Sörvik	Margareta Gidén
1938 Gunnar Peterson	Ann-Kersti Person	1951 Eric Röhss	Lillott Svensson
1939 Finn Sörvik	Ann-Kersti Person	1952 Ola Bergqvist	Margareta Gidén
1940 ingen tävling		1953 Erik Bengtsson	Margareta Warberg

Herrar

1954 Ola Bergqvist
 1955 Eric Röhss
 1956 Ola Bergqvist
 1957 Eric Röhss
 1958 Eric Röhss
 1959 Bengt Möller
 1960 Göran Lindeblad
 1961 Bengt Möller
 1962 Bengt Möller
 1963 Magnus Lindberg
 1964 Göran Lindeblad
 1965 Göran Lindeblad
 1966 Sven Inge Höglund
 1967 Ola Bergqvist
 1968 Bengt Möller
 1969 Claes Olsson
 1970 Finn Sörvik
 1971 Ola Bergqvist
 1972 Göran Lindeblad
 1973 Jan Engström
 1974 Roy Syle
 1975 Roy Syle
 1976 Peter Blomquist
 1977 ingen tävling
 1978 Anders Ramstedt
 1979 Sven Inge Höglund
 1980 Roy Syle
 1981 Roy Syle
 1982 Roy Syle
 1983 Anders Ramstedt
 1984 Anders Ramstedt
 1985 Roy Syle
 1986 Roy Syle
 1987 Roy Syle
 1988 Roy Syle
 1989 Fredrik Martinius

Damer

Lillott Mörner
 Margareta Warberg
 Margareta Warberg
 Margareta Warberg
 Ingrid Schnack
 Marit Backlund
 Margareta Warberg
 Lolo Brasier
 Lolo Dahl
 Margareta Warberg
 Lolo Dahl
 Lolo Dahl
 Lolo Dahl
 Lolo Dahl
 Margareta Warberg
 Lolo Dahl
 Margareta Warberg
 Lolo Dahl
 Lilla Hederström
 Marie Österberg
 Kylie Lindeblad
 Kylie Lindeblad
 Lolo Dahl
 Lil Henriksson
 Lil Syle
 Lil Henriksson
 Petra Lindholm
 Elisabeth Spång
 Carina Forsberg
 Carina Forsberg
 Sara Melin
 Beatrice Davoust
 Beatrice Davoust

Herrar

1990 Graham Begg
 1991 Staffan Mattson
 1992 Mattias Pernheden
 1993 Jesper Pernheden
 1994 Tobias Forsgren
 1995 Mattias Pernheden
 1996 Tobias Forsgren
 1997 Mattias Pernheden
 1998 Mårten Norin
 1999 Tobias Forsgren
 2000 Jesper Pernheden
 2001 Ola Lindgren

Damer

Carina Forsberg
 Gunilla Nordgren
 Carina Forsberg
 Beatrice Davoust
 Carina Forsberg
 Mikaela Parmlid
 Mikaela Parmlid
 Mikaela Parmlid
 Mikaela Parmlid
 Gunilla Nordgren
 Emily Albrektson
 Gunilla Nordgren

Finn Sörvik, mästare 7 gånger från 1939 till 1970.

Nationellt och internationellt

Nationellt och internationellt har vår klubb och spelare från vår klubb hävdat sig mycket väl.

GGK:s storhetstid på tävlingssidan, kan sägas ha sträckt sig från 1904 och till slutet av 1950-talet.

Förhoppningsvis skall GGK även i framtiden kunna producera duktiga spelare som kan representera nationellt och internationellt, varför det gäller att vi satsar och uppmuntrar våra ungdomar.

Här nedan följer en smärre summering över ett urval tävlingsresultat GGK spelare uppnått:

De första Svenska Slutna Amatör Mästerskapen för herrar, spelades fram till 1912 på Hovås. Första mästerskapet år 1904 vanns av Teodor Åkermark som finalslag Viktor Setterberg. Samme Setterberg förlorade även finalspelet de tre följande åren mot A Armstrong 1905, mot Tor Törnsten 1906 och 1907. 1908 vann J Harvey över Tor Törnsten och 1909 till 1911 segrade Tor Törnsten.

Mästerskapen spelades sedan under ett antal år varierande mellan banorna i Falsterbo, Råsunda och Hovås.

Mellan 1912 och 1934 segrade Erik Runfelt 5 gånger. Broder Hugo Runfelt ville inte vara sämre utan vann 1935 på Båstad och 1937 på Falsterbo. Knut Sörvik stack emellan med vinst år 1939 och Eric Röhss gjorde om

bravaden 1942. 1944, 1945, 1946 och 1948 blev Finn Sörvik mästare. GGK:s senaste svenske mästare är Bengt Möller och det blev han år 1959.

Svenska Slutna Amatör Mästerskapen för damer vanns av Ann Kersti Person år 1934 och 1938, men 1944 blev hon finalslagen av Maud Härleman. Maud Härlemann vann även 1941 och 1942. Nancy Runfelt vann samma mästerskap år 1948.

Ola Bergqvist och Bengt Möller spelade med i landslaget som vann EM 1959.

Erik Runfelt, Hovås 1917.

Svenska Öppna Internationella Mästerskapet för herrar vanns 1938 av Erik Runfelt.

Danska Öppna Mästerskapet för damer vann Margareta Gidén 1948 på Rungsted.

Norska Öppna Mästerskapet för herrar spelades 1950 på Bogstad och där segrade Erik "Urban" Bengtsson.

Svenska Golförbundets 72 håls tävling 1946 vann Finn Sörvik amatörklassen med 301 slag och andre man blev Knut Sörvik, fyra slag sämre. Bland professionisterna placerade sig Douglas Brasier på tredje plats med 293 slag.

Svenska Junior Mästerskapen 1944 vanns pojkklassen av Hans Stenberg, under det att Lillott Svensson segrade bland flickorna. Lillott vann även JSM 1946.

Svenska Golförbundets Oldboys Mästerskap har 1939 på Båstad och 1943 på Tylösand, sett Adolf Svensson som vinnare. 1944 segrade Erik Runfelt på Lidingö.

Allianstävlingen på Kevinge 1951 – 36 hål foursome: Segrare Lars Fredelius och Douglas Brasier 142 slag netto.

Under drygt 20 års tid i maj månad, med början år 1958, spelades Skandinavisk Foursome på Hovås (undantagandes 1966 då Rya GK arrangerade). Detta var en stor tävling, med stort spel av den absoluta eliten inom svensk golf, som bjöds den talrika publiken.

Följande vinnande par bland herrarna med anknytning till GGK nämns:

1958 Ola Bergqvist och Ulf Wikström, Göteborg

1959 Elis Werkell, Stockholm och Bengt Möller, Göteborg

1960 Claes Jöncke, Linköping och Christer Lindberg, Göteborg

1964 Göran Lindeblad och Nils Odqvist, Göteborg

1969 Roy Syle och Bertil Colliander, Göteborg

1971 Jan Engström, Göteborg och Oscar Stahle, Uppsala

1979 Roy Syle och S I Höglund, Göteborg

Bland de segrande damerna nämns:

1960 Margareta Warberg, Göteborg och Gertrud Ahlberg, Stockholm

1961 Britt Mattsson, Stockholm och Marit Backlund, Göteborg

1962 Margareta Warberg, Göteborg och
Getrud Ahlberg, Stockholm

1965 Margareta Warberg, Göteborg och
Britt Mattsson, Stockholm

Sverige har blivit Europamästare i golf,
1959 i Spanien samt i Belgien år 1961, vid
båda tillfällena med stark GGK representa-
tion.

1959 bestod laget av Nils Odqvist (lagkap-
ten), Ola Bergqvist, Bengt Möller och Göran
Lindeblad samt Elis Werkell, G A Bielke, P O
Johansson och Gunnar Carlander.

1961 representerade vi med Ola Bergqvist,
Bengt Möller och Magnus Lindberg samt G A
Bielke, Lennart Leinborn, Gunnar Carlander,
Johnny Andersson och Torbjörn Enström
(lagkapten).

Även om nu klubbens "storhetstid" – täv-
lingsmässigt – varat under sina drygt första 50
år, är vi långt ifrån uträknade i dagsläget.
Konkurrensen hårdnar från många andra
klubbar i landet. Antalet medlemmar ökar,
men de stora tävlingsframgångarna nationellt
har till dags dato uteblivit. Men vi har ett
antal duktiga yngre spelare som säkerligen

kan låta tala om sig framöver, bland flickorna
Mikaela Parmlid och Emily Albrektsson och
bland pojkarna Joel Sjöholm, för att nu
nämna några.

Om vi ser till de något mognare framgångs-
rika spelarna från vår klubb, som fortfarande
representerar och har representerat på lands-
lagsnivå, måste nämnas Svante Bursie samt
Lillott Mörner med make Hans Mörner och
Beatrice Davoust. Beatrice Davoust spelar
sedan ett antal år stadigt i landslaget, har
representerat vid NM och EM samt deltagit i
British Senior Ladies Open.

Tittar vi på klubbmästerskapstavlan, finner
vi ett ofta återkommande namn, Roy Syle.
Roy har ju inte bara utmärkt sig på tävlingsa-
renan, utan har även hunnit med att vara
mångårig styrelsemedlem såväl i GGK som i
Göteborgs Golfförbund.

Mycket siffror, många årtal och ännu fler
namn får avsluta denna kavalkad av segrar
och framstående prestationer av duktiga
GGKare. Trots att endast ett fåtal personer
namngivits, får ingen känna sig förbigången,
alla tillhör vi klubbgemenskapen.

Damerna i GGK

Vi som står för urvalet i kapitlet om damerna i den här boken har tagit fasta på företeelser i tiden såsom vi stött på dem i protokoll och skrifter. Men utan hjälp av gamla klubbkamerater hade vi inte kommit särskilt långt. Det har varit ett stort nöje att prata med dem och med anhöriga till ej längre levande medlemmar om gångna tider. En hel del av det skrivna är självupplevt. Med hjälp av exempel och ögonblicksbilder har vi försökt levandegöra historien.

Vi är Lolo Dahl, som hållit i pennan, samt Barbro Fredelius och Lillott Mörner.

1900-talets första decennier

Att damer spelade golf på Hovås redan under 1900-talets första decennium kan vi se på några av de svartvita fotografier som finns bevarade från den tiden och som nu pryder väggarna i klubbrummet. Här ser vi elegant klädda kvinnor frejdigt svingande sina klubbor. Att de i sina långa kjolar, höghalsade blusar och bredbrättade hattar överhuvudtaget kunde träffa bollen är ett mysterium. Vem vet, kanske hjälpte hatten sin bärarinna att hålla huvudet still och på så sätt undvika upptitt med toppad boll som följd.

Första statistikuppgiften som kan ge oss

besked om hur många de var är från 1922. Klubben hade då 27 dammedlemmar.

Herrarna, som var betydligt fler, hade redan från starten i Hovås 1904 ägnat sig åt flitigt tävlande.

Tio år senare hade de aktiva damerna blivit så många och så skickliga att de inte längre enbart ville spela sällskapsgolf. För att få igång en ordnad tävlingsverksamhet blev det nödvändigt att bilda en kommitté. Detta gjorde man 1914 och det var denna, vår första

En grupp golfspelare på Flaggberget år 1905.

damkommitté, som administrerade damtävlingarna under de följande åren.

Det första protokollet från en damtävling på Hovås, som vi kunnat hitta, ser ut så här:

Protokoll
vid Göteborgs Golfklubb 9 hål Sandvagnstiplan om lag å Hovås d. 29 april 1914

Nr	Spelerska	Lag	Hand	Nett	Nett
1	Mrs. G. G. G.	73	-13	60	2
2	Fr. Asplund	80	-16	64	3
3	Fru. Asplund	103	-34	69	5
4	Fru. Asplund	95	-28	72	7
5	Fru. Asplund	77	-7	70	6
6	Fr. Andersson	65	-15	50	1
7	Fru. Sörus fru	66	ser.	66	4

Alla protokoll under klubbens första decennier skrevs för hand med en elegant och mycket tydlig piktur.

Året var alltså 1914 och banan endast tio år gammal. En tuff bana att spela med ojämna fairways kantade med mycket sand och ljung. Det var tunnsått med buskar och träd och vindarna hade ännu friare spelrum än de har idag.

Banan hade 9 hål och var 2381 meter lång. Damernas slagtävling omfattade således hela banan som vid den tiden bredde ut sig över ungefär samma område som idag täcks av hål 1, 2, halva 3, del av 6, 10, 11, 12, 13, 14 och 15. Med andra ord nedre delen av banan utom kyrkhålen. Dock hade hålen ej samma sträckning som nu och låg ej heller lika tätt.

Av namnlistan att döma var det tydligen

viktigt att protokollföra civilstånd. Vad betydde Fr? Var damen ifråga förlovad och så att säga halvvägs inne i äktenskapet eller var innebörden densamma som idag det vill säga både fru och fröken?

God spelstandard redan på 1910-talet

Det skulle också vara intressant att veta vad banans SSS var. Några uppgifter härom har jag ej kunnat hitta men uppskattar den enligt senare tiders standard till 34. I denna siffra ligger två mycket långa par 3-hål, 197 respektive 183 meter. Och hur var det med damtees? Några sådana är ej inritade på en kartskiss från 1912 så troligen fanns det inga.

Det var fortfarande hickoryskaft och guttaperkabollar som gällde. Den nya och längre flygande bollen med virad gummitråd lär ha varit alltför dyr. Jämfört med dagens materialspel på perfekta fairways och greener så tycker jag att man kan påstå att fr Andersons 65:a kan klassas som en mycket god prestation. Vi kan med andra ord 86 år senare konstatera att damgolven i GGK hade uppnått en god standard redan år 1914.

Medlemmarna i den i golfkretsar inte helt okända familjen Runfelt bar vid den här tiden efternamnet Anderson. Så med en inte alltför vågad gissning vill jag påstå att fr Anderson var den äldsta dottern i den stora golffamiljen, mera känd som Elin Runfelt.

Från 9 hål till 18

Ambitionsnivån steg och det dröjde bara en månad innan man beslöt sig för att utöka tävlingarna till 18 hål, det vill säga man spelade banans 9 hål två gånger. Från och med den 27 maj 1914 har damtävlingarna på Hovås spelats över 18 hål eller mer.

Hur många klubbor hade man i bagen i den mån man var ägare till en sådan? Att döma av gamla fotografier, knappt hälften av vad man har idag. Bar man sina klubbor själv eller hörde det till att man anlidade caddie? Ja frågorna om gångna tider är många.

Engelskt inflytande

Att efternamnen Baxter och Wadham vittnar om frändskapet med och inflytandet från de brittiska öarna kan man väl däremot vara ganska säker på. Detta inflytande som var avgörande för att golfen kunde slå rot i Göteborg så tidigt som 1891 och som sedan i hög grad genom våra engelska professionals bidragit till den snabba utvecklingen av spelet.

Det var pastor Arthur V. Despard från London som tillsammans med ett antal landsmän och goda vänner introducerade golfen i Göteborg. The Gothenburg Golf Club bildades i mars 1891 och man spelade på en 4-hålsbana vid Sandviken på Hisingen. Men det ville sig inte riktigt, klubben upplöstes den 13 januari 1894. I stället blev det den av den engelske pastorn inspirerade Viktor Setterberg, som efter ytterligare ett antal försök på Hisingen så småningom tillsammans

med Tor Törnsten och några eldsjälur till förde golfspelet till Hovås. På initiativ av Tor Törnsten tas golf upp som en av grenarna i det år 1902 nystartade Göteborgs Idrottsförbund. Vår klubbs tillblivelse.

Mer om detta i kapitlet Från Hisingens hästhagar till Hofås i denna bok.

1910 ändrades namnet Göteborgs Idrottsförbunds Golfavdelning till Göteborgs Golf Klubb. Även här kan man nog spåra det engelska inflytandet – i stället för att använda det svenska ordet Golfklubb stoltserar Sveriges äldsta med att kalla sig Golf Klubb.

För att återknyta till namnen i protokollet här ovan så var det med all säkerhet Tor Törnstens fru som placerade sig fyra i den första till eftervärlden bevarade damtävlingen på Hovås.

Flera mästare

Elin Törnsten utmärkte sig inte bara på det lokala planet genom att vinna en mängd av klubbens damtävlingar. Hon vann Svenska Internationella Amatörmästerskapet 1913 genom att i finalen slå klubbkamraten och blivande storstjärnan Elin Runfelt med siffrorna 4/3.

Systrarna Elin och Rosa Runfelt dominerade tillsammans med Viveca Rosencrantz damgolfspelet på riksnivå på 1910-talet.

1913 fram till och med 1926 var systrarna Runfelts glansperiod. Elin vann fyra av de stora titlarna och Rosa lika många. Men inte nog med det – de möttes i finalen i tre av

År 1918 var andra gången Svenska Mästerskapet för damer spelades på Hovås. Första gången var 1911. Finalmatchen 1918 var en uppgörelse inom familjen Runfelt. Stora syster Elin fick denna gång se sig slagen av lillasyster Rosa med siffrorna 4/3. Till vänster i bild ser vi Rosa Runfelt i hennes match mot fröken Kumlin. Den tredje personen är okänd.

dem och alla utkämpades i form av matchspel. Det skulle dröja ända till 1962 innan vi i Sverige fick ett 72 håls slagspelsmästerskap, SISM kallat. Systrarna Runfelt stod alltså inte sina berömda bröder långt efter när det gällde golf på elitnivå. Skada bara att de inte blivit lika uppmärksammade. De förtjänar verkligen det.

Torsdag – damernas dag

Att torsdagen var damernas dag redan då finns det klara belägg för. I klubbens gamla gömmor har vi hittat tävlingsprogrammet för år 1923. Detta tillsammans med protokollen från åren innan vittnar om att tävlingssången då som nu sträckte sig från början av

april till, om vädret ville, ett par veckor in i november. Dock med en stor skillnad – då gjorde man uppehåll i tävlandet mitt på sommaren för att gräset var för högt!

På 20-talet bodde de flesta golfentusiasterna i stan och privatbil var det inte många som hade. Volvos första personbil rullade ut från fabriken 1927. Att ta sig ut till golfbanan och sedan spela en tävlingsrunda var ett hel-dagsprojekt som krävde sin planering. Som kuriosia vill jag därför nämna några rader som stod längst ned i damernas tävlingsprogram för 1923: "Starten sker omedelbart efter 11.30 tågets ankomst. De damer, som så önska, kunna även starta senare, om de anmäla detta i förväg."

Alltid slagtävling

Under damkommitténs sex första år som tävlingsarrangör, 1914 – 1919, var tävlandet mycket flitigt med 8 – 10 tävlingar varje säsong och 5 – 8 tävlande, dock ej alltid desamma från gång till gång. Påfallande ofta dyker det upp nya engelskklingande efternamn i protokollen.

De första två åren spelade man alltid slagtävling, en gång om året i form av bogeytävling. Ingen förlåtande poängbogey här inte. I varje tävling delade man ut pris för bästa nettoscore men också för bästa bruttoscore. Någon klassindelning var det inte tal om – alla spelade mot alla och kan vi förmoda också med alla. I september 1916 spelar man matchtävling för första gången och 1919 dyker det upp en tävlingsform som kallas 2-bolls 4-spel. Förmodligen något i stil med våra dagars fyrboll bästboll.

Av skäl som inte gått att spåra så var det uppehåll i tävlandet i två hela år. Protokoll saknas för spelåren 1920 och 1921. Hösten 1922 upptar man tävlandet igen och 1923 och 1924 har man åter full tävlingssäsong. I maj 1923 dyker det upp ytterligare en ny tävlingsform som man benämner Lagtävling match, man delar in sig i två lag med fyra spelare i varje.

Ja, det hittills skrivna grundar sig på en ganska närgången granskning av damernas tävlingsprotokoll från de första tio åren. Ett försök att förstå. Naturligtvis hade det varit bättre om vi kunnat prata med dem som då

var aktiva, frågetecknen hade då inte behövt bli så många.

Några fakta som kan belägga vad som tilldrog sig på damsidan under senare hälften av 1920-talet och första hälften av 1930-talet har ej gått att vaska fram under den tid som stått till förfogande. Därmed inte sagt att det är omöjligt, en angelägen forskningsuppgift för nutida dammedlemmar.

1924 hade GGK 24 dammedlemmar. Några färre än 1922.

God tillväxt

1930 hade GGK 64 dammedlemmar. Mer än dubbelt så många som i mitten på 1920-talet.

1933 var ett märkesår för klubben, då fick vi vår sedan länge efterlängtade 18-hålsbana, ritad av arkitekt Andrew Person.

Golfbanan, havet och de vackra omgivningarna lockade stadsfolket ut till Hovås och flera av de golfspelande familjerna byggde hus härute på 1930-talet. Linnéa och Andrew Person med döttrarna Ann-Kersti och Ingrid var en sådan familj, vilket skulle sätta sina tydliga spår i resultattabellerna under många år. Ann-Kersti vann sitt första Svenska mästerskap 1934 och hennes yngre syster Ingrid vann i slutet av sin karriär RM för Damer över 50 åren 1967, -68, och -69. För att inte nämna systrarnas alla landskamper och mästerskapsvinster åren däremellan.

Närheten till en golfbana och stöd av föräldrar har i alla tider varit viktiga förutsättningar för rekrytering och utveckling av ung-

domar till elitspelare. Detta har vi genom åren haft många exempel på i GGK både på dam- och herrsidan.

Om det nu var så att det var uppehåll i tävlandet under perioden 1925 – 1935, från vilken vi saknar protokoll, så kan vi å andra sidan vara säkra på att det under samma period inte var uppehåll i själva spelandet. Tävlingsprotokollen från 1936 till en bit in på 1940-talet visar upp en hel mängd namn som bekräftar att tillväxten på damsidan varit synnerligen god under de ”tomma” åren. I prislistorna finner vi förutom flickorna Person namnen på spelarna i den nya generationen: Anita och Ingela Sandorf, Gunnel Carlsson, Karin Åkerman, Ella Odqvist, Berit Mark, Hjördis Knutson, Helen Wingstrand, Solveig Lindqvist, Margareta Gidén med flera.

1938 spelade damerna i GGK sitt första klubbmästerskap. Det vanns av Ann-Kersti Person i konkurrens med 12 andra damer.

Flotta priser

Damerna i GGK har så länge jag kan minnas alltid kunnat locka med flotta prisbord. Kan det ha varit så här det började?

Citat hämtat från damkommitténs möte den 11 februari 1937 lyder så här: ”Försök bör göras att hopsamla flotta priser genom att utsända ung flicka att avlocka klubbens her- rar de medel som anses önskvärda.”

James Dickson var en av de herrar som hörsammade damernas vädjande, han satte upp ett vandringspris med det trevligt kling-

ande namnet ”En skål för damerna”. Pelle Marks Strumppris och Axel Glantz Vand- ringspris var också mycket uppskattade priser skänkta under den här perioden. De senare var en verkligt stor tävling i den bemärkelsen att den sträckte sig över fler än 18 hål. Först 18 håls kvalificering sedan utslagstävling match mellan de åtta bästa.

Nationella Damdagen

Våren 1941, mitt under brinnande krig, bju- der GGK's damer in till sin första Nationella Damdag. Golfande damer från när och fjärr- ran hörsammade inbjudan.

Den 16 maj 1941 går, trots de bistra tider- na, till historien som en festens dag. 19 damer ställde upp och av dessa var 9 stycken gäster från andra klubbar, hitresta från Stockholm i norr, från Falsterbo i söder och från de på den tiden etablerade klubbarna däremellan.

Att Hovåsbanan, med sin sandravin och andra välplacerade hinder, inte är så lätt för gästande spelare bevisades denna dag liksom så många andra gånger. Scratchpriset vanns av hemmaspelaren Ann-Kersti Person. Göte- borgskorna lade också beslag på förstapriser- na i de bägge handicapklasserna, i A-klassen var det Ann-Kerstis lillasyster Toto Bratt, som då var på stark nedgång i handicaptabellen, och i B-klassen var det Ingrid Dickson.

Som fyra i B-klassen placerade sig hemma- spelaren Greta Nordström. Klingar namnet bekant? Ja, förmodligen för alla som någon gång deltagit i GGK's Nationella Damdag

eller läst resultattabellen i höstarnas Klubb-blad. Sedan år 1942 tävlar samtliga damer, både A- och B-klassare, om fru Greta Nordströms Hederspris. Bästa nettoscore avgör. Ja det står faktiskt Hederspris ingraverat på den vackra silverpokalen, numera också fullgraverad med vinnarnamn.

Donatorn till detta ärevördiga vandringspris var en färgstark kvinna, modekonsult till yrket och dessutom lingvist med fem språk. Hon skilde sig också från mängden i det att hon körde bil.

Men inte nog med det, hon lär till och med ha haft en radio i bilen.

I ungefär 25 år spelade hon golf men fick aldrig nöjet att själv vinna sin pokal. Plikttrogen, som hon var, missade hon aldrig den Nationella Damdagen – elegant och med hatt försedd ställde hon varje år upp som prisutdelare. Namnen på alla vinnarna står att läsa på sidan 72.

Greta Nordström, som donerade vårt äldsta vandringspris 1942. Det spelas fortfarande om hennes pris och namnen på pokalen är i sig en historik över klubbens damer

Att spela tävling var billigt

Trots kristider så ökade intresset för golf stadigt under senare delen av 1930-talet och första hälften av 1940-talet. 1945 hade GGK 96 dammedlemmar.

De av damkommittén administrerade större tävlingarna var under 1940- och 1950-talen aldrig fler än sju stycken.

En annan siffra som förtäljer en del om dessa tider är startavgiften. För att få tävla om Silverskålen 1955 måste junior betala 2 kronor och senior 3 kronor, måste ha varit billigt även med den tidens mått mätt. En caddierunda väl skött kostade i början på 1950-talet 5 kronor.

Fler klubbar – större konkurrens

År 1944 hade GGK den stora äran att arrangera Slutna Svenska Amatörmästerskapet för både damer och herrar. I damfinalen, som spelades den 20 augusti, vann Maud Hårleman från Saltsjöbaden med knappa 1/0 över hovåsspelaren Ann-Kersti Swensson (född Person). Strongt av Ann-Kersti att leverera så hårt motstånd. Maud hade åren innan redan hunnit med att vinna SM två gånger. Nu börjar det tydligt märkas att Göteborg har fått hård konkurrens från andra delar av landet. Av de 22 startande damerna i detta mästerskap var 15 spelare från andra klubbar.

Herrfinalen blev en ren göteborgsuppgörelse, Finn Sörvik vann över Nils Odqvist med 3/2.

SM-finalisterna 1944, Ann-Kersti Swensson och Maud Hårleman, poserar för fotografen sittande på bagstället framför shopen. Detta var några år innan bagvagnarna gjorde entré.

Juniorkurser i damernas regi Gamla och unga i god gemenskap

Några år efter mästerskapsvinsten beskriven här ovan gifter sig Maud Hårleman med hovåsspelaren Eric Röhss och blir medlem i GGK. Med egen erfarenhet från mycket givande juniorkurser i Tylösand är hon i slutet på 1940-talet med och startar den första juni-

orkursen på Hovås tillsammans med bland andra tränaren Douglas Brasier. Maud gick igenom regler, vett och etikett och Duggie tog hand om svingen. Sedan var det tävlingar över 6 hål. Då gällde det att rätt kunna föra en score. Dessa kurser fortsatte sedan i flera år att ledas av damerna.

En av Mauds och Duggie's assistenter var Lillott Svensson (senare Mörner). Hon berättar:

” Vi stod på 1:ans utslagsplats. Två juniorflickor gjorde sig redo att slå ut. Då kommer Assar Gabrielsson och Gustaf Larson gående mot utslagsplatsen i akt och mening att börja dagens golfrunda.

De bägge herrarna hade ju förutom att dom startade bilföretaget Volvo, under många år verkat för GGK både som donatorer och styrelseledamöter. Man skulle kunna säga att vår klubb på den tiden mer eller mindre skötes från Volvo.

Då ställde jag mig helt käckt i vägen och bad vänligt men bestämt de bägge herrarna att börja dagens runda från 10:e hålet i stället. Assar Gabrielsson såg på mig med sina vänliga bruna ögon och sa helt lugnt, javisst, och så lomade de två äldre gentlemännen iväg tvärs över banan mot 10:e utslaget.

Sådana var dom alltså de människor som var med och formade vår klubb till vad den är i dag.”

Bättre tider gynnar golfen – lagmatcher och nationella dam- dagar, trevliga former för utbyte med andra klubbar

Året var 1952 när GGK firade sitt 50-årsjubileum. Då hade damernas medlemstal hunnit stiga till aktningvärda 160, ett tecken så gott som något på att bättre tider randats. Fler damer spelade i allt fler tävlingar och vi började på 50-talet få ett livligt utbyte med andra klubbar. Detta var särskilt märkbart på våra nationella damdagar då vi hade glädjen att ta emot ett stort antal utsocknes spelare. Om inte annat så märktes det på den extremt höga ljudnivån i omklädningsrummet. Själva reste vi också, Båstads damdag var mycket populär. Där möttes golfspelande damer från hela södra Sverige i ädel tävlan.

Utbytet med andra klubbar manifesterades också i ett ökat antal lagmatcher. En del spelades med handicap och var lika mycket sociala evenemang som rent sportsliga. Exempel på detta var dammatchen mot Oslo, mer utförligt beskriven här nedan, och den något senare etablerade mycket populära matchen mot Borås, i vilken både damer och herrar deltog.

Men vi mätte också våra krafter mot andra klubbar i så kallade elimatcher. Dessa utkämpades vid den här tiden mot Falsterbo, Halmstad och Stockholm. Falsterbomatchen var en uppgörelse mellan enbart herrar. Men i matcherna mot Stockholm och Halmstad

fick ett mindre antal elitdamer också vara med. Här var det klubbens ära som stod på spel och ingen lek. Spelformen måste vara den bästa om man skulle ha en chans att vinna mot en motståndare som med all säkerhet spelat i landslaget vid ett flertal tillfällen.

GC-pokalen – en lagmatch med gamla anor

1950 var det år då vi för första gången kämpade om GC-pokalen mot damerna från Oslo golfklubb. Denna, den äldsta av lagmatcher, firade 50-årsjubileum i samband med att lagen möttes på Bogstad-banan år 2000.

Det har som sagts allt sedan 1930-talet funnits gott om frikostiga mecenater i vår klubb, skeppsredare Gunnar Carlsson var en av dem. Han tyckte att damerna i Göteborgs Golf Klubb borde ges möjlighet att träffa damerna i Oslo golfklubb under gemytliga former och skänkte för ändamålet en buckla som fick namnet GC-pokalen efter sin givare.

Herrarna hade ända sedan 1927, med undantag för krigsåren, kämpat om Shakerpokalen, alltid i tuffa och i flera avseenden våta lagmatcher mot bröderna i Oslo. Målände beskrivningar finns att läsa i ett antal Klubbblad. Både damernas och herrarnas matcher spelas vartannat år på bortaplan och vartannat hemma. När damerna spelar på Bogstad spelar herrarna på Hovås.

Systrarna i Oslo har i alla tider av oss göteborgskor upplevts som oerhört vältränade

och målinriktade och följaktligen svåra att klå, i synnerhet på deras hemmaplan. Att det förhåller sig på detta viset är ju, när man tänker på saken, helt naturligt. Deras hemmabana är med hovåsmått mätt väldigt lång och backig. Den suger så det känns i både lungor och ben. Och inte nog med det – de avståndsbedömningar man som besökare är tvungen att göra blir, innan man har vant sig, helt förryckta med Holmenkollentornet och de höga fjällsidorna i bakgrunden.

Det finns många roliga minnen från våra möten med bogstaddamerna. Priset tar kanske Gunilla Södergren Hellströms hole-in-one på Bogstad den 27 augusti 1952.

Greenen låg på en halvö i vattnet, på ena sidan flöt några stockar. Gunilla kände sig stressad när hon teeade upp bollen. Hon svingade alldeles för fort och fick en prakt-hook som studsade på en av stockarna, landade på green och rullade rakt i håll.

Tittar vi i protokollen visar det sig att GGK segrat 24 gånger och OGK 23. Jämnare kan det knappast bli. Tre gånger har resultatet varit oavgjort och en gång, 1972, inställdes tävlingen. Av GGK's 24 segrar har endast fyra vunnits på den tuffa Bogstad-banan. Fullständig matchstatistik finns att läsa på sidan 76.

Att tiderna förändrats har även satt sina spår på formerna för denna anrika lagmatch. Från och med 1985 spelas matchen över en helg i stället för på vardagar. Det blev i det närmaste omöjligt att samla 12 Hovåsdamer

som kunde komma ifrån mitt i veckan. Samma problem har drabbat bogstaddamerna om än något senare.

Nu, år 2001, spelas fyrboll-bästboll och foursome på lördagen och singelmatcher på söndagen.

Nybörjarna ut på banan

Eva Lindberg, var en mycket drivande damordförande på 50-talet. Hon var både framsynt och energisk.

Eva såg till så att de damer som passerat första nybörjarstadiet men ännu inte nått hcp 36 fick delta i damernas tävlingar och underlättade på så sätt för nykomlingarna att komma igång med spelet och in i gemenskapen. I samband härmed höll hon också teorkurser. Ingen dam skulle komma ut och spela tävling utan att kunna golfreglerna och etiketten.

Barnen i centrum

Evas nytänkande och omsorger inskränkte sig inte bara till själva spelet. Golfklubben var i hennes tycke inte bara till för de vuxna utan passade alldeles utmärkt för aktiviteter som kunde omfatta medlemmarnas hela familjer.

Hon tog initiativ till ett, som det visade sig, mycket populärt och långlivat socialt evenemang, lussefesterna. Här var det barnen som var huvudpersoner och damkommittén som stod för merparten av arbetet.

Eva gick som alltid grundligt till väga.

Eva Lindberg, konsertpianist i sin ungdom. Hennes färdigheter vid pianot kom väl till pass vid de populära lussefesterna.

Veckorna innan lusse drillade hon barn, mammor och damkommittémedlemmar i att sjunga alla julsångerna. Fuskklappar fick inte förekomma. Själv satt hon alltid vid pianot. Många är väl de föräldrar som i minnet lätt kan framkalla bilden av lucia, tärnor och stjärngossar högtidligt skridande ut ur stora klubbrummet sjungande "Vår stjärna nu ej längre kan stå".

Margareta Warberg, elitspelare under en lång följd av år

Margareta Gidén (senare Warberg) blev klubbmästarinna första gången 1943. Då slog hon, 17 år gammal, helt sensationellt regerande klubbmästarinnan Ann-Kersti Person. Klubbmästarinna blev hon allt som allt 14 gånger, sista gången 1970. Förutom interna-

tionella och nationella framgångar var hon nog den mesta vinnaren av scratchpris på klubbens egna damtävlingar. Naturbegåvad som hon var, tränade hon aldrig. Den tiden användes bättre hemma vid symaskinen, där hon tillverkade välskräddade byxor och shorts att använda på banan. Se här några företeelser i tiden i vilka Margareta hade en framträdande roll.

Internationalisering

Efterkrigstidens optimism och bättre ekonomiska villkor satte sina tydliga spår i golfstatistiken, nya banor byggdes och spelarna växte i både antal och spelskicklighet. Sverige och Danmark hade på 1950-talet blivit länder att räkna med i internationella tävlings-sammanhang, här fanns bra banor och en elit som gärna lät sig utmanas av sina gelikar från andra länder. Ett exempel på detta är landskampen 1955 mot Västtyskland på Hovås. Från vår klubb deltog Margareta Warberg på damsidan samt Ulf Wikström, Bengt Möller, Ola Bergqvist och Gunnar Friberg på herrsidan. Sverige vann med 8-4.

Ett annat exempel på internationaliseringen är Skandinaviska Internationella Mästerskapet, som efter att ha legat nere sedan slutet av 1930-talet, återuppstod 1956 och då spelades på Rungsted i Danmark. GGK's främsta elitspelare på damsidan, Margareta Warberg, fick se sig slagen i finalen av engelskan Angela Ward. Inslaget av utländska spelare på både dam- och herrsidan var mycket

stort. Som kuriosum kan nämnas att Angela så småningom gifte sig med en annan deltagare i detta mästerskap, Michael Bonallack, sedermera Sir Michael och mångårig sekreterare i Royal & Ancient Golf Club of St Andrews. Så kan det gå.

Kommersialisering

Den begynnande internationaliseringen tog sig också andra uttryck. De väletablerade svenska golfklubbarna hade med början på 1950-talet nöjet att ta emot världsstjärnor

som Dai Rees, Bobby Locke, Bob Toski, Dave Thomas, Harry Wheatman och Peter Thomson. Kanske var de fler. Att helt gratis och på nära håll få studera dessa storheter i ädel kamp med GGK's bästa spelare var enastående.

Publiken bjöds också på en så kallad clinic, en golflektion med både pedagogiska och tokroliga inslag. Bob Toski gjorde stor show av det hela, stampade bland annat ner bollarna så de blev osynliga i en bunker och slog sedan upp dem pin-high en efter en. Rönt-

Douglas Brasier, vår klubbpro, och Jean Donald, världsberömd professionell spelare, mötte klubbens bästa amatörer Bengt Möller och Margareta Warberg i en uppvisningsmatch 1956.

gensyn? Balanssinnet var det heller inget fel på, imponerade på alla när han slog långa klockrena drives stående på bara ett ben.

Nöjet var säkert inte odelat på de besökta klubbarnas sida. Sveriges allt fler golfspelare utgjorde en växande marknadspotential för de klubbfabrikat som de professionella spelarna representerade. Golf Sverige hade blivit en marknad att räkna med.

Men det var inte bara herrar som kom hit och visade upp sig. 1956 fick vi besök av Jean Donald, en av de första kvinnliga professionella spelarna med världsrykte och egendesignade klubbor. För att bjuda henne värdigt motstånd i den obligatoriska uppvisningsmatchen plockade GGK fram sina två bästa amatörer, Margareta Warberg och Bengt Möller samt sin professional Douglas Brasier.

Golfplikter, privatliv och jobb – en både krävande och givande blandning

I våra försök att återge damernas historia har vi nu hunnit fram till 1960-talet, en tid som många av klubbens nuvarande medlemmar själva upplevt. Kvinnorna började i allt större utsträckning tåga ut på arbetsplatserna och fritidsintressen som golf kom i viss mån i kläm. För många blev det helt enkelt svårt att hinna med allt.

Den kända journalisten på Göteborgs Posten, Majvor Snare, var i början på 1960-talet ordförande för GGK's damkommitté.

Hon har givit oss följande beskrivning på hur det kunde vara att försöka förena flera roller. Eva Lindberg var vid tiden för händelsen ordförande i damkommittén och Majvor hennes sekreterare.

Eva och Majvor var så att säga i golftjänsten ute på en större tävling på annan ort. Helgen direkt inpå skulle Eva hålla lysningskalas för sin dotter Kerstin. Bråttom alltså. Majvor hade lovat Eva att skjutsa henne hem utan dröjsmål så fort det bara gick.

När Majvor skulle låsa upp bilen var nycklarna borta. I denna prekära situation var goda råd verkligen dyra. Majvor hyrde en bil och skjutsade hem Eva enligt löfte och lysningskalaset kunde avhållas såsom planerat. Och ännu dyrare blev det. Majvor hann inte ut på stan för att köpa lysningspresent till Kerstin som tänkt var. Det blev istället till att plocka ned två av de sex unika arabiatallrikarna från väggen och packa in dem i silkepapper.

En olycka kommer ju sällan ensam. Skrivmaskinen, som var Majvors dagliga arbetsredskap, krånglade när hon väl var tillbaka på jobbet på tidningsredaktionen. Och vad fann hon väl där? Jo nycklarna, i hålet bland tangentspröten i skrivmaskinen.

Göteborgs-Posten och Klubb-bladet

I en tid då golf av en större allmänhet fortfarande betraktades som en lyx- och snobbsys-

selsättning, absolut inte som en sport, var det många gånger svårt att via dagspressen få ut seriös information. Majvor Snare var i dessa sammanhang en murbräcka. Åtskilliga var de reportage om golf som hon hann med att skriva, goodwill som spreds via Västsveriges största dagstidning Göteborgs-Posten.

1969 var det år då Klubb-bladet startades och mycket av det som tilldrog sig på klubben blev synliggjort. Även damerna fick nu chansen att träda fram ur det fördolda och beskriva vad man ägnade sig åt.

Många år i golfens tjänst

När vi nu försöker beskriva 1960- och 1970-talen går det inte att hoppa över Birgit Håkansson. Hon var damkommitténs ordförande under lång period under dessa decennier. Under alla dessa år och många fler jobbade Birgit så gott som heltid med golfen.

Hon tog med kraft itu med kursverksamheten. Många nya medlemmar hade tillkommit och döttrarna till alla dem som gått på kurs hos Eva Lindberg köade nu med golfklubban i hand. Det fanns åter ett stort sug efter både teoretiska och praktiska kunskaper.

Birgit tog på sig större delen av administrationen. Till sin hjälp med själva golfundervisningen hade hon alltid klubbens tränare, Michael Kennedy.

Juniorflickorna hade hitintills deltagit i samma kurser som pojkarna. Birgit fann att de behövde få större uppmärksamhet och

ordnade så att de fick egna kurser. För att uppmuntra flickorna ytterligare så skänkte hon pokalen "Birgits buckla", som flickjuniorerna nu på 2000-talet fortfarande spelar om.

Efter sin tid som damkommitténs ordförande arbetade Birgit på Göteborgs Golfförbunds kansli bland annat med att hålla ledarskapskurser för regionens damkommittéledamöter. Hon var en god pedagog och verkade trivas i lärarrollen. Dessutom var hon ett regelorakel som kunde störas när som helst med kniviga frågor.

Efter tiden i Göteborgs Golfförbund jobbade Birgit åter på GGK ett antal år. Denna gång i kansliet tillsammans med intendenten

Birgit Håkansson

Bo Carlmarker. Sammanfattningsvis kan man nog säga att Birgit var den stora golfadministratören. Ingen annan på damsidan har lagt ner så mycket tid på att få igång nybörjare och att förbättra spelkvaliteten. Så särskilt mycket tid blev det väl inte över för hennes egen golf. Jag tror hon tyckte det var roligare att hjälpa andra framåt i deras golfbemödanden än att hjälpa sig själv.

Som ett ringa tack för förtjänstfulla insatser tilldelades Birgit hedersmedlemskap i GGK.

Trängsel på banan

1976 hade GGK's medlemssiffra för damer stigit till nästan ofattbara 360. Av dessa var 200 över 50 år, ett bevis så gott som något på att golfen hjälper till att hålla sina utövare vid god spänst. Klubben hade totalt cirka 950 medlemmar och trängseln på banan började bli märkbar, ja på gränsen till besvärande på lördagar och söndagar. Att golfen var en "gubb- och gummsport" kunde ju vem som helst se som satt på klubbhusbalkongen och kollade in inkommande partier. Inget ont i det.

Men det fanns också en hel del juniorer i klubben, även om det inte syns i de här siffrorna, en spelarkategori som styrelsen ville ge hög prioritet och som måste beredas berättigat utrymme på banan.

Vid slutet av 1970-talet lades det ner mycket energi av styrelse och kommittéer på att ordna och ställa så att alla kategorier av

spelare skulle få plats. Ingen lätt uppgift. Damkommittén lyckades driva igenom tävlingsspel för damer en kväll i veckan. En växande skara förvärvsarbetande damer kunde inte längre spela på torsdagsmorgnarna, som alltid varit den för damerna avsatta tävlingstiden.

Trivsel

Med Birgit Håkanssons kursverksamhet i ryggen kunde damkommittén vid decennieskiftet 1979/1980 rikta in sig på att försöka höja trivselfaktorn. Uppsnyggning av ett möjligt damrum och igångsättning av en kvällstävling för alla de damer, som på grund av barn eller jobb inte längre hade möjlighet att spela torsdagstävling med tidig start, stod högt på listan. Likaså en intern damdag, mindre till formatet än den stora och bara för oss själva. Det stora antalet anmälningar till den Nationella Damdagen hade tvingat ner handicapgränsen så långt att många hemmaspelare ej tilläts delta. Startande av utflykter för spel på annan bana utan krav på att spela match mot den besökta klubben var en annan aktivitet som kändes angelägen. Spelskicklighet och dagsform skulle inte vara avgörande för deltagande.

Jag var själv damkommittéordförande 1979 – 1981 och skall försöka plocka fram några minnesglimtar.

Damrummet

Vad beträffar damrummet så var det tyvärr så att klubben just då inte ansåg sig ha råd med någon genomgripande renovering. Den kom så småningom.

För att med de begränsade resurser som stod till buds ändå åstadkomma något så ställde alla i kommittén på ett beundransvärt sätt upp med handgripliga insatser. Själv sydde jag fodret till gardinerna efter goda råd från några gästande damer från Kanada, som råkade passera damrummet när längd- och breddmätningarna pågick som bäst. Damkommittén lyckades också tiggas till ett arbetsutrymme med både bord och skåp att förvara alla sina pärmars i.

Kvällsliga och utflykter

Kvällsligan slog genast väl ut i den meningen att många i den växande skara som ej längre kunde spela damtävling på torsdag morgon här fick en möjlighet att träffa och spela tävling med sina damkamrater. Men den tilltagande trängseln på banan gjorde att dom kom i konflikt med andra som också tänkt sig spela på ligans kväll. Många är de damkommittéer som över åren jämkat och prövat olika modeller för att ge möjlighet att på ett bra sätt ge spelutrymme för de icke morgonspelande damerna. Dom har ju inte blivit färre.

De tidiga vårutflykterna till främmande banor minns jag som smått exotiska upple-

velser. Åkte vi söderut, vilket vi gjorde de två första åren, så var det ofattbart grönt gräs, jämna greener och välkomnande klubbpersonal som tog emot oss med öppna famnen.

Trendbrott – prisbord med päls och mat i stället för silverbuckla och smycke

Swakaratävlingen var ett exempel på de med tiden allt vanligare sponsrade tävlingarna där priserna är trevliga och användbara grejer hämtade från sponsorns eget produktsortiment.

Ett annat exempel på att prisborden änd-

1980 års Swakara-pristagare. Längst till vänster vinnartrion iklädda sina vinster, Barbro Fredelius, Kerstin Ellioth och Ewa Haraldsson samt, i mitten, 1979 års vinnare Ingrid Grant.

rade karaktär i slutet på 70 talet är tävlingen om Johannasmycket. Klubbens före detta kökschef Leif Mannerström hade skänkt ett vackert halssmycke, uppkallat efter hans nyöppnade restaurang Johanna inne i centrala Göteborg.

Men tyvärr, han var mycket besviken när det visade sig att endast ett fåtal damer ställde upp i hans tävling. Semesterdagarna var väl slut och tävlingskvoten fylld för de flesta.

Efter diverse samtal med undertecknad enades vi om att satsa på ett större antal priser, inte fler smycken utan sådant som kunde förknippas med hans dagliga gärning, nämligen mat och dryck. Sagt och gjort, det dukades upp ett mycket långt prisbord dignande av lax, oxfiléer och torkade murklor mm i lyxväg, vinflaskor av goda årgångar därtill även vardagsmat som prickekorv och ket-chup.

Tävlingen blev med ens mycket populär och sponsorn så nöjd att han nästa tävlings-säsong bjöd alla deltagare på lunch. Någon svårighet att få deltagare till just denna tävling var det sedan aldrig.

Golfen kan upplevas på olika sätt

Men golf handlar ju inte bara om att vinna fina priser och att prestera låga scoror. Speciellt inte när det handlar om damer och deras inställning till spelet. En episod på klubbhusbalkongen någon gång i början på 80-talet får illustrera detta att golfen kan upplevas på så olika sätt.

Vi satt i solskenet efter avslutad torsdags-tävling, en annan gammal hovåsspelare och jag, åt smörgås, pratade och kollade som vanligt de inkommande damernas puttande på 18:e green.

Min väninna var märkbart dystert till sinnes. Men inte för att hon spelat dåligt! Tvärtom, hon hade spelat så bra att det var risk, inte bara för handicapsänkning, utan också, ve och fasa, för flyttning till A-klassen.

– Hoppas jag slipper att hamna i A-klassen, sa hon med inlevelse. Dom som spelar i den ser så sammanbitna ut.

Själv spelade jag där och tyckte att de kamratliga fighterna var enbart kul. En tankestäl-lare. Det var helt klart att min väninna tyckte att den lägre handicapklassen var befolkad av en massa trista allvarsamma typer som bara tänkte på att vinna.

Vem vet? Kanske har man roligare i B-klassen, tar det där med golf på ett lättsam-mare sätt.

Seriespel ersätter lagmatcher

1980 ombads klubbarna i göteborgsdistriktet att samla ihop sina styrkor för att på allvar delta i något som kallades för seriespel. Tävlingsformen var inte ny men den fick det här året en fastare organisation. En ersättning för gamla tiders lagmatcher skulle man kunna säga. Klubbarna i och runt Göteborg hade blivit riktigt många och tiden ansågs nu mogen för att distriktets alla tävlingssugna skulle få mäta sina krafter mot varandra.

Detta skulle ske på de olika banorna i en serie lagtävlingar spridda över säsongen.

För damerna var det två tävlingsserier som startades, Order of Merit för elitspelarna och Oldgirls-serien för damer 50 år och äldre. Två mycket populära initiativ, som det skulle visa sig.

En slitstark elit

Det var Patricia (Patsy) Odqvist Zimdal, som när det begav sig 1980, fick ta ansvar för det lag, som skulle försvara GGK's färger i göteborgsdistriktets elitserie eller Order of Merit, som den då kallades.

Ganska snart ansågs det lokala seriespelet på distriktsnivå för snävt för Sveriges damelit. För att sporra denna kategori spelare ytterligare startades också seriespel på nationell nivå. Den så kallade Allsvenskan föddes 1984 och GGK's lag kvalade samma år, tillsammans med Delsjö och Jönköping från västra Sverige, in i denna den tuffaste av serier. Men motståndet var för stort. Sedan dess har vår klubbs elitlag tävlat i det nationella seriespelets division 1. Med en andraplats, som bästa placering, och en 6:e plats, som sämsta kan man lugnt hävda att vi under en lång följd av år haft en bred och slitstark damelit. Alla vi medelmåttor i klubben är mycket stolta över detta och önskar elitkommitté och alla elitspelare lycka till i de fortsatta ansträngningarna.

En hisnande utveckling

Oldgirls-serien inom göteborgsdistriktet, som numera kallas för D50, omfattade 1990 sex klubbar. De var förutom vår egen klubb Delsjö, Gullbringa, Kungsbacka, Öjared och Albatross. Nu år 2001 har 21 klubbar anmält 28 lag för deltagande. En hisnande utveckling.

Men inte nog med detta, 1992 startade ytterligare en serie, Damer 22 – 49 (år), med 15 lag anmälda till spel år 2001!

Att åka ut och spela lagtävling tillsammans med klubbkompisarna mot andra trevliga damer tilltalar många. Lätt att förstå. Och att detta tävlande på främmande banor också är greenfeebefriat gör ju inte saken sämre. Men säg den lycka som får vara beständig.

Seriespelet har nu blivit så omfattande och svåradministrerat att Göteborgs Golf förbund inför spelåret 2002 sett sig nödsakat att lägga fram ett förslag med uppstramade spelformer. I enlighet med detta blir det inte bara eliten som spelar utan handicap, utan även de äldre åldersgrupperna D50 och D60. Endast ett lag per klubb och klass är en annan begränsning.

Ja, detta var en ganska lång utläggning om en företeelse i tiden som vittnar om följderna av golfens popularitet och snabba utbredning i vårt land. Utvecklingen har i stort sett varit densamma i våra grann-distrikt. Är vi svenska golfare ovanligt tävlingstokiga eller ser utvecklingen likadan ut i andra länder?

En lång rad framgångar

Men det går ju inte att avsluta detta kapitel utan att nämna något om hur seriespelet inom distriktet gått rent tävlingsmässigt för damerna i GGK. Sammanfattningsvis kan

Elisabeth Frotjold, Kerstin Nilsson och Beatrice Davoust, representerar för GGKs duktiga lag som 1999 vann division 1 i serien D50 inom Göteborgs-distriktet.

man säga att vi hållit oss väl framme i resultattabellerna nästan alla år. Se här några sentida exempel ur en lång rad framgångar.

1999 vann GGK's D50 lag serien för damer med lägst handicap och kvalificerade

sig för spel i den högre elitserien nästkommande år. Efter avslutad säsong år 2000 blev GGK tvåa i denna, den mest krävande av alla serierna. Bravo! Detta år blev också mycket framgångsrikt för våra damer i D 22–49 serien. De vann 1:a pris i finalomgången med hela 19 slags marginal till nästföljande lag. Som tack får de nyblivna mästarna organisera sin serie två år framöver. Det gör de säkert gärna.

Mycket arbete i det fördolda

Mycket av det hittills skrivna har handlat om tävlingar – formerna, vinnarna och priserna.

Men vad som ofta förbigås med tystnad och därför känns angeläget att nämna här är allt det arbete som genom åren lagts ned av ett stort antal frivilliga för att allt ska klaffa. Naturligtvis allt det som har med tävlingarna att göra men också allt annat som året runt gör vistelsen på klubben och samvaron med klubbkamraterna trevlig. Vi har till exempel våra livligt besökta vår- och höstmöten med blandat innehåll av allvar och fest. Vi har också våra populära utflykter till andra banor, lussefesten med mera. Aktiviteter som alltid krävt och kommer att kräva mycket arbete för att bli lyckade. Lätt att minnas i detta sammanhang är Klubbens Dag och andra skojtävlingar, midsommarfirande samt jubiléer.

Förr liksom nu så har det mesta av arbetet skett i det fördolda. Har någon till exempel någonsin tagit tiden på allt det arbete som

läggs ner på en nationell damdag? Det handlar om planering, annonsering, pristiggeri, list- och scorekortskrivningar, gästmottagande, tävlingsbevakning, resultatkontroll, nya listskrivningar, prisutdelning och uppstädning för att inte nämna banpersonalens samt receptions- och kökspersonalens insatser. Mantimmar brukar man kalla måttet, men här har det verkligen varit fråga om kvinnotimmar.

En originell öppning och en ljus framtid

I detta sammanhang vill vi nämna Carola Liss-Daniels. Hon var en av eldsjälarna i det glada cabarégäng som hottade upp festerna på 1980- och 1990-talen. Damkommitténs ordförande var hon 1998 och 1999 och såg då bland annat till att sätta extra sprätt på både möten och prisutdelningar.

Många är nog de som minns Carolas något originella sätt att öppna sitt första vårmöte i egenskap av ordförande för damkommittén. Sjungandes med sin höga sopranröst den vid det här laget välkända cabarésången "Jag hatar älskar golf", lyckades hon med konststycket att få omedelbar och total lust från de samlade mötesdeltagarna.

Framtiden ser ljus ut för oss damer i GGK. Vi kan med tacksamhet notera, och då inbegrips alla de damer i klubben som gillar både golfspel och trevlig samvaro, att nuvarande damkommitté med sina pigga idéer tar på sig

ett mycket stort jobb i sin strävan att utveckla tävlandet och klubbssamvaron i den gamla traditionens anda. Att samma kommitté med Cecilia Nihlén i spetsen också medverkat till att vi nu, vid början av spelsäsongen år 2001, kan byta om i ett nyrenoverat och vackert damrum, tackar vi också för.

En välbesökt ritual

Avslutningsvis tar vi med några rader om damernas årligen återkommande vår- och höstmöten. Välbesökta tillställningar som funnits så länge vi kan minnas, det vill säga från 1940-talet och framåt. Upplägget har i stort sett alltid varit detsamma, kanske är det detta som gör att folk kommer.

Att begå ett damernas vårmöte på GGK kan vara så här:

En oftast kylslagen kväll i april och med tjocka vinterkappan på skyndar man till klubben. Man vet att man tillsammans med sina klubbsysstrar ska begå en ritual lika välbekant som julbordsätandet på julafton. Den stora skillnaden är bara den att vid den här tiden på året har det hunnit bli mycket ljusare och hoppet om en sundare själ i en sundare kropp är lättare att framkalla. Hjälp på traven får man av ordföranden och hennes sekreterare som börjar med att läsa upp de visdomsord som höstmötet fastslog om bättre spelformer, fler sponsrade tävlingar med flera förbättringar. Innehållet i säsongens tävlingsprogram offentliggörs och visionen av alla soliga torsdagar som ligger framför oss uppenbarar sig

Damernas vårmöte år 2001. En av GGKs stiliga mannekänger, Eva Bengtsson, visar här hur vi under den kommande säsongen kan gå klädda på banan. Eller passar den flotta ensemblen möjligen bättre på 19:e hålet?

själv. Feststämningen stiger runt alla borden. Till kvällens begivenheter hör också en god supé och mannekänguppvisning. Ett axplock av klubbens alla vackra damer visar sport- och festkläder från en närliggande boutique.

Smårutigt på banan och glitter på kvällen, naturligtvis är det så man ska se ut, en kväll som denna har fantasin inga gränser. En ny golfsäsong har börjat.

Minnen

De personliga upplevelserna på golfbanan är intressanta och ger liv åt det dokumentära och följande personer har skrivit ner episoder och minnen från golfandet. Säkert skulle man kunna fylla åtskilliga sidor ytterligare med intressanta upplevelser.

Elof Olsson, Anders Brunzell,, Sten C Olsson, Svante Bursie, Falk Elliioth, Finn Sörvik, Calle Sahlkvist, Karl-Åke Antonsson, Barbro Fredelius, Svante Järbur och Hans Lenerius.

Närspelaren Elof

Elof Olsson har hämtat sig från sin vådliga färd på midsommarafton år 2000 och berättar att han har spelat golf sedan länge. Han är 87 år nu och är känd som den svåra motståndaren som alltid varit bra på närspelet och knäckt många partners på green.

Han har aldrig varit särskilt muskulös och han har inte offrat mycken tid på rangen för att förlänga sin drive. Trots detta har han varit nere i - 8. Jag har alltid använt Elof som ett bra exempel på lönsamheten i att träna närspel.

När duktiga spelare gick in på green på två slag gick Elof in på tre. Skillnaden var bara att han låg dead och sänkte medan motståndaren kanske behövde två puttar för att dela.

Elof har trots sitt besök i sandgropen med sin bil då han bröt både armar och ben ett härligt humör och är snart ute på banan igen. Enligt egen uppgift har han världens vackraste swing, något som han vid ett besök på Los Monteros visade på scenen i å la cart-restauranten El Corso en kväll efter en lyckad dag. Han visade också att swingen skall vara rytmisk och själv bad han orkestern spela en Wienervals, som passade utmärkt till hans demonstrationsswing.

Detta har aldrig tidigare berättats men händelsen är väl sedan länge preskriberad, då

den ligger 30 år tillbaka i tiden. Bortsett från den vackra swingen så var ju som nämnts närspelet hans starka sida. När Elof var som bäst tränade han ofta chipping i trädgården, ja inte bara ofta, jag har en känsla av att han slagit 200 chippar varje dag i sitt golfiv.

Därnäst är det givetvis puttningen, som han ansåg vara betydelsefull. Här hade Elof sin egen metod, som bäst kan beskrivas i följande historia införd i Golf Digest 1997 och skriven av Göran Zachrisson.

En liten historia

Elof Olssons lilla röda

Anteckningsboken som försvann.

Med början den 5 november 1955 sökte Elof Olsson insikter om sig själv lika mycket som kunskaper om spelets kärna.

I en liten röd anteckningsbok förde han statistik över ett bestämt antal puttar från två meter, som han försökte sänka i ett liggande glas i sitt vardagsrum i Hovås, inte långt från gränsen till banan bakom femte hålet.

Han ansåg sig absolut inte vara en riktig

puttare, hyfsad på sin höjd, men trodde att träning under kontrollerade former kunde ge resultat. Han ville i alla fall pröva.

Han slog 30 puttar i rad och antecknade antalet sänkta. För enkelhets skull räknade han sedan ihop totala antalet puttar efter en serie av tio, och den 12 november kunde han konstatera att han sänkt 170 puttar av 300 möjliga, vilket betyder drygt 56 procent.

Hans bästa enskilda tillfälle inföll den 12 november, då han sänkte 25 puttar, men fem dagar tidigare hade han enbart sänkt 14.

Styrkt av de här uppgifterna intensifierade

Putting practice with the King Putter.			
Date	Slag	i hål	
29/9/58	30	23	7
30/9	30	24	6
1/11	30	21	9
4/11	30	18	12
10/11	30	25	5
14/11	30	24	6
19/11	30	24	6
		159	
Elof's own putter.			
14/2/59	30	17	13
15/2/59	30	24	6
9/3	30	25	5

Nöjen 25.12-55	
Tioströms Slagputtar omkring Tioströms puttern.	
Slagputtar:	
4 slag	2 i hål
4 "	2 " "
4 "	3 " "
4 "	2 " "
4 "	0 " "
4 "	3 " "
4 "	3 " "
4 "	3 " "
4 "	4 "
4 "	3 "
4 "	4 "
4 "	3 "
4 "	3 "
4 "	4 "
4 "	4 "
60 "	42 i hål

han träningen, så nästa omgång avslutades redan den 20 november, med 182 sänkta puttar, nära 61 procent.

Han kände sig nu belönad och uppmuntrad, för även om han insåg att två serier knappast utgjorde ett tillräckligt stort statistiskt underlag så kände han att han var på rätt väg. Förhållandena var ju också konstanta. Det skedde inomhus, mattan var konstant, bollen densamma och glaset likaså.

Han själv var den lösa kanonen, den som förbättrades.

Under de följande månaderna gick han från 182 puttar till 186, 192, 195 och, den 29 februari 1956, till 200 puttar med gipsad arm. Elof hade brutit den och när gipset ersattes av en elastisk binda sjönk antalet till 189.

Men han hade ändå sänkt 1 900 puttar av 3 000 möjliga den 22 mars, alltså 63 procent, i stort sett två av tre möjliga.

Nu hände det, det som händer i livet och som förstör forskning av det här slaget lika mycket som vårt eget spel. Han behövde bygga till hemma och bygga om ett torp som fungerat som lantställe.

I dag kan vi konstatera att tiderna förändrats, för Elof kunde köpa linolja och italienskt rött vin för 13:80 och brännvinet till en taklagsfest gick på 16:70.

Men det viktigaste var att han under några år inte hade tid att spela, och puttningsprojektet fick vila fram till den 29 september 1958, då han funderade på att köpa en Kings

Putter. Därför gjorde han jämförande statistik mellan en Kings och sin egen putter, utan att kunna dra några slutsatser.

Han behöll sin egen, en centerskaftad Slazenger-klubba. Med den sänkte han 42 av 60, och därmed nöjde han sig, för det betyder två av tre puttar, och bättre skulle han inte bli.

Elof är i dag 83 år gammal och bor kvar vid Hovås. Vi träffades en kväll för tio år sedan på Svaneholms Herrgård i Värmland, mest av en händelse. Emellertid berättade han om sitt projekt och skickade mig anteckningsboken. För mig uttryckte han just den nyfikenhet och envishet som behövs för att leva sitt liv på ett lustfyllt sätt.

Han fick en idé, och han genomförde den. Det är inget märkligt med det, inget storslaget, som att bestiga Mount Everest baklänges, men vi vet alla hur lätt det är att bestämma sig för att göra något, för att sedan inte göra det.

Jag är också glad att jag kan skicka tillbaka anteckningsboken, för den har givit mig dåligt samvete. Jag borde ha gjort det för länge sedan men hittade den inte förrän häromdagen och därför kunde vi berätta om Elof Olsson.

Göran Zachrisson

Fotnot: Zachrisson är halvvägs mot en fil kand i statistik. Studierna påbörjades för 37 år sedan. Han är brorson till Bruno Zachrisson, som var aktiv, och hedersmedlem i klubben.

I kortsperspektiv

Anders Brunzell

Vid sidan om golfspel är Öbergs lekar något som ligger mig varmt om hjärtat. Här är det emellertid inte frågan om den typen av kort. Nej, det gäller kort tid – nämligen den tidsrymd jag varit medlem i GGK ställd i relation till klubbens ärevördiga ålder.

Jag vill börja med en episod från mitt första år som medlem, vilket var för ca ett och ett halvt decennium sedan. Som rookie hörde jag tämligen jämnåriga klubbkamrater berätta, att de i begynnelsen av sin golfkarrär gått caddies åt legendarer som Finn Sörvik och Eric Röhss. Det var ju namn som nämnts med respekt ända borta i Öijared, min tidigare hemmaklubb. Snart stod det också klart att dessa herrar, och fler av samma kaliber, fortfarande var synnerligen aktiva och spelade ofta – och dessutom bra!

Maffian nämndes på Göteborgs Golf Klubb med vördnad och ett stänk av fruktan, vilket väl var upphovet till benämningen. Första kontakten med denna institution skedde en vårdag, när vi i en rask tvåboll på 13:e hålet hann upp en fyrboll, som vid kontrollräkning visade sig bestå av *fem* spelare! Med emfas hävdade jag vår rätt att gå igenom och framhöll samtidigt, säkerligen i inte alltför diplomatiska ordalag, det olämpliga i att gå en femboll.

Först senare noterade jag att min medspelare, en etablerad medlem, förhållit sig märkvärdigt passiv under meningsutbytet. Som ni förstår hade jag angripit just maffian. Resultatet av min predikan blev att vi vackert fick vänta medan herrarna slog ut sina fyra bollar (tre singlar och en foursome) och gick vidare. Vi släpptes sedermera under kylslagna förhållanden. Väl inne i klubbhuset sökte Eric Röhss upp mig och sa, att visst hade jag rätt i sak men att ordvalet kunde varit lämpligare. Därpå hälsade han mig välkommen till klubben! Då var jag lagom stursk. Trots denna första kontakt normaliserades mitt samröre med dessa herrar efter hand, och blev med tiden mycket gott.

Alldeles bortsett från denna lilla skärmytsling är vänligt bemötande, och en uppenbar vilja att få gäster och nya medlemmar att känna sig välkomna, den inställning som dominerar på Göteborgs Golf Klubb. Den perfekta inkörssporten är herrdagarna, som jag gärna talar mig varm för. En glad och otvungen stämning redan före lunchen är adelsmärket och inte blir den sämre under dagens lopp! Ett grovt hasarderande ingår i rutinerna och efter en dålig runda får man löpa gatlopp i baren för att utbetala alla tiokronorsvad man förlorat! Att segra på en herrdag är något

riktigt fint, men den olympiska tanken finns representerad i så motto, att det är viktigast att delta. Helt och hållet olympiskt blir det förstås inte, för dopningsreglerna är annorlunda!

Alla får ett eller annat pris men värdet är ingalunda relaterat till placeringen. Nej, betydligt mer intressant är det hur långt från Höjdvägen bopålarerna är nedslagna! Att bli jumbo har sina fördelar för då kommer man automatiskt under Eric Östers vingars skugga, vilket är en garanti för bättre lycka nästa gång. Jag kan försäkra att de som inte deltar i våra herrdagar missar något! Sven Inge Höglund är den drivande kraften bakom tillställningarna och må han aldrig tröttna!

Kort minne

Ett av de starkaste minnena under min tid som medlem i Göteborgs Golf Klubb var när hela världseliten gästade vår bana i samband med ett fartygsdop på Eriksbergs Mekaniska Verkstad i oktober 1974. Jag följde till stor del Gary Player och en liten episod som jag minns särskilt var när vi gick upp mot 18:e tee. En person just intill mig tände en cigarett. Då vände sig Gary Player till en medspelare och sade högt och tydligt: Jag kan inte förstå hur man kan röka på en golfbana i en miljö som denna.

Lite snopet släckte mannen, som var medlem i GGK, sin nytända cigarett. Jag har flera gånger nämnt detta minne för honom och han hävdar att han inte rökt på banan sedan dess!!

Slut på minnet.

Sten C Olsson

GÖTEBORGS GOLF KLUBB

Medlemskort för år 1920

Gällande för *aktive* medlemmen

Her
Elof Rumpfelt

Årsavgift Kr. *25.-*

Styrelsen.

Minns ni? Det var bättre förr.

När jag började spela golf

Svante Bursie

Efter att mina morföräldrar hade lockats till att börja spela golf på 30-talet när Djursholms golfbana byggdes, så drogs även mina föräldrar med, hemma från utlandet på Sverigebesök om somrarna. Och när vi senare flyttade till Göteborg blev det naturligt för dem att börja spela på Hovås. Från 1940 hyrde vi också på somrarna hos trädgårdsmästare Andreasson nedanför nuvarande 4:e green till höger om Rytstigen. Huset är fortfarande rött, om än flera gånger om- och tillbyggt.

Min första golfklubba fick jag just 1940, då jag fyllde fem år. Det är en putting cleek signerad J.H.Taylor, vars hickoryskaft Douglas Brasier, vår dåvarande instruktör, sågade av till lämplig längd för mig. På senare år har jag kommit att tro mig förstå att han gjorde detta därför att den klubban ändå inte längre var säljbar. Vid det laget hade greenklippningsmaskintillverkaren Ransomes utvecklat maskiner kapabla att klippa greengraset så kort att man hade övergått till att spela med mindre loftade "putters". En vanlig cleek var ju loftad och användes ungefär som dagens järn 3:a. Putting cleeken användes på dåtidens ruffiga greener.

1943 tyckte mina föräldrar att de nog borde anmäla och betala medlemsavgift för

mig, men jag spelade fortfarande mest med dem. Mamma var morgonpigg och spelade mest på de övre hålen, där hararna skuttade i bunkrarna om morgnarna och på vilkas fairways hon plockade champinjoner! Pappa hade mindre tid för golfen, spelade från vänster (älsklingsklubban en spoon, inköpt hos Ouchterlony i St. Andrews) och hade visst anlag för slice, vilket inte var bra på dåvarande 4:e (nuvarande 6:e), Där driving-rangen idag ligger var på den tiden rena "tassemarker".

En gång om året fick vi barn t.o.m. vara med och tävla. Jag minns i alla fall att jag tillsammans med min mamma spelade en "Två Generationer" tävling, varvid våra medspelare var Bibbi Wendel, hustru till legendariske Georg Wendel, och deras dotter Ann-Kristin. Hur det gick minns jag inte, vilket väl betyder att vi i varje fall inte vann.

Riktigt allvar med min golf blev det först 1948, då en dag Eric Röhss, på den tiden ansvarig för juniorerna, kom fram till mina föräldrar och mig och sade: "I morgon skall den pojken vara med på Juniorpokalen". Och så blev det. Och så fick jag handicap. Och vid den stora höstfesten, som avhölls på Grand Hotel Haglund med smoking och dans fick juniorer komma in vid prisutdelningen, som

gällde årets alla tävlingar, och som ägde rum före dansens början. Stolt motto jag en liten silverbuckla med inskription: "GGK 1948".

Men mitt allra starkaste golfminne är nog utan tvekan från det SM, som spelades på Hovås sommaren 1948. I semifinal möttes Finn Sörvik och Eric Röhss. Matchen var all square efter 18 hål. På den tiden spelades banan med början på nuvarande 3:e hålet. (Nuvarande 1:an och 2:an var då 17:e och 18:e.) Finn drev långt upp på fairway, som vanligt. Eric däremot toppade sin drive så att den tog i dikeskanten strax framför t.een, men bollen hoppade upp på kanten, där den blev liggande. Detta dike var på den tiden öppet. Det korsade de nuvarande 18:e, 15:e och 14:e hålen, rann därifrån vidare mellan nuvarande 12:e och 14:e, gick runt bakom

14:e green, vidare över 3:an och ned mellan nuvarande 11:e och 1:a hålen.

Från dikeskanten slog Eric ett fantastiskt andra slag, som dock fastnade i den stora backen. Finn slog sin vana trogen en drawad järntvåa upp på green. Och från det branta läget i backen slog så Eric upp sig på greenen och puttade för birdie, men lyckades inte få i den. Finn hade två puttar för vinst och därmed var matchen över.

I finalen vann Finn över Elis Werkell på 37:e. Denna match blev föremål för mycken uppmärksamhet, men på något sätt gjorde den matchen inte lika stort intryck på mig som spelet och spelarna själva på semifinalens 19:e hål.

Hovås i november 2000.

Fridlysta backsippor på 6:e hålet.

Medlem i Hovås från 1948 och tills vidare

Golfen och jag, som började samsas redan 1946 i England och fortfarande håller på att försöka, har haft en händelserik och mycket rolig tid tillsammans. Mitt första uppdrag kom redan 1956 då jag blev invald i valberedningen, Mitt första möte med den dåvarande ordföranden Skeppsredare Gunnar Carlsson som var en mycket viljestark person med en fin humor, var vid ett valberedningsmöte som var förlagt till G C:s chefsrum i Transbyggnaden. Förhandlingen började och till sist kom man överens om styrelsen utformning. Jag hade över huvud taget in sagt ett ord men innan vi skulle bryta upp dristade jag mig till att begära ordet och frågade då hövligt om jag kunde ställa en fråga till Herr Skeppsredaren vilket beviljades." Varför har vi en valberedning när ändå Herr Skeppsredaren bestämmer. Det blev tyst och jag fick inte mycket svar på min fråga.

Jag har i alla år varit frågvis och tyckt saker och sagt vad jag tror är rätt, vilket naturligtvis åstadkommit en del konflikter. Jag ifrågasatte mycket om både banan och det nya 16 och 17 hålet. Det utmynnade i att jag i Hongkong fick ett telegram där det stod "Congratulation to the chairman of the greenscommittee". Det tog en stund innan jag begrep att jag hade valts till banchef i min frånvaro.

Som nyvorden banchef sa jag till vår greenkeeper att Du får sköta det gröna och jag ser till att vi budgeterar etc.

Det första stora problemet var att ordna upp vårt nuvarande 16 hål som genom entreprenörens senfärdighet aldrig tycktes bli klart. Man hade också projekterat ett kort hål med tee utanför Arvid Schultz hus (syns än idag) och green i höjd med dagens 16:e utslag. Bekymret var att vi senare insåg att hålet inte var en bra idé och dessutom hade man lagt el-värme i den tänkta greenen. En annan entreprenör anlätades men kostnaderna blev då skyhöga. Vad var att göra mer än att ställa sig upp på årsmötet och berätta att vi har fått Sveriges dyraste golfhål till en kostnad av 74000 kr.

Det blev tyst, chocken stor, men inga kommentarer.

Redan 1973 behövde klubben reparera sina fastigheter, upprustning av bevattningsanläggning samt maskinparken i runda tal 500000 kr. Pengar fanns inte och jag tyckte då att det vore lämpligt att varje medlem bidrog med en revers till klubben på kr 2000. Jag personligen skickade ut 370 brev inklusive svarskuvvert med en förfrågan revers och eftersom man redan då klagade på för många tävlingar samtidigt en förfrågan om man vill

ha färre, oförändrat eller fler. Enkäten fick 148 svar av dessa ville 132 ha färre tävlingar. Tyvärr blev det inte någon bättring i vad som gäller tävlingar och det är väl än flera idag. Dessutom ville inte styrelsen införa reverssystem trots att jag fått ihop 298 000. Några år senare kom dock det beslutet.

Jag blev ordförande 1982 och milt uttryckt var det en rätt turbulent tid. Men det utträtades en hel del och bland det viktigaste var ny bevattningsanläggning, drivningränge, samt restaureringen av gamla klubbhuset som senare genererade mycket pengar. Men vi hade ett stort problem våra greener. Vi hade experter från förbundet som tyckte som bankommittén att för att få ordning på våra greener skulle man bygga helt nya. Jag motsatte mig detta och eftersom jag visste att Falsterbo hade ungefär samma problem och de hade kontaktat från England Mr Jim Arthur expert på gräs och golfbanor. Jag fick tag på Mr Jim Arthur som lovade att komma

till det extra årsmötet måndagen den 22 september 1986 till klockan 19.00. Jag hade då meddelat medlemmarna att de var välkomna klockan 15.00 för att följa Jim Arthur på banan. Det blev nog den mest nervösa dag i mitt liv. Flyget var försenat och han anlände endast 20 minuter före mötet. Vi gick ut på 18 green där han tog upp ett prov och likaledes på 11 samt ett fairway prov.

Mr Jim Arthur presenterades och inledde med dessa ord.

Total och hängiven misskötsel i cirka 15 år har ändrat karaktären och konditionen på banan.

Nästa dag besiktades hela banan och vi fick en 16 sidig rapport med åtgärder som till cirka 70 % fortfarande användes idag på våra gamla greener. Att vi lyckades behålla dessa är nog det finaste minne från mitt golfliv.

*Oktober 2000
Falk Ellioth*

När jag var caddie för 50 år sedan *Calle Sahlkvist*

1950 var jag 10 år gammal. Mina föräldrar hade ett sommarhus i Hovås och det var därför naturligt att helger och sommarlov tillbringades på och kring golfbanan. Golf var spännande och jag drogs ner till Klubbhuset för att eventuell kunna tjäna en slant som caddie eller spela några hål. Jag var försedd med en Brassie, en järnsexa samt en putter som min pappa tillverkat.

Caddiemastern, en kraftig farbror som varje dag tog Särötåget fram och tillbaka från Linnéplatsen, hade sin lokal längst västerut i klubbhuset (idag längst in i herrummet), och med en dörr ut mot nuvarande 18:e green. Här utanför fick man sitta och vänta på en eventuell spelare som önskade bärhjälp. Betalningen var kr. 1:50 per timma och ronderna gick ofta på drygt 3 timmar. Normalt

Caddies på Arendalsbanan

fick man 5 kronor för en 18 håls-rond. En 25-öring gick ofta direkt till en chokladkaka som inköptes på klubbhusets baksida, där krögaren hade ett litet glasskåp med godis. Att gå genom klubbhuset och upp i baren var otänkbart för en caddie.

Om man skall lära sig fairplay, och hur man bör uppträda på en golfbana mot sina med- och motspelare, är caddiesysslan en fantastisk skola. Många av spelarna hade också sin fasta caddie som hade de rätta kvaliteterna.

På den tiden spelades ofta 2-bollar och som caddie fungerade man givetvis även som s k forcaddie, varför spelet gick snabbt. Betydligt snabbare än idag. Det var heller ingen större trängsel på banan och ingen servering efter 9 hål.

Vi unga kunde även förstärka kassan med att sälja upphittade bollar till caddiemastern. Under och efter andra världskriget var bollarna förhållandevis kostsamma så begagnade bollar var eftersökta. Det fanns ett speciellt system där en spelare kunde återfå just sin bortslagna boll. Efter att ha inköpt t ex ett par Dunlop 65 (dåtidens populäraste boll som såldes inslagen i papper) gick spelaren fram till en pulpet inne hos caddiemastern där han med ett nagellacksliknande material märkte bollarna med sitt bomärke. En bokstav (första

bokstaven i efternamnet) och en siffra som registrerats av kansliet. T ex medlemmen Svensson kunde ha erhållit S 9, Persson kanske fick P 8 o s v.

Hos caddiemasterns fanns lådor märkta från A till Ö där de upphittade bollarna förvarades. En tidigare bortslagen boll kunde på så vis återfinnas i bokstavslådan. Vi ungdomar fick 10-15 öre av caddiemastern för en upphittad boll. Priset givetvis beroende av bollens kvalitet. Han i sin tur tog 25 öre av den ursprungliga bollägaren. På så sätt tjänade alla inblandade på affären.

En av spelarna, en känd göteborgsprofil, hade den i särklass största och tyngsta läderbagen i klubben. Att bära för honom var särskilt slitsamt. Då vi caddies hade ett kösystem blev det vid ett tillfälle även min tur att bära denna tyngd. För dagen var det en 2-boll och det spelades match. Väl framkomna till dagens 17:e green, dåtidens 15:e, var jag ganska så slut/trött. Min spelare skulle putta och jag passade flaggan. När bollen närmade sig hålet glömde jag, förmodligen av trötthet, att lyfta flaggan, varpå bollen givetvis träffade stängen. Min spelare förlorade hålet och därmed också matchen. Den utskällning jag erhöll, som i sig var befogad, var av den kraft att jag kissade på mig. Men min femkronors-sedel värmdes också i byxorna.

.... intill min hädanfärd

Karl-Åke Antonsson

Golfare har jag varit sedan 10-12 års åldern och jag kommer förmodligen att vara så intill min hädanfärd.

Minnen har jag också en del, vissa diffusa, andra klarare – men samtliga med enbart positiv, trevlig och glad bakgrund.

För att förstå mitt intresse för golfspelet, kan det vara på plats att starta från början. Samma år som jag föddes (1936) skaffade mor och far en tomt i Otterbäck, nuvarande Kläppestigen, på vilken byggdes ett sommarhus. Det förblev sommarhus till 1946, då det övergick till att bli permanentboende.

Askims bibliotek eller Hovåsskolan fanns inte då, ej heller nuvarande väg 158, utan om man gick från vårt och ner mot Askimsviken, passerades bostäderna tillhörande golfprofessionel Mr. Douglas Brasier, samt elitspelaren Eric "Urban" Bengtsson. Hovås båtklubb och därmed segling blev första anhalten under ett antal år, men eftersom jag inte hade tillgång till egen båt, utan endast "gastade" olika båtar var jag nog bland de första "seglarna" att i stället övergå till golf. Detta skedde tidigt 1950 tal och då till en början att gå caddie. Att gå caddie var verkligen lärorikt (på så sätt har jag lärt mig min golf). Idolerna då var givetvis Finn Sörvik och Eric Röhss. Även Ola Bergqvist såg man upp till. Liksom ytter-

ligare lite senare Bengt Möller. Det var högtidsstunder då Skandinavisk Foursome spelades på Hovås med ovan nämnda, men även med G A Bielke, Gunnar Carlander, Lennart Leinborn och Rune Karlfeldt. Namn som tyvärr inte många känner till idag, men storheter på sin tid.

Minnena är som sagt många och när golfen var i sin barndom på Hovås kunde vi som gick caddie tillbringa hela dagarna på sommarloven med att driva omkring och leta bollar samt beskåda olika spelare och deras stilar. Jag erinrar mig speciellt en person, Doktor Bengt Magnusson, Pösen kallad, eftersom han var långsam och lite omständlig i sitt spel. Bert Lannfelt och jag satt ofta och lutade oss mot muren till Clases trädgård (nuvarande Zans fairway och förmodligen även dåtidens Zans fairway) och jag minns att vi hade särskilt roligt åt Bengt Magnusson som var en mycket aktiv herre på banan i sin traditionella golfkeps och likaledes traditionella golfbyxor (äppelknyckarbyxor). Han var dessutom synnerligen sparsam med dricks till oss caddies – 1.50/tim, max 3 tim = 4.50/rond, gärna mindre, men aldrig mer.

1956 fick jag mitt medlemskap i julklapp av min syster Ulla och min svåger Douglas Dickson. Medlemsskapet kostade då 300 kro-

nor och för att erhålla hcp måste man lämna in redovisning på tre handicapmarkeringar. Jag sattes på hcp 22 eller 24 och beordrades av dåvarande caddiemaster (Mr. Gunnarsson eller hette han Oscarsson??? Eller kanske det rent av var Mr. Georg Wendel??) att redovisa 3 resultat för erhållande av korrekt officiell handicap. Efter uppspel av tre ronder sattes min hcp till -8. Detta skedde under våren 1957 och sedan dess har jag inte haft annan hcp än singel hcp, vilket jag är stolt över.

Nåväl, detta är bakgrunden, vilken är för mig synnerligen ljus minnesberikad. Tyvärr

har jag inte upplevt speciellt många stora segrar. Jag har blivit tvåa eller i övrigt toppplacerad flera gånger. Jag minns bl a när jag blev utslagen av nyblivne Europamästaren Bengt Möller i finalen i spel om dåtidens Svea-Nornan pokalen med 4/3. Men jag vill minnas att matchen tog slut på nuvarande 12 hålet och vad kan det ha varit för hålnummer på den tiden eftersom matchen slutade 4/3? Ett annat för mig roligt minne var en match i Transpokalen mot Bosse Warmark. Jag vann de tre första hålen, gör hole-in-one på det fjärde och blir 4 upp. Detta var dock för

Vintergolf på Hovås 1912.

mycket för en 20-åring som inte kunde hålla nerverna i styr, varför matchen förlorades med 6/5, eller kanske det var 5/3. Men jag hade i alla fall gjort mitt första hole-in-one. För detta belönades jag med en helbutelj champagne Charles Heidsiecks Monopole, vilken blev mig tillsänd per post i en exklusiv träförpackning. Dessutom berättigades man att inhandla en speciell hole-in-one skylt att monteras på bilen. (Mina hole-in-one har sedermera blivit totalt 5 stycken).

Jag hade ett golfuppehåll under 1970 talets början då mina två grabbar var små och familjen i stället ägnade sig åt båtliv. När jag återkom 1976 eller 1977 hade golfboomen trätt in och allt som inte tidigare skett, tycktes ha kommit till stånd under dessa sex-sju åren.

Som väl var hade jag kvar mina gamla kamrater Arne Tjäder, P O Holmäng, Ulf Enström och Gunne Dellborg bl a, varför mitt återinträde i golfspelandet inte behövde bli alldeles pånyttfött. Från denna tiden har jag ett minne som knappast glöms av en golfspelare. Arne Tjäder, Gunne och jag spelade som oftast en onsdag med sedvanliga bet – denna onsdagen vara dock för min del speciell – från och med tionde hålet till och med fjortonde hålet gjorde jag nämligen birdies. Fem raka birdies!!! På femtonde missade jag hårfint den sjätte med koppsnurr.

Även på senare år finns angenäma minnen. 1991 blev jag som nybliven H-55:a Distriktsmästare på Hovås efter särspel. Min hustru

Barbro och jag vann Midsommartävlingen på Hovås över Thomas Lindholm/Lisbeth Höglund på ett spännande sätt. Från att Barbro och jag varit i en ganska säker ledning inledningsvis, knappade paret Lindholm /Höglund in, så att inför sista hålet var Barbro och jag 1 up. Lindholm/Höglund var på green på två slag 10-11 meter från hål. Barbro och jag låg kort green cirka 20-25 mtr från hål. Jag minns det så väl – Thomas förberedde sig på sin putt, han stegade från hål till boll-läget, under det att jag förberedde min chip till så nära koppen som möjligt. Jag slog min chip under det att Thomas stegade fram till sin boll. Thomas vände sig halvvägs fram till sin boll, då han hörde ett jubel från åskådarna – precis lagom fick han då se min chip gå i hål och därmed var segern vikt åt Barbro och mig.

Ett annat trevligt minne är från en match mellan Fredrik Martinius (då scratch spelare och några och 20 år) och mig själv (hcp – 8 samt vid pass 50 bast). Minns inte vilken tävling, men Fredrik var tre upp och fyra hål kvar att gå. Jag vinner matchen med 1/0 efter att ha sänkt en 12 metersputt!!!! Ganska kulnåväl så här kanske man kan komma på saker och ting, men av föga intresse för icke direkt inblandade.

Därför slutar jag med att tacka för mig och hoppas att jag kan se fram emot många, många icke alltför långsamma golfrundor framöver.

Barbro kommer ihåg...

Barbro Fredelius

Axel och Astrid Wahlström

På 1940- och 50-talen sköttes restaurangen av Astrid och Axel Wahlström. Astrid Wahlström bakade allt bröd. Hon serverade de läckraste smörgåsar på sitt nybakade bröd. Särskilt minns jag hennes leverpastej-smörgåsar med sallad, tomat och gurka. Man drack Astrids hemgjorda apelsinsaft till och avslutade med en toscakaka, som var hög och saftig med massor av knäckig mandel på toppen. Man kunde dricka öl, men några spriträttigheter hade vi inte. Axel skötte servering och hjälpte dessutom greenkeepern som hette Töpel att klippa fairways och greener. Wahlströms var verkligen hårt arbetande människor. Dom var aldrig ifrån jobbet för dom bodde i en liten lägenhet bakom köket och ville man ha något på kvällen så var det bara att ringa på klockan, som fanns i baren.

Astrid fick svår huvudvärk som inte ville ge med sig. Hon blev väl omhändertagen av en av klubbens medlemmar, som var läkare. När det visade sig att hon hade en hjärntumör, ordnade han så att hon blev opererad av den världsberömda hjärnkirurgen Herbert Olivecrona. Han var medlem i Stockholms Golfklubb. De flesta golfare i Sverige på den tiden kände varandra.

Tyvärr var det redan för sent, Astrid avled

bara några månader efter operationen. Axel kämpade ensam några år tills han blev pensionerad. Saknaden var stor när Axel och Astrid försvann.

Solveig "Kalle" Lindquist

Kalle var sekreterare i damkommittén några år. Hennes pregnantast skrivstil i gamla böcker från 40- och 50-talens sammanträden vittnar om ordning och reda.

Hon var en dam, som märktes. Att spela en rond med henne, var lärorikt. Hon höll hårt på turordningen. Det var också viktigt att alltid vara i jämnhöjd med sina medspelare, dels för att undvika påspelning, men också för att det helt enkelt hör till god ton. Folk syndar tyvärr ofta numera mot den oskrivna lagen.

Det var svårt att vinna över Kalle. Hennes närspel knäckte de flesta. Hon hade ganska korta drives och hon låg sällan på rätt antal slag på green. Men i närheten av green visade hon sin styrka. Hon spelade med pitch and run, och om hon inte gick i hål, så låg bollen alltid nära pinnen för en put, som hon aldrig missade.

Anita Sandorf-Wiklund

En dam, som förtjänar att nämnas, är Anita Sandorf-Wiklund. Hon spelar fortfarande en

stabil golf. Att vid 82 års ålder vinna Silver-skålen på 67 netto är väl ingen dålig prestation.

Axel (Lill Axel) Glantz

Lill Axel var tandläkare och skåning. Han hade svårt att bestämma sig för saker och ting och han var mycket skrockfull. Han bodde på Vasagatan där han också hade sin praktik och hyrde ett rum i gamla klubbhuset på somrarna, men han vågade inte använda det rummet så ofta eftersom han var rädd för åskan. Han tyckte klubbhuset låg så högt.

Han var mycket förtjust i damer, men så fort det började dra ihop sig, drog han sig undan. Inte förrän i 65-årsåldern blev han omhändertagen av en säker dam, som drog iväg med Axel till prästen.

Han var en hängiven golfspelare som tillbringade varje ledig stund på golfbanan. Hans golfnivå startade på grund av att han retade sig på en vän, som hela tiden talade om hur svårt det var att spela golf. Han tyckte det verkade så enkelt så han bad att få följa med ut till Hovås. Han fick tag på en klubb och en boll och drämde till. Bollen låg kvar. Han drämde till två gånger till innan bollen flyttade på sig. Då i sidled. Axel var förlorad.

Han kom ner till 12 i hcp och deltog ivrigt i alla tävlingar. Som de flesta golfare på den tiden åkte Axel ner till Båstadveckan i augusti. Det var särskilt ett pris han ville vinna, nämligen Ramlösapriset. Han hade tur i lottningen. Vädret var vackert och golfen över

förväntan. Han förstod att han var på väg att vinna Ramlösapriset. När han efter 17 hålet skulle skriva en 4 på scorekortet blev det ett kors. Nu går det åt h.e tänkte Axel och det gjorde det. Han fick 12 i på 18:e. Axel bestämde sig för att aldrig mer försöka vinna Ramlösapriset.

Festligheter

På 40-, 50- och 60-talen var vi inte så många medlemmar som nu. Vi var som en stor familj. De äldre medlemmarna höll reda på juniorerna. I klubbhuset var det alltid fullt med folk. I baren kunde man dra en spader; enkla spel som skitgubbe eller gurka. I stora rummet satt de äldre medlemmarna och drack öl eller whisky. Whisky fick man ta med sig hemifrån, för vi hade inga spritårtigheter. Det fanns ett skåp i baren där man kunde ha en egen flaska stående. På vinterhalvåret var brasan ofta tänd på lördag och söndag. Där fanns två stora skinnsoffor att sjunka ner i. Vi åt ofta familjemiddagar på söndagarna.

Årsfesten i november var årets höjdpunkt. Det var middag, prisutdelning och dans. Klädseln var smoking och lång klänning. När vi blev så många att vi inte fick plats på klubben hade vi årsfesterna på Grand.

Annandagen var det X-mas meeting med glögg och pepparkakor och dans kring grannen. I många år hade Lillan och Arvid Schultz öppet hus efteråt.

En X-mas meeting var katastrofal. Klubb-

mästaren, som alltid stod för glöggen, var tandläkare. Han hade tillgång till 96 % sprit, som han hällde i glöggen. Den kändes inte speciellt stark och alla blev fruktansvärt berusade. Dom flesta tog sig i alla fall till Lillan och Arvid, där en av herrarna skulle visa sig på styva linan. Han fick för sig att han skulle gå på händerna, det kunde han inte, utan välte rakt in i Arvids barskåp där flaskor och glas föll som käglor.

På midsommarafton var det först dans kring majstången med barnen. För dom vuxna var det supé med dans på klubben. Flera år åt vi helstekt gris utanför klubbhuset. På midsommardagen hade Bibbi och Georg Wendel öppet hus i gamla klubbhuset.

Festligheterna kring Stewarts Cup och Shakern var också minnesvärda.

Orostider

Våren 1940 invaderade Hitler Danmark och Norge. Vi trodde då att han också skulle invadera Sverige. För att hindra tyskt flyg från att landa på golfbanan, ställde militären ut spanska ryttare, jättelika träkonstruktioner inlindade i taggtråd. I ett par månader kunde vi inte spela 10, 11, 12, 14 och 15.

Det var ont om bollar under kriget. I shopen hos Duggie fanns det fack för upphittade bollar. Alla märkte sina bollar, till exempel S.8. eller F.1. Man betalade 75 öre eller 1 krona för upphittad boll. När bollarna hade blivit ordentligt slitna målade Duggie om dom och man kunde då köpa repainted balls.

Jag hörde nog till dom, som tjänade mest på upphittade bollar. Jag hade en hund, som på en timma utan vidare kunde hitta 10 – 15 bollar. Man fick 35 öre för varje upphittad boll.

Man kunde också tjäna pengar på att gå caddie. En A-caddie fick 5 kronor och en B-caddie 2,50 för 18 hål. Dom starkaste killarna kunde tjäna 10 kronor genom att bära 2 bagar. Förutom att alltid stå still och aldrig stå bakom spelaren så gällde det att hitta bollarna. Det var inte det lättaste. Ruffarna var knähöga. Där växte ängsblommor av alla de slag. Knepet var, att lägga på minnet vid vilken blomma bollen hamnade. Ruffarna slogs med lie ungefär var 14:e dag. Att gå caddie var ett bra sätt att lära sig golfvett.

Sett och sagt från balkongen

Vi sitter några stycken på balkongen och dricker en öl efter golfen. Det är en vacker söndagseftermiddag.

Erik Röhss, ingen scratch-köpare.

Ett medelålders par kommer gående mot första hålet, utrustade med det allra senaste i golfväg. Det ser ut som om dom kommer direkt från affären, allt är glänsande nytt. Då säger Eric Röhss: "Det är allt en dj-la tur att det inte går att köpa Scratch."

Tulle Wingstrand

Tulle Wingstrand var en representativ och gästfri ordförande i damkommittén under flera år. Hon ordnade underbara fester i sitt och Carl Davids hem på Götabergsgatan. Hennes nyårsfester, där både unga och gamla var inbjudna, var oförglömliga. Hon spelade en stabil golf och fanns ofta med i prislistorna.

Conrad Pinéus

Av medlemmarna, som jag minns, gjorde Conrad Pinéus ett starkt intryck på mig. Han var ju känd för att vara en stor humorist, men var också en hjälte i mina ögon. Han hade mycket ont i sina höfter och tog sig fram med hjälp av två käppar på banan. För att komma upp för treans backe måste han ha hjälp av två caddies, som fick skjuta på bakifrån.

K. B. Dahlén

Han var disponent på Bergströms Herr-ekipering. Dom hade även damkläder, tröjor och dräkter. Dom flesta klubbmedlemmarna köpte sina golfkläder och sydde sina kostymer och dräkter där. Det var dyrt exklusivt och vackert. Kvalitet.

K B var en eldsjäl. När man kom in till Bergströms var han genast framme och sa: "Kom ska du få se vad jag har tagit in. Visst är det snyggt?"

En gång blev jag lottad i en slagtävling med KB. Jag hade glömt mina pegs, så KB fick förse mig hela tiden. Nästa morgon ringde det på dörren och utanför stod det en livréklädd chaufför från Bergströms som sa: "Jag skulle hälsa från disponent Dahlén." I handen hade han en jättstor genomskinlig påse innehållande hundratals pegs i alla färger.

Bengt Magnusson

Han kallades för Pösen för han hade alltid så stora pösiga golfbyxor. Han tyckte inte om damer på golfbanan. Dom skulle hålla sig hemma bland grytor och kastruller. En gång hamnade han mitt i en damtävling och var tvungen att släppa igenom. När han hade släppt 3 dambollar fällde han dom bevingade orden: "Diskar dom aldrig?"

Ur minnenas garderob

Svante Järbur

Jag hade förmånen att redan som liten pojke komma i kontakt med golfen. Den gav mig oerhört mycket såväl under tiden som caddie, junior och elitspelare och ger mig som motionsspelare fortfarande mycken stor glädje och rekreation. Jag har dessutom haft glädjen att arbeta med golfsportens utveckling i hela landet med särskild inriktning mot ungdomsverksamheten.

Då Ingemar Nordgren frågade mig om jag inte kunde berätta lite om hur det var på Hovås under 40-talet, jag blev medlem 1945, kändes det rätt att tacka ja till erbjudandet, så här har ni några – mycket personliga – minnesbilder.

Det började med att jag och några andra pojkar i 10-15 årsåldern drogs till golfklubben för där fanns det möjlighet att tjäna pengar som caddie.

Under slutet av andra världskriget var tillfällena till en inkomst för småpojkar inte särskilt stora och jag minns att som caddie tyckte jag att vi fick bra betalt. Vi fick 2 kronor per rond till att börja med och när vi sedan blev så duktiga att vi kunde hjälpa spelarna med klubbvalet höjdes lönen till tre kronor. Vi hade då blivit vad som kallades för A-caddies.

Framförallt var det på söndagarna som våra tjänster efterfrågades. Då kom spelarna med 9-tåget och det var dags för start mellan

klockan 10 och 11. Bollränna eller starttider var vid denna tid helt okända begrepp – i hela Sverige fanns 2-3000 golfare.

Vi bar givetvis för alla som så önskade men så småningom utvecklades fasta relationer mellan spelare och caddie. Så var ex "Putte" Lexén alltid caddie till Finn Sörvik, min bror Håkan till Erik "Urban" Bengtsson och jag själv bar oftast för Adolf Svensson. Då och då hände det att vi bar för två spelare samtidigt – mot dubbel betalning! – vi gick mitt i fairway och betjänade båda. I caddiegruppen ingick också Bengt Möller, Ulf Wikström, Lars Sjögren, Gunnar Carlsson m. fl. Viktigt för oss caddies var att vi hade en egen lokal – ett rum – i klubbhuset. Detta var en riktig samlingsplats för oss pojkar – tyvärr var det ont om flickor – där vi kunde sitta och prata eller spela lite kort.

Det hände vid något tillfälle att vi var lite "kreativa". De som kommer ihåg hur det såg ut under kriget och en tid efter krigsslutet minns säkert de jättelika vedstaplarna som fyllde trottoarerna. Det fanns vid denna tid en äldre barsk och sträng medlem som hette George Wendel. Han hade – säkert med all rätt – haft synpunkter på vad vi pojkar sysslade med. Sagde George Wendel hade under de här åren en liten Fiat 500. Som ett svar på de påpekanden vi fått flyttade vi om vedstapeln så att bilen kom mitt inne i densamma

och inte syntes. Då ingen ved finns kvar kan vi utgå från att George hittade sin bil så småningom. Något senare fyllde George jämna år. Han firade detta på Hotell Strand i Båstad. Vi pojkar uppvaktade från stege på utsidan med en blomma. Blommorna var naturligtvis plockade i Strands trädgård. Om George nu förstod kopplingen mellan bilen och vedstapeln har såvitt jag vet aldrig klarlagts.

Men George – när Du i Din himmel – läser detta ber vi om ursäkt. Jag och alla de andra pojkarna vet vid det här laget att Du har gjort utomordentliga insatser för vår klubb.

Vid den här tiden – mitten på 40-talet – fanns i stort sett hela Sverigeeliten i golf på Hovås. Namnen känner ni igen: Finn Sörvik, Erik "Urban" Bengtsson, Erik Röhss, Hugo Röhss och Ola Bergquist. Denna elitgrupp tog hand om oss caddies, lärde oss spelet från grunden, hjälpte oss att skaffa utrustning genom att vi fick bära ihop till vad vi behövde och lät oss dessutom få känna på lite av spelet utanför Hovås. Jag glömmer aldrig när vi som caddies fick följa med till SM och andra stora tävlingar i Halmstad, Båstad och Falsterbo.

Vi fick se fantastiskt mycket fin och spännande golf – det var framförallt matchspel som gällde vid denna tid. Det hände emellertid saker även utanför golfbanan.

Jag kommer bland annat ihåg ett besök i Falsterbo. Vi bodde i det som nu är vagnboden, vilket var ovanligt luxuöst för oss – för oftast tältade vi antingen i närheten av första tee eller nära det pensionat där våra spelare bodde. Vid detta tillfälle hade det ordnats så

att vi skulle få äta i köket på Falsterbohus. Vid en av måltiderna uppstod den stora oredan – en av oss hade satt fast ett skosnöre under bordet och tänt på – en obeskrivlig lukt spred sig i köket. Situationen förvärrades ytterligare av språksvårigheter – personalens skånska idiom var för oss göteborgare i det närmaste helt obegripligt.

Åter till Hovås – som nog alla förstår var det ingen oändligt lång kö för att bli medlem vid denna tid. Man sökte i stället medlemmar med ljus och lykta. Kostnaden för oss pojkar för att komma med var inte heller särskilt hög – jag vill minnas att jag första året (1945) betalade 15 kronor, fördelat på 5 kronor i inträdesavgift och 10:- i årsavgift.

Ett särskilt minne från de första åren som medlem är de kakor som fru Wahlström, som svarade för restaurangen, bakade. Det brukade finnas två sorter, en choklad och en toscakaka och de kostade 50 öre per bit. Jag har allt sedan dess försökt hitta någon som bakar lika goda kakor som de vi köpte på klubben vid den tiden – utan att lyckas – kan det möjligen bero på minnet?

Efterhand blev vi allt mer spelare och allt mindre caddies. Störst framgångar av oss i gruppen nådde Bengt Möller – själv kunde jag 1947 glädja mig åt en andraplats i JSM och 1952 en andra plats i SISM.

Mycket mer finns att berätta – men här är det slut – i alla fall för denna gång.

Minnen

Hans Lenerius

Den 24 mars 2000 var en av många minnesdagar för mig. Då hade Lena och jag varit medlemmar i 30 år i Göteborgs Golf Klubb.

Det började hösten 1965. Direktör Bengt Darnfors på Volvo hade erbjudit mig ett intressant arbete, som gladdde mig. Då han fick veta, att jag inte spelade golf, rekommenderade han mig att söka inträde i GGK. På Volvo ansåg man att golfen är både ett nyttigt och avkopplande sätt att njuta fritiden och hålla sig i form.

Det var inte lätt att bli medlem då, inte p.g.a. köande sökande utan troligen mindre bra ordning i kansliet, vad jag kan minnas. Med lite hjälp blev jag i alla fall en lycklig och glad medlem i GGK den 24/3 1970. Då var ju träningsmöjligheterna mindre bra.

Ett tidigt minne från golfbanan var, när jag passerade 14:e fairway, såg jag Barbro Sörvik ivrigt tränande golf. Kanske 150 m längre bort på fairway stod Finn och slog tillbaka bollarna, som hamnade nästan framför fötterna på Barbro med otrolig precision. Jag visste ju inte då, att Finn tillhört svenska eliten med fina golfmeriter.

Mina egna framgångar som golfare gick lite trögt i början, kanske mycket beroende på att jag spelat mycket bandy och tennis. Men med Mike's hjälp, swingteknik mm fick jag lite

ordning på spelet med en del framgångar som följd.

Inom GGK finns många grupper, som njuiter av att spela golf tillsammans. Många får nya vänner genom golfen och livet leker åtminstone om vädret är bra. Vi var t.ex. 6 familjer som 1981 spelade lagtävlingar under sommaren under gruppnamnet TREV-LIGAN. Varje familj var ett lag, som mötte varandra vid 5 speltillfällen och kämpade om ett vandringspris. Den sociala samvaron efter golfen var givetvis ett måste. Vi höll faktiskt på i 19 år – 1999.

Styrelsen valde mig till ordf. för Veterankommittén 1985. Oldboys spelade då tisdagsgolf under trevliga former, GGK har en mycket stor andel pensionärer D & H och i distriktet ökade antalet klubbar kraftigt. Göteborgs Golf förbund hade bildat en Veterankommitté för att organisera framtida serier för golfspelare pensionärer.

1985 fanns seriespel med 4 lag i Div 1 och 3 lag i Div 2. GGK blev 1-a i div 2 och Oldgirlsserien startade 1989. Det var början till stora framgångar för våra seniorspelare. I vårt klubblad har genom åren redovisats alla framgångar vi har haft i seriespelet, på DM och andra lag- och individuella tävlingar för både D & H.

Sven Inges Herrdagar är högtidsstunder för många klubbmedlemmar och vissa gäster. Först tuffa golfrundor med trevlig samvaro på banan. På kvällen en god middag med hög stämning och många roliga historier. Den avslutande prisutdelningen är otroligt trevlig med Sven Inge i toppform med små glada överraskningar.

Under mina år i klubben har jag märkt hur viktigt det är, att vi har en väl fungerande organisation. En styrelse med gott ledarskap

och initiativkraft att utveckla och förbättra klubben samt skapa trivsel och glädje för medlemmarna. Många glada fester har ordnats av humoristiska och musikaliska medlemmar, som vi minns med glädje.

Göteborgs Golf Klubb och vår bana är mycket populär även bland gästspelare golfare med en fin bana i vacker natur och Golfkrogen ser till att vi och gästerna mår gott.

Golf som på räls, Hovås 1908.

Finn Sörvik berättar minnen

"Vilken klubb kommer du ifrån" hör man ofta när man besöker främmande klubbar. Jaså Hovås, det är ju där Finn Sörvik spelar säger dom ofta. Skälet är givetvis att han är vår mesta golfare.

Finn berättar själv om sitt golfiv.

"Jag är född göteborgare 1917, son till Birger Sörvik, som var en ivrig golfare och duktig med pennan. Min bror Knut var oerhört talangfull och han hade säkert blivit bättre än jag om han ansträngt sig något mera.

Vi bodde nära golfbanan, där det även fanns två tennisbanor, så det blev både tennis och golf från tidig barndom.

Blev medlem 1925 i Göteborgs Golf Klubb. Max Wellens var pro 1929 till 1932 men jag tycker kanske att han var en bättre klubbtilverkare än tränare. Han återvände för övrigt till England när kriget bröt ut. Jag blev nog i stället en produkt av Frank Dyer, som efterträdde Max.

Erik Runfelt hade fått del av en planerad juniorträning innan jag blev medlem men senare var inte juniorträningen så intensiv och många av oss golfare på trettitalet skötte sin träning på egen hand.

När det gällde utrustning så hade vi sällan matchande klubbset, man fick hålla till godo

med vad man kunde hitta hos olika tillverkare. Bollar köpte man sällan dussinvis utan man var glad om man kunde få råd med en enda i sänder. Man märkte bollarna med ett nummer och hoppades att någon caddie skulle hitta den om jag råkade förlora den. Jag hade en sju på mina bollar och man fick lösa ut de upphittade bollarna med 10 öre till upphittaren.

Andra världskriget hindrade givetvis utvecklingen av golfen både i Europa och här hemma. Själv låg jag till och ifrån inkallad under fyra år. Jag var reservofficer vid I 15 i Borås. Trots detta spelade jag mycken golf och hade en god fysik, som hjälpte mig till att bli svensk amatörmästare åren 1944, 45, 46 och 1948.

Spelade 1950 Brittiska amatörmästerskapen, som var en upplevelse på den berömda St Andrews. Slog en amerikan i första omgången, en engelsman i den andra och mötte mitt öde i en berömd engelsman vid namn Tolley, som senare gick till semifinal.

Ett minne, som sitter kvar är från en landskamp mot Holland och Tyskland på Hovås 1939. En landskamp mellan Tyskland och Holland var tidigare planerad, men på grund av det spända läget i Europa kunde man inte enas om var man skulle spela och det blev då

på neutral bana. Detta gjorde att vi fick ytterligare två landskamper dvs Sverige mot såväl Holland som Tyskland. Vi vann båda med 8-1. Vårt lag bestod av Gunnar Pettersson, Erik Runfelt, Elof Runfelt, Urban Bengtsson, Knut Sörvik och jag, alla från Göteborgs Golf Klubb.

Jag förlorade SM 1948 mot Werkell men jag kunde glädja mig åt att jag på nuvarande 3e hålet på den tiden hål nr 1 låg på green på två slag inte mindre än 8 gånger i rad under tävlingen.

Förlusten var inte orsak till att jag tröttnade på golfen men jag tyckte att det var långt mellan banorna och ville man få omväxling fick man åka långt och jag var lite bortskämd med situationen och kvaliteten på banorna i England där jag spelade en hel del.

Men jag kom tillbaka och känslan var kvar och jag trivdes med detta, blev klubbmästare 1970. Då var jag 53 år och fortfarande scratchspelare.

Är väl klubbens äldsta medlem nu och har varit mer eller mindre aktiv i 75 år, men numera ser jag inte så bra men spelar lite då och då, men någon måste tala om för mig var flaggan står på green.

Har många roliga minnen, kanske de roligaste med maffian. Minns en gång när fyra maffioser skulle göra en utflykt till Varberg.

Vi hade dessförinnan tagit en tid på Hovås kl 09.00. Vi for till Varberg, betalade greenfee i den obemannade shopen och begav oss till första utslaget. Döm om vår förvåning, en skylt berättade att banan var stängd på grund av älgjakt, Sjögärde nästa, men den var avstängd på grund av mycket vatten.

Hoppet stod nu till Kungsbacka, men tyvärr en stor tävling medgav inte något gästspel. Vi fattade ett snabbt beslut, hemåt! Vi hade ju en starttid där klockan nio och vi hann. Så dagen var räddad.

En annan händelse, som jag inte glömmer var när Roy White och jag spelade en Transmatch och vi var all square efter 18 hål. Spelade lan uppför backen som 19e. En glad Roy dansade nerför backen mot den fåtaliga publiken och alla trodde att han vunnit. Men glädjen berodde på att han gjort en femma på hålet för första gången. Men Finn den fan hade gjort en trea.

Jag glömmer heller inte när vi mitt under brinnande krig spelade landskamp mot Danmark i Rungsted bevakade av tyskarna, som hindrade oss från att besöka Köpenhamn.

Golfen har givit mig många goda vänner och intressanta upplevelser som jag unnar många, många andra.

Mellanspel

Detta kapitel innehåller bilder av udda tilldragelser i klubbens historia. Med händelser, som utgjort trevliga avbrott i det sedvanliga klubblivet och som blivit trevliga minnen för många.

År 1916 hölls Skandinavians första tävling för professionals. Vann gjorde vår pro George Roberts, som vi här ser putta på andra green. Den som passar flaggan är en ung Erik Runfelt.

I juni 1953 spelade Bobby Locke, vinnare av British Open, en uppvisningsmatch mot klubbens professional Douglas Brasier och hans assistent Stanley Grant.

Inter Maritime Pro-Am, Hovås i oktober 1974

Den 2 oktober 1974 skulle på Eriksberg dop förrättas av den första av två motortanker beställda av Inter Maritime Foundation i Schweiz. För att celebrera detta evenemang anordnade beställaren en pro-am på vår bana

Färgstarke Doug Sanders ledde sitt lag till seger med 13 slag under par.

Gary Player får information om lokala regler av startern Hans Otterström.

den 1 oktober för fyramannlag med en pro och tre amatörer. Klubbens dåvarande sekreterare, Mats Liss-Daniels, skötte förhandlingarna dels med IWIF och dels med Mark McCormack's engelska bolag International Financial Management Ltd, som var experter på att arrangera golf tournaments.

Förhandlingarna inleddes i augusti och resulterade i ett skriftligt avtal som i sammandrag betydde:

att OIF avsåg att arrangera en mixed pro-am för 100 spelare den 1 oktober samt en "privat" tävling den 2 oktober och att ersätta klubben för samtliga kostnader.

att GGK förband sig att sponsorn hade exklusiv rätt till banan under denna tid samt bl.a. att ordna 100 caddies med golfvagnar,

avspärningar, parkeringsplatser, säkerhetsvakter, försäkringar, etc.

Bland prona återfanns många av den tidens stora – Hale Irwin, Arnold Palmer, Sam Snead, Gary Player, Bob Charles, Billy Casper, Doug Sanders och Tony Jacklin.

Bland damerna Judy Rankin, Jane Blalock och Marlene Hagge. Prissumman var inte överväldigande, 2000 dollar, men kunde nog förklaras dels av "appearance-money" och dels att resan var betald – man skulle vidare till England för en Dunlop-tävling.

Vem eller vilka låg då bakom denna för oss rätt fantastiska händelse? Bakgrunden var ett utomordentligt lukrativt samarbete mellan

Sponsor Bruce Rappaport tillsammans med general Ibnu Sutowo, Gary Player och Mark McCormack.

samt Ibnu Sutowo, indonesisk general-löjtnant och chef för det statliga oljebolaget Pertamina, Djakarta.

Indonesien har världens fjärde största oljetillgångar. Sutowo ansåg att man behövde en stor flotta av tankers. Hans vän Rappaport lovade att ordna detta. Man bildade ett gemensamt företag, Imro Maritime S.A. som chartrade sammanlagt 22 tankers, vissa nybyggda bl.a. ägda av Rappaport. Detta bolag vidare-chartrade fartygen till Pertamina, där ju Sutowo var chef, mestadels på 10 års charter och till

åtskilligt högre rater. Man tjänade fantastiska pengar och allt gick som smort till dess verkningarna av OPEC-krisen 1973 slog igenom.

Arnold Palmer med caddien Falk Ellioth.

två golftokiga affärsmän – Bruce Rappaport, amerikansk affärsman, verksam i Schweiz, som bl.a. ägde Inter Maritime Foundation

Klubbens Dag var alltid populär och i augusti 1978 hade 165 medlemmar samlats till spännande tävlingar och gemenskap i ett underbart väder.

Vid firandet av klubbens 90-årsjubileum uppfördes en bejublade kabaré under ledning av Calle Sahlkvist.

Hovås 1950

Professionals

De kallades för professionister, den första generationen av brittiska golfproffs som tog sig över Nordsjöns salta bränningar för att lära oss svenskar att hantera en golfklubb. Deras arbetssituation skilde sig totalt från den moderne instruktörens. På den tiden handlade det nämligen inte bara om att undervisa i ämnet golf. Tvärtom fordrades att en god professionist, vars arbetsdag började arla och slutade särta, också skulle vara greenkeeper, caddiemaster, klubbtilverkare, försäljare och en sjutusan till golfspelare. Som kronan på verket förväntades han dessutom ha ett ständigt leende på läpparna. Dom var ofta lojala, hårt arbetande män vars drivkraft utgjordes av den lidelse de kände för spelet.

Den förste engelske pron som kom till Sverige hette Cobby och när han jobbade på Stockholms GK 1908 fick han en fast månadslön på 60 kronor. Lektionsavgiften – en krona! – tillföll emellertid klubben.

Nu var det här med att undervisa i golf inte helt okomplicerat. Så snart Riksidrottsförbundet fått nys om vad som var på väg att hända funderades det i alla hörn på vad som skulle kunna göras för att bevara den sanna olympiska andan, det vill säga, se till att det inte fanns någon som helst anknytning mellan idrott och pengar. År 1909 gjordes således ett försök att förbjuda såväl professionell

idrott som att ta betalt för att undervisa det-samma men det hjälpte föga för golfklubbarna struntade totalt i förbudet. Tack och lov måste man säga för vad som annars hänt med golfens fortsatta utveckling vågar vi inte ens tänka på...

Av naturliga skäl har jag aldrig fått möjlighet att träffa den större delen av Göteborgs Golf Klubbs instruktörer vilket betyder att min berättelse om desamma har sammanställts med hjälp av äldre dokument och samtal med äldre medlemmar och deras släktingar. Jag hoppas att ni har överseende med att den beundran jag känner över mina föregångare här och var lyser fram mellan raderna.

George Roberts 1911 – 1927

Engelsmannen George Roberts lyckades med bedriften att skriva svensk golfhistoria innan han ens hunnit hålla sin första lektion. När han anställdes av Göteborgs Golf Klubb i oktober 1911 var han nämligen den förste pro som anställdes på heltid i GOLFsvrige.

Sprungen ur det lilla samhället Hoyslake fick Roberts golfen med modersmjölken. Där ligger ju Englands tredje äldsta golfklubb Royal Liverpool GC (bildad 1869), en klassisk links som tio gånger varit värd för British Open. En bättre miljö för små gossar som

drömmer om ett liv i golfens värld kan man knappast tänka sig. Mycket riktigt kom såväl George som hans tre bröder så småningom att viga sitt liv åt att förmedla sina djupa kunskaper i detta urgamla spel.

De första stegen mot sin framtida tillvaro tog George Roberts på Woolton Golf Club i Liverpool där han under sin äldre bror Charles beskydd utbildade sig till pro. Med tiden förde yrket honom vidare till Schweiz där han träffade Stockholms Golfklubbs dåvarande ordförande, amiral Henry Lindberg som 1910 övertalade Roberts att komma till Stockholms Golfklubb för en sex veckor lång arbetsinsats. Innan han styrde kosan mot Stockholm gästade Roberts Hovås och det var ett besök som skulle visa sig vara synnerligen vinstgivande. Under de tolv dagarna i april hann Roberts såväl med att ge lektioner till medlemmarna som att slå banrekord (85 slag) i en uppvisningsmatch över 18 hål. Kort sagt gjorde den unge engelsmannen ett så gott intryck att han året därpå, 1911, fick anställning på klubben.

Med sitt vänliga sätt och hövliga uppträdande blev Roberts mycket populär bland medlemmarna i Hovås. Faktum är, att han

hade alla de egenskaper som en pro förväntades ha på den tiden. Därmed sagt att han inte bara var en bra instruktör som gjorde allt han förmådde för att höja spelarnas standard. Han var också väl insatt i frågor som rörde banskötsel och bandesign och arbetade hårt för att förbättra banan och dess kondition. Dessutom hade han ett och annat finger med i spelet utanför "Götet". Den fina niohålsbanan i Råsunda, som Stockholms Golfklubb spelade på mellan åren 1911 och 1925, är till exempel George Roberts verk.

Ändå var det kanske med klubb tillverkning som hans namn mest kom att förknippas och ett av hans mästerverk – eller ska man kanske säga konstverk – var en handgjord driver med hickoryskaft och klubbhuvud av persimmon. Det sägs att fernissan knappt hade torkat innan dess nye, lycklige ägare klöv fairway i två delar med ett slag på 200 meter.

George Roberts kunde själv konsten att svinga en klubba. Med sin klassiskt vackra sving vann han 1916 den första proffstävlingen som spelades i Skandinavien. Roberts segerscore i tävlingen som avgjordes på Hovås skrevs till 185 slag över 36 hål.

Den unge mannen från Hoylake anpassade sig snabbt till de för honom nya svenska förhållandena. Faktum var att han trivdes så bra att han 1914 övertalade sin yngre bror Edvin "Ted" Roberts att hoppa på första bästa båt till Sverige och bli pro på Stockholms Golfklubb. Det var ett beslut som ledde till att familjen Roberts skulle komma att skriva ännu ett kapitel i vår korta svenska golfhistoria. Ted Roberts kom nämligen att stanna på klubben fram till sin död 1978 och hans 64 tjänsteår är inte bara svenskt utan också skandinaviskt rekord.

Broder Georges egen tid på Hovås blev tyvärr inte lika lång. År 1927 – samma år som Ryder Cup spelades för första gången – avled han efter en kort tids sjukdom. Vad George Roberts skulle ha kunnat åstadkomma om hans stund på jorden blivit litet längre kan vi bara fantisera om. Klart är emellertid att han tillsammans med broder Ted och kollegan på Falsterbo Golfklubb, William Hester, gjorde oerhört mycket för att berika det golfmässigt traditionsfattiga Sverige med bättre banor och högre spelstandard. George Roberts var en pionjär i ordets rätta bemärkelse.

Adolf Hjort 1927 – 1928

Att Adolf Hjort hamnade i golfens värld var oundvikligt. När syster Elisabeth gifte sig med Stockholms Golfklubbs instruktör, Ted Roberts, var det nämligen självklart att Adolf (född 1906) och hans bror Gerhard skulle

hamna i caddiesvängen på Råsundabanan i hemstaden Solna. Den vänlige och kunnige Roberts tog hand om bröderna på bästa sätt och gav dem så småningom en genuin utbildning i instruktörsyrket.

När den lugne och tålmodige Adolf som förste svensk anställd på heltid av Göteborgs Golf Klubb kan han liksom sin sväger Ted skriva ännu ett nytt kapitel svensk golfhistoria.

Adolf Hjorts tid på Hovås blev emellertid inte lång. Redan efter två år fick han jobb på Djursholms Golfklubb och flyttade tillbaka till Stockholm. Efter några år på den nybildade

Lidingö Golfklubb (1933-1935) styrde han kosan till Skövde där han kombinerade sysslan som instruktör med ett jobb på Volvo Penta Verken. Adolf Hjort stannade i Skövde fram till sin död 1979.

Max Wellens 1929 – 1932

För att få tag i en kvalificerad instruktör efter Adolf Hjort beslöt Göteborgs Golf Klubb att annonsera i tidningen "The English PGA Journal". Responsen blev långt utöver den förväntade – inte mindre än 22 ansökningar ramlade ned i klubbens brevlåda. Efter

rekommendation av Svante Lignell anställde klubben slutligen den 28 årige Max Wellens som fram till dess tjänstgjort som assistent på engelska Manchester Golf Club. Samtidigt som Wellens började sin tjänst i mars 1929 slog hans fru Cecilia upp dörrarna till kafeterian. Tala om familjeföretag!

Det var ett lyckat val för Wellens visade sig vara synnerligen skicklig på allt han gjorde. Han var en hängiven instruktör, han höll greenerna i ett utmärkt skick och han var en strikt caddiemaster. Litet för strikt enligt en del av våra caddies...

När det gällde klubbtilverkning var Wellens en verklig artist. Han hade tidigare tillverkat klubbor för några av Englands bästa proffs och hans handgjorda klubbor var oerhört eftersökta bland medlemmarna.

Märkligt nog är det ingen som vet exakt när PGA Sverige bildades men en kvalificerad gissning är år 1932. Då spelades tävlingen Dunlop Cup, som så småningom kom att utvecklas till Instruktörmästerskapet, på Stockholms Golfklubb för första gången. I samband med detta bildades Skandinaviska Professionella Föreningen som en underav-

delning till brittiska PGA och Max Wellens valdes till ordförande.

Tyvänn blev inte heller Max Wellens långvarig på Hovås för redan 1933 flyttade han till Djursholms Golfklubb. Varför är en smula oklart men det ryktas att han helt enkelt fick bättre betalt. I samband med krigsutbrottet 1939 återvände Wellens till England.

Frank Dyer 1933 – 1940

Samma år som Frank Dyer fyllde sju (1915) fick hans far, som förresten också hette Frank, jobb som steward vid Dulwich & Sydenham Golf Club. Det betydde att familjen blev tvungen att lämna hemmet Beaminster, Dorset i sydvästra England och flytta till södra London. För lille Frank betydde det, även om han naturligtvis inte visste det då, att han tagit första steget mot en framtida karriär.

Tillsammans med klubbens caddies spelade han golf på den egenhändigt gjorda "banan" på ett fält bakom klubbhuset och i närheten av caddieskjulet. En och annan tidig morgon spelade han också på den riktiga banan tillsammans med sin far och sin syster.

Elva år gammal fick Frank ett stipendium för studier på Alleyns skola där han blev god vän med den ett och ett halvt år äldre Henry Cotton och dennes bror Lesley. Tack vare familjens förbättrade ekonomi kunde Frank bli medlem i samma klubb som familjen

Cotton, det vill säga, Aquaries Golf Club i Nunhead i sydöstra London.

År 1921 deltog Frank, då 13 år, och bröderna Cotton i premiären av British Boys Championship på Royal Ascot Golf Club. Pojkarna delade rum på en lokal pub i närheten. Ingen av dem vann emellertid tävlingen.

År 1924 lämnade Frank, nu 16 år fyllda, skolan med dåliga betyg och utan några som helst kvalifikationer. Trots att framtidsutsikterna var långt ifrån ljusa lyckades han få jobb på kontoret hos en lokal kolexportör. Frank var långt ifrån förtjust i jobbet men eftersom det gav honom möjlighet att spela golf på Mitcham and Richmond Park Public courses så bet han ihop och gjorde det han skulle. I takt med att spelet blev bättre började han så fundera på en karriär som professional. Problemet var bara att han inte hade någon utbildning.

När Frank i juli 1927 får jobb på Spalding Factory i Putney visar det emellertid sig vara ett riktigt lyckokast. Där lär sig Frank att tillverka golfklubbor av företagets egna specia-

lister vilket gör att en av företagets försäljare introducerar honom för Arthur Lacey, pro på nyöppnade Selsdon Park Golf Club och blivande Ryder Cupspelare. Detta i sin tur leder till att Frank i maj 1928 får jobb som assistent på klubben.

Trots att Frank nu tagit ett stort steg uppåt på karriärstegen och hans eget spel hela tiden blir allt bättre är han inte riktigt nöjd och när J N MacKenzie, pro på belgiska Royal Antwerp Golf Club, år 1929 erbjuder honom ett jobb som assistent blir längtan efter äventyret för stark.

Under sina tre och ett halvt år i Belgien utvecklas Franks spel avsevärt tack vare att han nu får möjlighet att såväl träna som spela tävlingar. 1931 vinner han till exempel

Dutch Open, Belgium PGA Championship och Belgium Alliance Championship (den senare med tio slag) och klassas som Belgiens bästa spelare.

Liksom de flesta skickliga spelare ville Frank bli ännu bättre, något som fick till följd att han började experimentera med sitt grepp. Han är långt ifrån den förste golfare som gått

i denna fälla och liksom så många andra före honom tvingades han till sist konstatera, att det enda som hände var att spelet blev sämre. Lyckligtvis hittade han till sist tillbaka till sitt gamla spel men först sedan han återgått till sitt tidigare grepp.

Frank Dyers strävan att gå vidare sammanfaller med att Göteborgs Golf Klubb söker en efterträdare för Max Wellens. Han får tjänsten men innan Dyer kommer så långt som till att plocka fram övningsbollarna tvingas han lägga sig på operationsbordet. Frank har drabbats av åderbräck i benen och även om operationen går bra är det ett problem som inte bara ska återkomma utan också inverka menligt på hans karriär som professionell golfare.

Som instruktör var Dyer oerhört populär bland medlemmarna på Hovås. Hans sätt att kunna tala ledigt med alla oberoende av deras ställning gjorde att alla tyckte om honom. Också juniorerna accepterade honom omedelbart men trots att han var deras obestridlige hjälte så behandlade Dyer dem som jämbördiga. Faktum är, att han inspirerade dem på alla tänkbara sätt och då inte bara genom att hjälpa dem att förbättra sina svingar utan också genom att spela matcher mot dem på banan och lyssna till deras funderingar. Inte var han dum i huvudet heller. Tvärtom hade den gode Dyer ett synnerligen gott affärssinne. Shopen och klubbtilverningen gick faktiskt så bra att Dyer – i en tid då instruktörer knappt hade råd att köpa sig en cykel – kunde köpa bil. Gissa om det var

något som fick medlemmarna att förvånat höja på ögonbrynen?

I februari 1934 gifter sig Frank med sin Audrey i London och när de tu återvänder till Hovås flyttar de in i övervåningen på Bengt Möllers föräldrars hus intill golfbanan. Frank har inga som helst svårigheter att anpassa sig till det svenska sätet att leva och lär sig också tämligen snabbt att hantera språket i såväl tal som skrift.

I samband med invigningen av den nya 18-hålsbanan 1933 hade klubben anställt sin förste greenkeeper Karl-Axel Wahlström, på heltid. Det innebar en avsevärd förbättring av Frank Dyers arbetssituation eftersom han inte längre behövde jobba med banskötsel. I stället kunde han ägna all sin tid åt att instruera, sköta shopen, tillverka klubbor och spela golf.

Faktum var att han fick så mycket extra tid att han också hann med att rita Jönköpings Golfklubb första nio hål. När dessa invigdes spelade han förresten en uppvisningsmatch mot Karl Erik Wahlström. Vem som vann är inte känt men med tanke på Franks resultat, 65 slag på 18 hål, lutar det åt att det var arkiitekten själv som drog det längsta strået.

Hans resultat i Dunlop Cup (inoff Scand. Pro Championship) är imponerande: Båstad 1933 2:a, Båstad 1934:2:a, Båstad 1935 3:a, Hovås 1936 1:a, Oslo 1937 1.a, Hovås 1938 1:a.

Det goda spelet fortsätter och under säsongen 1939 är Dyer i toppform. Under en

julirond tillsammans med Finn Sörvik, Knut Sörvik och Erik Runfelt sätter han nytt banrekord för Hovås med en score på fantastiska 62 slag. Ronden inkluderade en eagle på 16:e (nuvarande 18:e). På den internationella spelplanen blir han trea i såväl Belgian Open som German Open.

Hemresan från den senare kom förresten att bli en komplicerad historia. Tio dagar innan andra världskriget bryter ut har spänningen ökat markant i Tyskland och Frank får skjuts med Henry Cotton till Frankfurt varifrån han flyger hem via Amsterdam. På grund av de strikta gränskontrollerna tvingas han lämna kvar 70 pund av sina prispengar men får märkligt nog tillbaka dem per post två månader efter krigsutbrottet.

Ända sedan 1938 hade Frank, av flera skäl, sökt jobb som pro hemma i England. Dels av hänsyn till sin familj, dels för att han spelade sin bästa golf någonsin och med tanke på det ville komma närmare de stora tävlingarna i England. Ödet ville dock annat.

Trots att kanonernas mullrande redan lagt ett dystert moln över tillvaron i Europa beslutar Dyer, efter moget övervägande, att flytta tillbaka till England med hustru och son samt att ta värvning i armén. Den 3 mars 1940, på dagen sju år efter det att Frank kommit till Hovås, tar sig familjen till London via Köpenhamn med en av de sista tidtabellsenliga flygningarna från Sverige.

Tack vare sina färdigheter i svenska språket blir Dyer tolk i armén och under sina knappt sex år i uniform tillbringar han två år på

Island och ett år i Tyskland. När Dyer äntligen muckar i januari 1946 tvingas han motvilligt att inse att problemen med åderbråck blivit så stora att hans liv som professionell golfare är över. Efter ett års arbetslöshet får han ett statligt jobb som åtminstone ger familjen mat på bordet och tak över huvudet.

På den här tiden var det oerhört svårt för en professionell golfare att reamatöriseras men för en gångs skull gör Royal & Ancient Golf Club of St Andrews avkall på sina annars så stränga regler. I oktober 1949 återfår Dyer sin amatörstatus vilket betyder att han såväl kan bli medlem i Addington Palace Golf Club nära familjen Dyers hem som förstärka Surreys distriktslag.

Man brukar säga att ränderna aldrig går ur och i Frank Dyers fall är det mer sant än någonsin för han spelade stor golf långt in på ålderns höst. År 1976 spelade han till exempel på sin ålder, det vill säga, 68 slag och om inte cancer ändat Dyers tillvaro hade han med största sannolikhet fortsatt att producera liknande prestationer.

Frank Dyer blev 75 år. Sju av dem gav han till oss göteborgare. Det kan låta litet i det stora hela men det var kanske de bästa sju åren av hans liv. Inte bara därför att han själv spelade sitt livs golf utan också därför att han fick chansen att ägna sin tid åt att göra det han uppenbarligen var född till att göra. Förmedla och sprida sin stora kunskap i ämnet golf.

Karl Erik Wahlström 1940

Karl Erik Wahlström var son till klubbens greenkeeper, Axel, som också tjänstgjort som Dyers assistent. Den unge Wahlström anställdes som pro år 1940 men fortsatte inte sin yrkesmässiga bana inom golfen.

Douglas Brasier 1942 – 1962

Douglas Brasier, eller "Duggie" som han kom att kallas av alla på klubben föddes 1906 i engelska Limpsfield, Surrey som den äldste av fyra bröder i ett hem som andades golf. Hans far var en så kallad "artisan member" på Limpsfield Golf Club och alla bröderna spelade golf.

Eftersom Duggie var den äldste i brödraskaran förväntades det att han en dag skulle överta den byggnadsfirma som hans farfar en gång grundat och som familjen med gemensamma krafter nu drev. Därmed sagt att det var en svart dag i såväl farfars som pappa Brasiers liv när Duggie fick jobb som assisterande pro på Tandridge Golf Club. Duggie var emellertid inte redo att slå sig till ro på en gång. Äventyrlustan pockade på och år 1929 flyttar han, 23 år gammal, till Sverige för att jobba som pro på Helsingborgs Golfklubb i Viken. Efter bara ett år drar han vidare till Båstad där han kom att stanna till 1941 så när som på ett mellanspel i Oslo Golfklubb 1939.

Att fylla tomrummet efter den store Frank Dyer var naturligtvis ingen lätt uppgift men

Brasier visade sig, när han kom till Hovås 1942, vara en synnerligen värdig efterföljare. Man brukar ju säga att svingen reflekterar en människas personlighet och Duggie uppträdde verkligen som han svingade: Lugnt och avspänt. I sin roll som instruktör var han kunnig, uppmärksam och utrustad med ett enormt tålamod. Irriterande ord eller gester var otänkbara, oavsett hur besvärlig situationen än var.

Under toppen av sin karriär var Duggie en av Sveriges klart bästa spelare. Åren 1934, 1935 och 1945 vann han Dunlop Cup, 1951 spelade han hem Alliansen tillsammans med Lars Fredelius, 1951 och 1954 upprepade han bravaden tillsammans med Ola Bergqvist.

Brasier älskade att spela golf i alla sammanhang och sågs ofta på banan tillsammans med såväl låg- som höghandicappade medlemmar. Till mångas förvåning tog han inte betalt men för Duggie var dessa ronder en utmärkt kombination av att hålla sitt eget spel levande och att inspirera och hjälpa sina elever. Duggie var också den förste av Hovås professionals som introducerade inomhusträning på vintern.

I januari 1957 seglar ett moln upp på himlen i och med att klubben bestämmer sig för att ta över driften av shopen. Det var ett beslut som inte bara skapade problem mellan Duggie och Svenska PGA, det påverkade med största sannolikhet också den fina relationen mellan honom och golfklubben.

Duggie förblev emellertid Hovås trogen fram till 1962 då han styrde kosan till Åtvidaberg.

Även om Brasier gjorde sig ett namn som duktig instruktör – under åren i Åtvidaberg var han också flicklandslagets tränare – så är han minst lika känd, om inte mer, som banarkitekt. Sin första bana, Delsjö golfbana, ritade han redan under tiden på Hovås och han hann inte mer än börja sin anställning i Åtvidaberg förrän han blev en hårt dubbelarbetande man. Eftersom klubben just bestämt sig för att bygga ut till 18 hål blev Duggie tvungen att varva golflektionerna med att designa den nya banan.

Resultatet blev dock lysande och Åtvidaberg har alltid legat i topp på svenska rankinglistor. Under åren kom Duggie att rita ett trettiotal banor, bland annat Bosjökloster, Kristianstad, Eskilstuna och Torshälla. Den senare, som från början hette Nyby Bruk, ansågs före utbyggnaden av många vara Sveriges bästa niohålsbana.

Ett bevis för Duggies stora bidrag till den svenska golfens utveckling är det faktum att Svenska Golf förbundet två gånger belönat honom med utmärkelser. År 1960 fick han dess förtjänstplakett i silver och 1979 fick han Guldklubba nummer tre.

Douglas Brasier dog i Höör 1991.

Stanley Grant 1962 – 1963

Man kan undra om Stanley Grant föddes (1930) med en golfklubba i handen. Elva år gammal började han spela golf och bara tre år senare hade han blivit så duktig att han fick jobb som assistent på Maidestone Golf Club i Kent. Det finns näppeligen många andra

som tangerat den bravaden!

Via Worsley Golf Club utanför Manchester, Burhill Golf Club i Surrey, två års militärtjänst och några år som instruktör på Hooks Golfklubb i Småland landade

Stanley 1952 i Hovås där han blev assistent till Douglas Brasier. Grant var en duktig instruktör vars öppna och vänliga sätt gjorde honom mycket populär hos medlemmarna och han hade nu utvecklats till en duktig spelare med en kraftfull sving. Han blev 2:a i Dunlop Cup på Hovås 1954.

Efter tre år begav sig han till Marocko för att arbeta på en golfbana på en amerikansk marinbas men när Duggie lämnade Göteborg för Åtvidaberg återvände Grant för ännu en kort sejour på Hovås.

Stanley Grant är numera en glad pensionär som bor på Särö och spelar golf på Kungsbacka Golfklubb.

Michael Kennedy 1964 – 1994

Michael Kennedy är ännu ett bevis för hur många skickliga professionals som sprungits ur caddiekåren. Han var bara elva somrar ung när han hakade upp sin första bag på axeln men det dröjde inte länge innan han började bli mer intresserad av att spela själv än att bära klubbor åt andra golfare. Problemet var bara att caddies inte fick lova att spela på banan och familjens ekonomi gav heller inte utrymme för medlemskap i klubben.

Lyckligtvis fanns en rad kommunala banor runt Liverpool. Dessa var såväl lättillgängliga som tillräckligt billiga för att en ung skolpojke skulle ha råd att utöva det spel med vilket Michael skulle komma att ha en livslång kärleksaffär. Den unge Michaels första 18-hålsrond slutade emellertid i besvikelse. Efter nio hål upptäckte han att han inte hade några bollar kvar i bagen och han avbröt spelet och begav sig hem.

I takt med att Kennedys spel blir allt bättre närmar han sig sitt livs stora dröm, att bli professionell golfspelare. År 1947 får han så en biljett till lyckan när Eric Green på Huyton & Prescot Golf Club erbjuder honom ett deltidsjobb i shopen under veckosluten och efter skolan. Det betydde att Michael äntligen skulle få spela på banan så mycket han orkade och hann.

Gissa om han utnyttjade detta till fullo!

Femton år gammal vann Michael sin första tävling, The Liverpool Boys Championship och samma dag som han fyllde 17 år (19

augusti 1951) spelade han sin första rond under 70 slag (69). Precis som formtoppen började peka uppåt tvingades Michael ta en ofrivillig paus. Fyllda 18 år var det nämligen dags att göra sitt för fosterlandet och under den tvååriga värnplikten fick han nöja sig med att drömma om golfspel allt medan klubborna väntade i garderoben.

Efter muck 1954 får så Michael jobb som assistent på Lee Park Golf Club, en alldeles ny bana i Liverpool. Han stannar i tre år och flyttar sedan till London för att arbeta åt Pat Keene på välkända Moor Park. Där får han tillfälle att tävla en hel del, Michaels bästa placering blir en nionde plats i Swallow Penfold Tournament på utmärkta elva under

par. Det är just på Moor Park som Michael möter sin blivande fru, Torill från Norge.

År 1960 utnämns Kennedy till "full professional" på Orsett Golf Club i Essex i sydöstra England och fyra år senare, på Valborgsmässoafton 1964, anländer herr och fru Kennedy till Göteborg och Hovås.

Under sina 30 år som pro och med Torill i shopen har de rönt stor uppskattning hos medlemmarna.

Michael Kennedy gick i Duggie Brasiers fotspår i så måtto att han alltid spelat mycket tillsammans med medlemmarna och fungerat som en slags golfdoktor och att han hellre försökt förädla den sving hans elever redan haft än att trassla till deras tillvaro med en massa tekniskt nonsens. Livet som instruktör på Hovås måste emellertid ha varit oerhört påfrestande innan klubben fick sin driving range. Innan dess kunde Michael inte göra annat än att lotsa ut sina elever på hålen 15 och 18 där man dessutom tvingades plocka upp utslagna bollar och ta en ofrivillig paus varje gång ett parti var i antågande.

En av Michael Kennedys bästa sidor är hans ständigt goda humör och lätthet att umgås med människor alla kategorier. Genom olyckshändelsen 1985 blev Michael rullstolsburen men trots sitt handikapp, eller kanske tack vare har han arbetat hårt för att andra handikappade ska få ägna sig åt den sport som han själv älskar.

Även om årsringarna skvallrar om att Michael egentligen skulle kunna titulera sig

pensionär håller han sig fortfarande ajour med vad som händer inom golfen, stort som smått, och ger i viss utsträckning också lektioner.

Bland hans meriter ses bland annat: seger i The Alliance tillsammans med Magnus "Munken" Lindberg 1964, seger i Los Monteros Cup ProAm 1978, andraplats i Dunlop Cup 1964, PGA:s guldmärke 1980 och Göteborgs Golfdistriktförbunds guldmärke 1994. Kennedy var dessutom ordförande i Svenska PGA 1966-1969, deltog i Pro Team mot amatörer varje år mellan 1964 och 1968 och har gjort elva hole in one varav sex hemma på Hovås.

På årsmötet 1994 blev Michael utsedd till hedersmedlem i Göteborgs Golf Klubb med motiveringen:

"Du har genom ditt spel och ditt uppträdande på och utanför banan varit ett föredöme och en tillgång för våra medlemmar under dina 30 år som tränare."

Eric Öster 1990 –

En titt i backspegeln ger vid handen att svenska instruktörer på Hovås inte bara varit lätt-räknade, deras gemensamma tjänstetid har varit försvinnande kort. Efter nästan 90 verksamhetsår kom emellertid undantaget som bekräftar regeln. Han heter Eric Öster, är 45 år och har skött träning och utbildning från 1990 till dags dato och shopen 1995–1996.

Eric Öster skulle emellertid komma att leva ett mycket kringflackande liv innan han

satte ned sina bopålar i Hovås. Han föddes 1956 i San Francisco, där pappa Öster arbetade på ett svenskt företag, och såg för första gången sitt fädernesland när familjen tre år senare flyttade tillbaka till Sverige.

Golfkarriären började han som nioåring på Öjared men det var i Växjö, dit familjen flyttade ännu några år senare, som han utvecklades till en riktigt duktig spelare. Efter debuten i juniorlandslaget 1972 var det emellertid dags att packa väskan och återvända till USA, denna gång till Illinois för att plugga på college och samtidigt bli en ännu bättre golfspelare. Eric var inte bara självskriven i collegelaget, år 1973 deltog han också i Junior World Golf Championship (Inofficiella Juniorvärldsmästerskapen) i San Diego där han blev 36:e man.

När Eric, 21 år ung, återvände till Sverige efter studierna ville han pröva om vingarna bar, det vill säga, se hur pass bra han kunde hävda sig i de riktigt stora tävlingarna. Således tog han steget över till proffsläggret

och spelade en tid på såväl Europatouren som Asian Tour. År 1980 tog han en paus i tävlandet för att jobba som assistent åt Hovås gamle trotjänare, Stanley Grant på Kungsbacka Golfklubb men redan ett år senare kuskade han på nytt runt Europa med bagen på ena axeln och kappsäcken på den andra.

Allting har emellertid sin tid och 1983 bestämde sig Eric för att satsa på instruktörsyrket på heltid. Via Tranås och Lysegården hamnade han så till sist hos oss på Hovås, där han bland annat lagt ner stort arbete på klubbens juniorverksamhet och deltagit framgångsrikt i klubbens elitlag.

Kapitlet om professionals i denna jubileumsskrift är, med undantag för raderna om honom själv, skrivet av Michael Kennedy.

Framtiden

Deltagare från den årliga kampen mellan seniorer och juniorer.

Som Sveriges äldsta golfklubb kom vår Klubb att spela en stor roll för golfens etablering i Sverige. Det är sannolikt så att pionjärerna i Göteborgs Golf Klubb kom att medverka

positivt vid anläggande av nya banor och bildandet av nya golfklubbar. Under de första åren blev det mest utbyte med spelare från Falsterbo GK och Stockholms GK. Men snart

utökades utbytet med golfklubbar i Danmark och Oslo GK på Bogstad.

Vår klubb tillhör idag inte en av de mest framgångsrika då det gäller tävlingsresultat och spel i den s.k. Elitserien. Vi har dock mycket starka traditioner att slå vakt om. Bl a många Svenska Mästerskap och en bana som tillhör en av landets trevligaste att spela på och med en kvalitet som är vida känd.

Långtidsplan 2001, som arbetats fram under nämnda år, ger oss en illustration av Klubbens visioner och mål in i framtiden.

Långtidsplan 2001 tolkar bl a viljan inom Klubben att behålla värdefulla traditioner och utveckla klubbkulturen genom att utforma klubbhuset till en central plats för medlemmar, styrelsen och kommittéer. Klubbhusets funktion är en viktig del i verksamheten och dess utformning kommer också att påverkas och förändras i takt med förändringar i verksamheten och organisationen.

Grundfilosofin i *Långtidsplan 2001* rymmer ambitioner att Klubben skall bli bättre i många avseender utan att för den skull kritisera de nuvarande förhållandena.

Vidare skall klubbkulturen förstärkas genom att

- stärka klubbkänslan och klubbtilhörigheten
- skapa duktiga golfspelare
- varje enskild medlem förbättrar sitt golfspel efter sina egna förutsättningar
- odla en vänlig atmosfär för medlemmar och gäster

- medlemmarna stärker ansvars känslan och engagemanget för klubben.

Vad beträffar banan så har en långsiktig plan utarbetats där en detaljerad plan finnes för varje enskilt hål. Här finns beskrivning hur tees, fairways och greener skall utformas och skötas för att vara av högsta standard.

Under senare år har säkerhetsaspekten kommit i focus. Senare tiders boll- och klubbmaterial har inneburit att många av banans grannar får påhälsning av bollar i trädgårdar och genom fönsterrutor. För att se över möjligheterna att förändra, men även förbättra, vår bana togs under förra året hjälp av golfarkitekten Peter Chamberlain. Detta förde med sig att vår Bankommitté har fått stora idéer och visioner för framtiden.

Då det gäller tävlingstraditionen skall den stärkas genom ett bra och varierande tävlingsutbud som skall locka klubbens medlemmar på alla nivåer.

Profiler

Ett axplock medlemmar, duktiga golfare eller profiler på annat sätt.

Ett kapitel om klubbens profiler utan Roy Syle är inte vårt namnet. Kanske har Roy fler år i styrelsen än någon annan och till detta många år i GGF's styrelse. På golfbanan har Roy alltid varit en verklig profil. Roy kom 2:a i SM 1971, har vunnit 9 KM och segrade i Göteborgsdistriktets Order of Merit 9 år i rad. Roys sving var och är originell med ett högt tempo. Under sin glans dagar slog Roy långt men speciellt kommer vi ihåg alla räddningar. Ingen kunde hitta en lucka ut från skogen som Roy. 1997 hedrades Roy med SGFs Silvermedalj med anledning av hans omfattande engagemang för golfen.

Thomas Baatz och Peter Blomquist, två mycket långt-slående herrar som på detta kort från 1985 blivit tvåa i Skandinavisk Foursome. Förutom elitgolfare var Thomas engagerad i klubbens arbete som ordf. i ban-kommittén under första halvan av 80-talet.

Patricia (Patsy) Odqvist Zimdal, sedan 1965 en av klubbens bästa spelare och engagerad både som elitspelare och som funktionär i olika kommittéer. Fortfarande har Patsy hcp 8, men denna kvällen får golfen vila för ett kalas på klubben.

Tre damprofiler Bea Davoust som har ett RM för D-50 och spelat i elitlaget många år. Bea har vunnit 3 KM. Gunilla Nordgren har vunnit klubbmästerskapen 3 ggr (senast 2001) och är en av våra bästa damgolfare. Men Gunilla har också hunnit med att arbeta i styrelsen under många år och var en period också ordf. i damkommittén. Barbro Fredelius alltid lika aktiv och kanske flitigaste golfare med en runda om dagen året runt.

Göran Lindeblad till vänster flyttade för många år sedan till Stockholm, men med sommarviste på Falsterbo. Under flera år på Hovås var Göran mycket aktiv i bl.a. styrelsearbete och som elitspelare. Göran Lindeblad vann SM 1957, spelade med i landslaget som vann EM 1959 samt deltog i ett stort antal andra landslagsuppdrag. Göran fick elitmärket 1959 och har bland annat vunnit 4 klubbmästerskap. Görans golfpartner är Hugo Röhss, son till en av klubbens grundare Christian Röhss. Hugo växte upp med sin broder Eric alldeles vid 2:a green och blev en inbiten golfare även om broder Eric är ett strå vassare.

Anita Gross har lagt ned ett omfattande arbete för klubbens damgolf. Anita har under en lång rad år också varit kapten för laget som spelar mot Oslo GK om GC-pokalen.

Lolo Dahl, dotter till vår professional Duggie Brasier, visade tidigt en stor golftalang och med tekniklektioner från sin pappa blev Lolo en vinnare på golfbanan. Med ett stort antal landslagsuppdrag och ett JSM från 1959 och inte mindre än 10 klubbmästerskap är Lolo en av våra bäst meriterade golfare.

Eric Röhss har bidragit mer än kanske någon annan till klubbens fromma som elitgolfare med SM-tecken från 1942, 5 gånger klubbmästare, landslagsuppdrag och tilldelades elitmärket 1949. Men också som en mycket engagerad styrelsemedlem med ansvar för banfrågor. Eric's engagemang och kunskap gjorde att han fick många uppdrag för andra klubbar. Bland flera andra banor så har Eric ritat den utmärkta Öjareds gamla bana. Eric's stora engagemang för klubben gör att han kan titulera sig som hedersledamot i GGK.

Björn (Nalle) och Thomas Lindholm (far och son) här med olika klädstil. Nalle kan räknas som klubbens husläkare, men också aktiv styrelsemedlem under många år. Thomas spelade elitgolf och hann med några år i styrelsen innan arbetet flyttade Thomas med familj ut i Europa.

Georg Wendel en verklig profil på klubben som under 40 år var kaptan för laget som spelade om Shakerpokalen mot Oslo GK. Georg Wendel deltog i styrelsen som klubbens sekreterare under många år.

Erik Urban Bengtsson var under 30- och 40-talen en av Sveriges bästa spelare och tilldelades elitmärket nr 8 år 1941.

Birger Sörvik deltog mycket aktivt i uppbyggnaden av klubben långt in på 50-talet. Släkten Sörvik var liksom familjen Röhss ett med GGK under stora delar av klubbens första sekel.

Mikaela Parmlid är kanske klubbens bästa elit-spelare på damsidan genom tiderna i alla fall vad hcp. beträffar. Mikaela har +2 i hcp och deltog i Sveriges segerlag vid EM för amatörer år 2001. Mikaela studerar och spelar golf på University of Southern California och satsar på en proffskarriär inom golfen.

Vår nuvarande ordförande från tidigt 80-tal. Calle Sahlkvist var redan då en eldsjäl vad gäller engagemang i olika festligheter som, bland annat, Klubbens Dag. Dessa tävlingar och fester lockade ett stort antal deltagare gammal som ung. Calle hann också med att vara bankkommitténs ordförande och styrelsemedlem under många år på 70- och 80-talet.

Bertil Colliander (till höger) här tillsammans med sin spelpartner Roy Syle. Tillsammans vann de Skandinavisk Foursome 1969. Bertil var under 60-talet mycket aktiv i olika kommittéer och i styrelsen. Bertil fortsatte sedan med uppdrag i SGF's styrelse. Under många år var Bertil också en huvudperson på klubben som sponsor av Stewart Challenge Cup.

Erik Runfelt, Sveriges "Mister Golf" med SM-tecken och landslagsuppdrag i mängd. Fick elitmärket nr 1 1941.

Staffan Mannerström "den långtsläende" var under slutet av 60-talet en av klubbens bästa spelare och ett ankare i Juniorlandslaget. Staffan representerade sedan flera andra klubbar och hann med att vinna SISM 1973 på Rya, innan arbetet som krögare tog allt för mycket tid.

Carina Forsberg har vunnit KM vid fem tillfällen och var under många år på 70 och 80-talet vår bästa damgolfare. Carina spelade med i juniorlandslaget men då med hemadress SGK.

Mattias Pernheden och Anders Ramstedt: Två spelare som under var sin period var klubbens bästa herrelitspelare. Båda har 3 KM, Anders 78, 83, 84 och Mattias 92, 95 och 97. Mattias har också spelat några år på SGT och vann under flera år Order of Merit för herrar i Göteborgs golfdistrikt.

Jesper Pernheden är en av tre elitgolfande bröder. Jesper spelade på SGT (Svenska Golf Touren) under några år på mitten av 90-talet. Jesper har vunnit KM två gånger senast år 2000. Jesper storsatsar inte längre men är trots detta en av våra bästa spelare.

Claes-Ulrik Hersle "Sulle" en duktig elitspelare med många inteckningar i våra vandringspriser. På 80-talet tog "Sulle" över ansvaret för klubbens elitverksamhet. Sulle lyckades med ett stort engagemang och tillsammans med Eric Öster, få fram en aktiv och välorganiserad verksamhet som bl.a. gav herrlaget en plats i elitserien under en säsong.

En kvartett av kända GGK-profiler. Från vänster Ulf Enström, Nils Odqvist under många år en mycket duktig spelare och engagerad i olika funktioner på klubben. Nils var också kapten för landslaget som vann EM 1959. Näste spelare är Finn Sörvik och längst till höger Finn's "ständige" caddie Putte Lexén. Putte var en tid också styrelsemedlem med ansvar för banan.

Sensation – Göteborg vinner dubbelt upp i ProAm-tävlingen Alliansen 1954. Förstaprisvinnarna Duggie Brasier (pro, längst till höger) och Ola Berqvist (am) flankerar på bilden tvåorna Stanley Grant (pro) och Bengt Möller (am).

Ola tillhörde den svenska toppeliten i drygt två decennier, blev bl a europamästare 1959 och 1961. Fick elitmärket redan 1954 och hann bli klubbmästare sex gånger under perioden 1946–1971.

Duggie, Stanley och Bengt presenteras på andra platser i denna bok.

Ola Lindgren med den eleganta svingen. Vann Teentour (juniortävlingar för hela Sveriges elit) 1994 och spelade med i juniorlandslaget. Ola ansvarar nu för klubbens elitlag där han själv är en given lagmedlem. Ola blev klubbmästare 2001.

Elin Runfelt tillhörde en stor och friluftssälskande familj som om somrarna i början av seklet bodde ute på Hovås, närmre bestämt intill nuvarande 13:e green. Bröderna Erik, Hugo, Elof och Rune är väl kända, deras namn tillhör den svenska golfhistorien. Mindre kända är däremot Elin och hennes lillasyster Rosa trots att de under sin aktiva tid hann med att vinna fyra mästerskapstitlar var. Elin, som på bilden ses i svingstudie, vann internationella Svenska Mästerskapet 1912 och 1922 samt Skandinaviska internationella mästerskapet 1921 och 1926. Både Elin och Rosa tilldelades elitmärket i början av 40-talet.

Peter Flach växte upp på golfbanan och har genom åren lagt ned ett oerhört engagemang för klubben som bl.a. vice ordförande och förbundsdomare. Peter tog också på sig det svåra jobbet som klubbdirektör under 10 år. Nu är Peter pensionär men fortsätter sitt engagemang för golfen som ansvarig för GGF's seniorkommitté. Som tack för sin stora arbetsinsats till klubbens fromma har Peter valts till hedersmedlem.

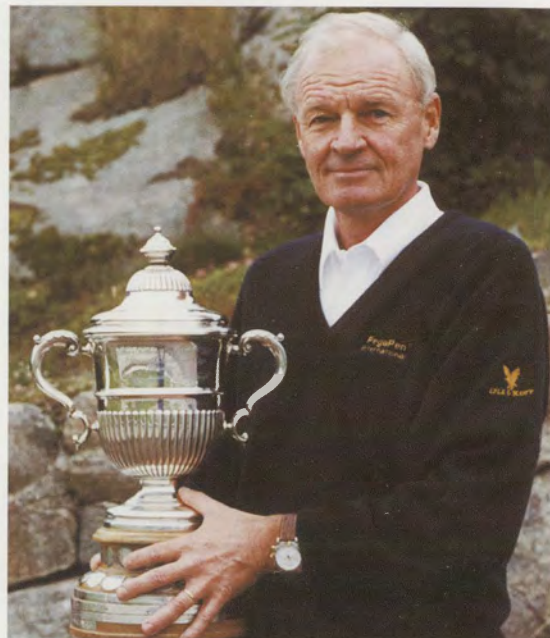

Joel Sjöholm får representera kommande generationen golfare med sina stora framgångar under år 2000. Joel segrade då i riksfinalen för Bankboken Cup.

Finn Sörvik behöver nästan ingen närmare presentation. Men under flera år på 40-talet var Finn Sveriges bästa spelare. Finn var en föregångare vad gäller svingen. Han svingade med ett tempo och en kroppsrotation som dagens tourspelare försöker eftersträva. Efter 15 års speluppehåll så började Finn spela igen på slutet av 60-talet. Det tog inte många ronder innan han åter var i elitklass och vann sitt 7:e KM 1970, 32 år efter sitt första. Finn har en lång rad meriter bl.a. 4 SM-tecken och elitmärket fick han redan 1942.

Hans Ivarsson kom till GGK för 4 år sedan men startade sin golfkarriär på Lysegården. Hans har i alla år varit en stabil elitgolfare i nationell toppklass. Hans ansvarar nu för klubbens juniorverksamhet, men hinner ändå med att spela golf i toppklass. Hans har vunnit europamästerskapet för H-35, vann RM för H-45 år 2001 och tillhör klubbens elitlag.

Janne Rosell spelade mycket golf på Hovås under 60-talet men representerade under alla sina framgångsrika år Tranås GK. Janne Rosell har bland en mängd andra meriter två SM 1968 och 1969, representerat Sverige i World Cup och fick elitmärket 1969.

Hasse "Bula" Andersson kom som en räddare i slutet av 80-talet. Genom Hasses entreprenörskap genomfördes flera ombyggnader på bana och klubbhus. Efter några framgångsrika år i styrelsen fortsatte Hasse med ett eget golfklubbprojekt, S:t Jörgens GK, som han med fast hand utvecklar till en allt mer komplett golfanläggning.

Tobias Forsgren visade tidigt en stortalant och blev vår yngste klubbmästare när han vann 1997 18 år gammal. Tobias vann också KM 1999. Bland många andra golfmeriter så har Tobias spelat i landslaget och vunnit KM några gånger på sin 2:a klubb, Fjällbacka GK. Tobias har de senaste åren studerat och golfat på College i USA.

Andrew Person nämns på fler platser i boken som den som ritade och ansvarade för att vi fick en 18-hålsbana 1933. Andrew var arkitekt och hade ett stort engagemang i det mesta som rörde klubbens utbyggnad.

Sven-Inge "Svinge" Höglund en verklig profil som ställt upp i alla lägen. Svinge har själv spelat i elitlaget ett stort antal år, vann KM 66 och 79, coachat elitlaget, varit en fantastisk tävlingsledare bl.a. för uppskattade herrdagar. Kort sagt en av våra mesta profiler.

Herbert Ewert var under många år en mycket uppskattad tävlingssponsor av Stewart Challenge Cup. Många minns med stor saknad festligheterna i samband med prisutdelningen. För andra av oss är minnet från dessa evenemang något diffusa.

Några profiler från 1924: Erik Runfelt, Elof Runfelt, Conrad Pineus, Birger Sörvik, Olof Svinhufvud och Hugo Runfelt

De tre bröderna Erik, Elof och Hugo Runfelt. Familjen Runfelt är den golfamilj som har flest golfmeriter i Sverige, 16 SM-titlar (möjligtvis protesterar familjen Jöncke). Här saknas systerarna Rosa och Elin samt broder Rune. Under klubbens första år hade de efternamnet Andersson och tillbringade sina somrar i det idag gula huset, några steg efter Granlidens ålderdomshem, till vänster om vägen mellan 15:e green och 16 tee. Här lades grunden till svensk elitgolf långt in på 40-talet. Erik blev den mest merittyngde med bl.a. 6 SM-tecken (alla för GGK). Erik var militär och flyttade till Stockholm och spel för Lidingö och tilldelades elitmärke nr 1. Elof har också en mängd tävlingsmeriter och fick elitmärket nr 10. Hugo vann SM två gånger (spelade då för Båstads GK) och fick elitmärket nr 6. Conrad Pineus var mycket engagerad i klubben och var den som ordnade markköp och finansiering så vi fick en 18-hålsbana 1933. Birger Sörvik med många år i styrelsen och olika kommittéer.

Signe Lindfeldt (till höger) här tillsammans med Liselott Neuman under Skandinavisk Foursome 1982 där de hamnade överst på prisballen. Signe var en Sveriges bästa junior-golfare och spelade i juniorlandslaget som vann Europamästerskapen 1981.

Margaretha Warberg, född Gidén, tillhörde under en lång följd av år den svenska golfeliten. Redan som 21-åring vann hon Internationella Danska Mästerskapet. Att hon redan i unga år visade så imponerande resultat kan möjligtvis delvis förklaras med hennes föräldrars kloka val av bostad alldeles intill klubbens parkeringsplats. Margareta vann Skandinavisk Foursome sammanlagt tre gånger, sista gången

1965 med Britt Mattsson. Hon var ankare i landslaget under en lång följd av år och hann med att bli klubbmästare i GGK 14 gånger innan hon flyttade till Falkenberg där hon nu bor. Elitmärket fick hon 1950.

Bengt Möller vann SM 1959 och spelade med i landslaget som vann EM 1959 och 1961 och har vunnit klubbmästerskapen 4 gånger. Bengt fick elitmärket 1959 och är en av våra mest meriterade golfare. Bengt är inte enbart känd som en duktig elitspelare utan också som en gentleman och föredöme på golfbanan, alltid lika uppskattad spelpartner med- som motspelare.

Carl Pettersson bor i Atlanta och spelar på Europatouren men representerar GGK och startade sin golfkarriär på Hovås. Under golf och studier på Northern Carolina State University blev Carl utnämnd till All American alla fyra åren (bland de 20 bästa på College Touren) vilket är mycket unikt. Carl fortsatte med att vinna europamästerskapen individuellt år 2000 på fantastiska 25 under par. Carl spelar nu på Europatouren där hans första år (2001) givit flera bra resultat med en andraplats som hittills bästa notering.

Ingrid "Toto" Schnack var stöttepelare i det svenska damlandslaget i slutet på 1940-talet och början på 50-talet. Man kan säga att hon fortsatte familjetraditionen, dotter som hon var till arkitekten bakom GGK's 18-hålsbana, Andrew Person, och lillasyster till den flerfaldiga svenska mästarinnan Ann-Kersti Person. Andra golfframgångar i det större formatet är tre förstaplaceringar i Norska Öppna Mästerskapet och tre RM i gruppen D50. Toto vann KM i GGK två gånger.

Referenser

Askim genom tiderna, 1973
Golf, den gröna sporten, 1979
Vid älven, Göteborgs arkeologiska museum 1978.
När tåget kom till Askim, Ragnar Nilsson 2001
VHS dagböcker etc.
Säröbanan, Nils Rosengren 1952
Ny tidning för idrott, 1904 - 1919.
Göteborgs Golf Klubbs arkiv.
Album från Göran Runfelt.
Adrian Dyer, Skövde GK

Ett stort tack till nedanstående medlemmar och företag, som har medverkat till denna jubileumsskrifts tillblivelse.

ENGELHARDT

www.engelhardt.se

 Ernströmgruppen

GRAFISK SUPPORT

 BILLES

Billes Tryckeri ab

**NIMBUS
BOATS**

ANGTVÄTTBILEN®

Naturligt rena golv

STS

Sten-Allan Olsson

HOVÅS VILLASTAD

 IGEPA *group*

